

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Полтавський державний медичний університет

Кафедра педіатрії № 1 з неонатологією
Кафедра педіатрії №2

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор ЗВО з наукової роботи
ПДМУ
професор *М. Кайдашев* М. Кайдашев
«30» листопада 2022 року
М. Полтава

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педіатрія
(повна назва навчальної дисципліни)
для аспірантів

галузі знань 22 – Охорона здоров'я
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальності 228 – Педіатрія
(шифр і назва спеціальності)

Робоча програма **навчальної дисципліни «Педіатрія»** для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Педіатрія».

«04» 11 2022 року – с.

Розробники:

- д.мед.н., професор, професор кафедри педіатрії № 1 з неонатологією В. І. Похилько;
- д.мед.н., професор, завідувач кафедри педіатрії № 2 Т.О.Крючко;
- к.мед.н., доцент, завідувач кафедри педіатрії № 1 з неонатологією С.М.Цвіренко;
- к.мед.н., доцент, доцент ЗВО кафедри педіатрії № 2 І.М.Несіна.

Робоча програма дисципліни «Педіатрія» затверджена на засіданнях кафедри педіатрії № 1 з неонатологією, кафедри педіатрії №2, Вченої ради ПДМУ

Завідувач кафедри педіатрії № 1 з неонатологією

Протокол №6 від «04» 11 2022р.

(С.М. Цвіренко)

Завідувач кафедри педіатрії № 2

Протокол №7 від «04» 11 2022р.

(Т.О. Крючко)

Протокол №5 від «30» 11 2022 р.
Секретар Вченої ради

(В. Л. Філатова)

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Педіатрія» є складовою освітньо-наукової програми підготовки в аспірантурі за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти з *напрямку підготовки 22 – Охорона здоров'я, спеціальності 228 – Педіатрія*.

Дана дисципліна є вибірковою.

Викладається у 1-8 семестрі 1-4 року навчання в обсязі – 420 год (*14 кредитів ECTS*) зокрема: *лекції – 20 год., практичні 180 год., самостійна робота – 220 год.* У курсі передбачено 2 модулі. Завершується дисципліна – іспитом.

Мета дисципліни – підготовка аспірантів на третьому освітньо-науковому рівні.

Зміст дисципліни. Дисципліна «Педіатрія» є базовою у підготовці здобувачів третього освітньо-наукового рівня з фаху педіатрія. Дисципліна складається із лекційних та практичних занять, на яких будуть висвітлені питання організації педіатричної служби в Україні, поглиблене засвоєння спеціальності, оволодіння сучасними методами профілактики захворювань, клінічного обстеження, комплексного лікування та реабілітації хворих дітей, сучасними практичними методиками.

Особлива увага приділяється поглибленому вивченню різних розділів спеціальності, принципів деонтологічного підходу до хворих дітей, методам всебічного обстеження та лікування хворих, подачі експертних заключень.

Місце дисципліни (в структурно-логічній схемі підготовки фахівців відповідного напрямку): дисципліна педіатрія виступає спецпредметом у освітньо-науковій програмі підготовки докторів філософії за спеціальністю 228 – Педіатрія. Педіатрія не тільки область медичної науки, а й основна лікарська спеціальність в системі охорони здоров'я дітей. Лікарі-педіатри втілюють в життя основні досягнення медичної науки і проводять практичні заходи щодо забезпечення і контролю гармонійного розвитку дітей, з розпізнавання, лікування та попередження їх захворювань.

Цикли підготовки в аспірантурі:

I. Цикл оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями:

1. Історія та філософія науки;
2. Біоетика;
3. Біоінформатика;
4. Психологія спілкування;
5. Психологія та педагогіка вищої школи;
6. Теорія пізнання у біомедицині.

II. Іноземна мова:

1. Англійська мова (прогресивний рівень);
2. Курс англійської / німецької мови наукового спілкування.

III. Цикл набуття універсальних навичок дослідника:

1. Методологія наукового і патентного пошуку;
2. Медична статистика;
3. Клінічна імунологія;
4. Клінічна епідеміологія;
5. Молекулярна біологія;
6. Основи академічної доброчесності.

IV. Цикл дисциплін професійної та практичної підготовки:

1. Інтегративна педіатрія;
2. Спецпредмет.

Зв'язок з іншими дисциплінами.

Викладання дитячих хвороб передбачає знання основних положень акушерства і гінекології, терапії, хірургії, інфекційних хвороб, гігієни харчування, гігієни дітей та підлітків, нервових хвороб.

Представлена робоча навчальна програма підготовки аспірантів за спеціальністю 228 – Педіатрія визначає вимоги до знань, умінь і практичних навичок фахівців, а також містить характеристики наявних умов для організації навчального процесу аспірантів. Справжня програма покликана забезпечити єдність основних вимог, фундаментальність підготовки з урахуванням досягнень науки, техніки і технологій, а також представити об'єктивні критерії оцінки діяльності лікаря в процесі навчання в аспірантурі.

Ефективність самоосвіти і подальше зростання кваліфікації лікаря-педіатра в значній мірі визначається тим, наскільки міцно вдалося опанувати медико-біологічними дисциплінами на вузівському етапі навчання. Саме вони складають фундамент для подальшого клінічного навчання і вдосконалення.

Можливості самоосвіти лікаря-педіатра великі й різноманітні. Це, перш за все, постійна робота над науковою літературою, вивчення вітчизняних і закордонних педіатричних журналів, посібників і монографій.

Педіатрія останніх десятиліть є виключно динамічною областю знання. Зростання інформації, перегляд раніше існуючих точок зору, впровадження нових методів дослідження і лікування відбуваються з наростаючою швидкістю.

Це пов'язано як з швидким розвитком фундаментальних теоретичних наук медичного профілю (фізіологія, біохімія, генетика, імунологія), впровадженням високих медичних технологій в клінічну практику, так і з розвитком клінічних уявлень, накопиченням і узагальненням колективного лікарського досвіду.

Велике значення в розвитку медичної науки, впровадження результатів проведених досліджень в діяльність охорони здоров'я та підготовці науково-педагогічних кадрів мають наукові дослідження, що проводяться в рамках навчання в аспірантурі зі спеціальності "Педіатрія".

Мета дисципліни – навчання висококваліфікованих наукових кадрів в області педіатрії, здатних ставити та вирішувати актуальні наукові і медичні задачі, аналізувати наукові досягнення спеціалістів, передавати свій досвід і знання медичній спільноті, опановувати методологію наукового пізнання та загальнонаукові методи системного та статистичного аналізу, підвищенні педагогічної кваліфікації лікарів-дослідників та науково-педагогічних кадрів для роботи в практичній охороні здоров'я, науково-дослідних установах та викладання спеціальності в медичних навчальних закладах.

Метою підготовки аспіранта є:

- поглиблене вивчення методологічних, клінічних та медико-соціальних основ педіатрії;
- формування навичок самостійної науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності;
- удосконалення філософської освіти, орієнтованої на професійну діяльність лікаря-педіатра;

– удосконалення знань іноземної мови, орієнтованої на професійну діяльність лікаря-педіатра.

Завдання модуля:

- Формування та поглиблення знань в області клінічної медицини, яка вивчає здоров'я дитини в процесі його розвитку, фізіологію і патологію дитячого віку, а також розробку методів діагностики, профілактики і лікування дитячих хвороб

- Подальше різностороннє удосконалення теоретичних знань, практичних навиків та професійного підходу до організації педіатричної служби

- Формування навиків використання сучасних ресурсів і технологій виявлення, діагностики, лікування та профілактики дитячих хвороб

- Аналіз та експертиза медичної документації у клініці дитячих хвороб

- Оволодіння методами і технологіями підготовки та оформлення результатів наукових досліджень

- Формування професійної підготовки до самостійної науково-дослідної та педагогічної діяльності

- Формування навичок вивчення та аналізу наукової літератури, статистичних методів дослідження

- Формування компетенцій, необхідних для успішної наукової та педагогічної роботи при викладанні педіатрії

В результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

– основи чинного законодавства про охорону здоров'я та роботу педіатричної служби

– етіологію найбільш поширених захворювань дитячого віку

– патологічні механізми розвитку найбільш поширених захворювань дитячого віку

– особливості імунологічної реактивності в дитячому віці

– патоморфологію найбільш поширених захворювань дитячого віку

- сучасні методи лабораторного обстеження дітей різного віку для підтвердження захворювання
- сучасні методи інструментального обстеження дітей
- сучасні класифікації найбільш поширених захворювань дитячого віку
- особливості клінічної фармакології в дитячому віці (фармакодинаміку, фармакокінетику, механізми дії, методи застосування, показання до застосування лікарських засобів)
- побічні ефекти, протипокази до застосування лікарських препаратів
- деонтологічні аспекти медичної наукової діяльності
- методичні основи проведення педагогічного процесу.

вміти:

- грамотно зібрати анамнез життя і захворювання у батьків хворої дитини
- провести кваліфіковане клінічне обстеження дитини з урахуванням анатомо-фізіологічних особливостей дітей різного віку
- оцінити необхідність і обсяг протиепідемічних заходів
- оцінити результати спеціальних лабораторних досліджень і використовувати їх в діагностиці та лікуванні дитини
- оцінити результати інструментального обстеження і використовувати їх в діагностиці та лікуванні захворювань дитячого віку
- уміти вибрати раціональне індивідуальне лікування хворого з урахуванням показань і протипоказань до призначуваних препаратів,
- оцінити ефективність застосованого лікування на підставі урахування об'єктивних клінічних та лабораторних критеріїв
- прогнозувати перебіг захворювань дитячого віку і їх вплив на подальший розвиток дитини
- виявляти життєвозагрозливі стани у дитини і призначити необхідну терапію
- навчити батьків здорового способу життя сім'ї з питань організації режиму дня, харчування, фізичного виховання, загартовування, профілактики захворювань, підготовки до соціальної адаптації
- підготувати дитину до вступу в дошкільний заклад, школу

- діагностувати патологічні стани з суміжних дисциплін як супутніх захворювань і ускладнень, а також в порядку диференціального діагнозу
- володіти медичними маніпуляціями в обсязі не нижче вимог кваліфікаційної характеристики лікаря-педіатра, який закінчив клінічну ординатуру
- проводити заняття зі студентами і лікарями по захворюваннях дитячого віку
- складати методичні посібники з викладання дитячих хвороб, готувати ситуаційні задачі, тестові завдання
- аналізувати показники роботи структурних підрозділів медичних організацій, проводити оцінку ефективності сучасних медико-організаційних та соціально-економічних технологій
- проводити статистичний аналіз, будувати таблиці, графіки
- оформити рукопис статті в друк;
- складати бібліографічні списки;
- читати, перекладати спеціальну літературу на іноземних мовах
- організувати та проводити науково-дослідницьку діяльність по спеціальності
- самостійно проводити бібліометричний аналіз.

Контроль знань і розподіл балів, які отримують аспіранти.

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

До модуля I входять теми 1-38, зокрема за змістовими модулями: змістовий модуль 1 (ЗМ1) – теми 1- 6, змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 7 – 15, змістовий модуль 3 (ЗМ3) – теми 16-24, змістовий модуль 4 (ЗМ4) – теми 25 –38. До модуля II входять теми 39-73, зокрема за змістовими модулями: змістовий модуль 1 (ЗМ1) – теми 39-53, змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 54-73.

Обов'язковим для іспиту є складання підсумкових модульних контролів за модулями I та II.

Контроль знань і розподіл балів, які отримують аспіранти.

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1 – 9, а у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 10-19. Обов'язковим для іспиту/заліку є

_____.
(зазначаються умови, невиконання яких унеможливило б допуск до іспиту чи заліку)

Оцінювання за формами контролю:

	Модуль I				Модуль II	
	ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ1	ЗМ2
ПМК I	<i>Min. – 20 балів</i>		<i>Max. – 30 балів</i>		<i>Min. – 20 балів</i>	<i>Max. – 30 балів</i>
ПМК II	<i>Min. – 20 балів</i>		<i>Max. – 30 балів</i>		<i>Min. – 20 балів</i>	<i>Max. – 30 балів</i>
Іспит	<i>Min. – 20 балів, Max. – 40 балів</i>					

Для аспірантів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 40 балів* для одержання іспиту обов'язково *перескладання ПМК I та ПМК II.*

При цьому, кількість балів:

- **1-34** відповідає оцінці «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни;
- **35-59** відповідає оцінці «незадовільно» з можливістю повторного складання;
- **60-64** відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»);
- **65-74** відповідає оцінці «задовільно»;
- **75 - 84** відповідає оцінці «добре»;
- **85 - 89** відповідає оцінці «добре» («дуже добре»);
- **90 - 100** відповідає оцінці «відмінно».

Шкала відповідності

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
90 – 100	5	відмінно
85 – 89	4	добре
75 – 84		
65 – 74	3	задовільно
60 – 64		
35 – 59	2	не задовільно
1 – 34		

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПРОГРАМА МОДУЛЯ І

Змістовий модуль 1. Хвороби дітей раннього віку. Асфіксія новонародженого.

Тема 1. Поняття про гостру та хронічну внутрішньоутробну гіпоксію плода і асфіксію новонародженого. Етіологія гострої та хронічної гіпоксії плода і новонародженого. Патологічні функціональні та морфологічні зміни, які виникають при асфіксії (8 год.)¹

Тема 2. Класифікація, особливості клінічних проявів залежно від ступеню тяжкості перенесеної гіпоксії. Застосування результатів лабораторно-інструментальних методів дослідження в якості діагностичних критеріїв перенесеної асфіксії, метаболічні зміни та порушення кислотно-основної рівноваги, поняття про клітинний апоптоз при асфіксії. Диференціальна діагностика. (6 год.)

Тема 3 Особливості первинної реанімації новонароджених згідно до сучасних протоколів лікування (визначення показань до надання допомоги дитини в пологовій залі, особливості реанімаційних заходів у передчасно народжених дітей). Принципи лікування асфіксії новонароджених (види респіраторної підтримки, симпатоміметики, інфузійна терапія). (6 год.)

Тема 4. Прийняття рішень та етичні дилеми в аспекті перенесеної тяжкої асфіксії новонародженим під час розмови з батьками та родичами дитини. (4 год.)

Тема 5 Оцінка можливих наслідків та ускладнень для новонародженого з боку ЦНС, легень, серцево-судинної системи після перенесеної тяжкої асфіксії. Профілактика. (5 год.)

Тема 6. Контроль змістового модуля. (1 год.)

Змістовий модуль 2. Хвороби дітей раннього віку. Синдром дихальних розладів, основні патологічні стани, які зумовлюють його виникнення, клінічна оцінка дихальної недостатності у новонароджених.

Тема 7. Синдром дихальних розладів, основні патологічні стани, які зумовлюють його виникнення, клінічна оцінка дихальної недостатності у новонароджених. (10 год.)

Тема 8. Респіраторний дистрес-синдром: фактори ризику та патофізіологічні основи, класифікація, принципи діагностики та лікування. (10 год.)

Тема 9. Особливості та види сурфактант-замісної терапії у новонароджених, респіраторна підтримка та киснева терапія. (10 год.)

Тема 10. Ускладнення РДС, респіраторної та оксигенотерапії: види синдрому витоку повітря, ателектази легень, легенева гіпертензія, поняття про бронхо-легеневу дисплазію та її види, ретинопатія передчасно народжених дітей. (10 год.)

Тема 11 Принципи надання невідкладної допомоги при синдромі витоку повітря у новонароджених. (12 год.)

¹ Ззначається загальна кількість годин з урахуванням лекцій, практичних (семінарських, лабораторних) і самостійної роботи.

- Тема 12. Особливості клініки вроджених та набутих пневмоній у новонароджених, основні принципи діагностики та лікування. (10 год.)**
- Тема 13. Синдром аспірації меконію: діагностика, невідкладна допомога, можливі наслідки. (9 год.)**
- Тема 14. Вроджені вади та аномалії розвитку бронхо-легеневої системи, принципи їх діагностики та лікування. Профілактика та прогноз. (9 год.)**
- Тема 15. Контроль змістового модуля 2. (1 год.)**
- Змістовий модуль 3. Хвороби дітей раннього віку. Жовтяниці у новонароджених.**
- ТЕМА 16. Жовтяниці у новонароджених: обмін білірубіну в організмі новонародженої дитини, патогенетичні механізми виникнення жовтяниць, класифікація, основні принципи диференційної діагностики. (8 год.)**
- ТЕМА 17. Кон'югаційна жовтяниця новонароджених: принципи діагностики, лікування, особливості догляду за передчасно народженою дитиною з жовтяницею. (14 год.)**
- ТЕМА 18. Гемолітична хвороба новонародженого: фактори ризику, патогенез різних видів конфлікту, класифікація, принципи діагностики та лікування (фототерапія, замінне переливання крові, медикаменозне лікування, препарати, що впливають на обмін білірубіну). (14 год.)**
- ТЕМА 19. Синдром гепатиту новонароджених та холестаза, жовтяниці з прямою гіпербілірубінемією, вроджені вади розвитку гепатобіліарної системи. (8 год.)**
- ТЕМА 20 Жовтяниці при внутрішньоутробному інфікуванні (TORCH-інфекціях). Спадкові негемолітичні жовтяниці у новонароджених. (4 год.)**
- ТЕМА 21. Організація грудного вигодовування у дитини з жовтяницею. Виписка зі стаціонару та спостереження за дитиною з жовтяницею на дільниці. (4 год.)**
- ТЕМА 22. Контроль змістового модуля 3. (1 год.)**
- Змістовий модуль 4. Хвороби дітей раннього віку. Оцінка фізичного і психомоторного розвитку дітей раннього віку («індекси розвитку»). Вигодовування дітей раннього віку. Вікові анатомо-фізіологічні особливості шлунково-кишкового тракту дітей раннього віку.**
- Тема 23. Оцінка фізичного і психомоторного розвитку дітей раннього віку («індекси розвитку»). Сигмальні відхилення параметрів фізичного розвитку. Сучасні технології та методи оцінки розвитку психічних і моторних функцій, предречевого і мовних навичок у дітей перших 3-х років життя. Методи вивчення захворюваності дітей. Індекс здоров'я. Вікові показники захворюваності дітей, її структура. Фактори, що сприяють захворюванню дітей. Групи ризику серед дитячого населення. (4 год.)**
- Тема 24. Дитяча смертність (рання неонатальна, неонатальна, постнеонатальна смертність). (4 год.)**
- Тема 25. Перинатальна смертність. Мертвонароджуваність. (4 год.)**
- Тема 26. Співвідношення мертвонароджуваності і ранньої неонатальної смертності. Структура дитячої смертності. (3 год.)**
- Тема 27. Основні причини неонатальної, постнеонатальної і дитячої смертності. Фактори, що впливають на дитячу смертність. (4 год.)**

Тема 28. Спадкові і вроджені фактори ризику дитячої смертності. (4 год.)

Тема 29. Вигодовування дітей раннього віку: поняття «раціонального і збалансованого» вигодовування, переваги грудного вигодовування, профілактика гіпогалактії. Терміни введення прикорму. Характеристика молочних сумішей для штучного вигодовування здорових дітей. Наступні («треті») формули для харчування дітей 2-го і 3-го років життя. Національна Програма вигодовування і харчування дітей перших років життя. (6 год.)

Тема 30. Вікові анатомо-фізіологічні особливості шлунково-кишкового тракту дітей раннього віку. Синдром зригування і блювоти, диференційна діагностика. Неінвазивні сучасні технології оцінки функціональних розладів травлення у дітей. Аномалії розвитку шлунково-кишкового тракту: вади розвитку ротоглотки, стравоходу, шлунка, тонкого кишечника (пілоростеноз, синдром Ледда) і товстого кишечника (хвороба Гіршпрунга, доліхосигма). (4 год.)

Тема 31. Лікарська тактика при ургентних станах. Хронічні розлади харчування (порушення нутритивного статусу). Синдром порушеного кишкового всмоктування: лактазна недостатність, целиакія, муковісцидоз, ексудативна ентеропатія та ін. Стандарти діагностики. Місце дієтотерапії при цих захворюваннях. Сучасні ферментозаміщуючі технології. Алгоритми базисного і супровідного лікування. Харчова алергія, алергодерматози, атопічний дерматит. Нові технології і стандарти діагностики атопічних і алергічних захворювань. Стандарти діагностики та лікування. (3 год.)

Тема 32. Порушення мінерального обміну у дітей раннього віку: рахіт, спазмофілія, гіпервітаміноз D, остеопатії. Сучасні комп'ютерні технології, що використовуються для діагностики порушень фосфорно-кальцієвого обміну у дітей. Новітні методи терапевтичного впливу. Стандарти терапії. Залізодефіцитні анемії у дітей раннього віку. Сучасні інноваційні технології, що використовуються для диференціальної діагностики анемії. Стандарти обстеження і лікування. Дефіцит заліза, цинку, інших мікроелементів, вітамінів. Клінічні прояви в залежності від ступеню вираженості дефіциту мікронутрієнтів. Лабораторні тести, що оцінюють забезпеченість мікроелементами і вітамінами, їх клінічне значення. Основні напрямки дієтотерапії та медикаментозного лікування. Наслідки перенесених дефіцитних станів.. (6 год.)

Тема 33. Особливості перебігу захворювань органів дихання в ранньому дитинстві: пневмонії, ензимопатії і спадково обумовлені захворювання легенів, респіраторні алергози (bronхіоліт, обструктивний бронхіт, поліноз, алергічний риніт та ін.). Бронхіальна астма. Стандарти діагностики та терапії. (4 год.)

Тема 34. Захворювання серцево-судинної системи у дітей раннього віку. Вроджені вади серця. Кардіопатії з порушеннями ритму (вроджена пароксизмальна тахікардія, міокардити різної етіології, токсична кардіопатія, фіброеластоз). Нові технології, що застосовуються для діагностики і контролю за ефективністю лікування. Серцева і судинна недостатність. (6 год.)

Тема 35. Контроль змістового модуля 3. (1 год.)

Тема 36. Підсумковий модульний контроль. (2 год.)

ПРОГРАМА МОДУЛЯ II

Змістовий модуль 1. Найбільш поширені захворювання дітей старшого віку. Хвороби органів дихання. Алергічні хвороби. Особливості формування алергічних реакцій і захворювань у дітей. Методи алергологічної діагностики на сучасному етапі, їх практичне і клінічне значення. Хвороби крові у дітей.

Тема 37. Анатомо-фізіологічна і функціональна характеристика органів дихання в різні вікові періоди. Показники функції зовнішнього дихання. Тканинне дихання. Дихальна недостатність, види діагностики. Показання до бронхологічних методів дослідження. (4 год.)

Тема 38. Поняття мукоциліарного кліренсу і імунологічного захисту дихального тракту. Роль органів дихання в підтримці гомеостазу. Ателектаз. Емфізема. набряк легенів. Бронхіальна обструкція. Інфаркт легені. (4 год.)

Тема 39. Хронічний тонзиліт, аденоїдит. Гострі респіраторні захворювання, круп. Гострий отит. Синусити. Бронхіт, бронхіоліт. Гострі пневмонії - класифікація, особливості діагностики та клінічного перебігу залежно від етіології збудника, місця виникнення захворювання (госпітальні), термінів (гострі, затяжні), наявності ускладнень. (6 год.)

Тема 40. Плеврити. Сторонні тіла бронхів. Рецидивуючий бронхіт. Хронічні бронхолегеневі захворювання. Вади розвитку бронхів і легенів. Ураження легень при імунодефіцитних станах. Алергічний альвеоліт і дифузні легеневі фібрози. Муковісцидоз: клінічні форми і їх діагностика, стандарти обстеження і терапії, прогноз. Базисна терапія в залежності від форми муковісцидозу, можливості використання нанотехнологічних методів лікування; моніторинг стану. Показання до оперативного лікування хронічних захворювань органів дихання. (4 год.)

Тема 41. Туберкульоз. Періоди туберкульозної інфекції, основні форми туберкульозу первинного періоду (первинний комплекс, бронхоаденіт), дисемінований туберкульоз легень, особливо туберкульозу в підлітковому віці. Сучасні методи діагностики туберкульозу, стандарти терапії, прогноз в залежності від форми захворювання, віку дітей (підлітків), коморбідних станів. (4 год.)

Тема 42. Паразитарні захворювання легенів. Клінічні прояви, стандарти діагностики і терапії. . (6 год.)

Тема 43. Бронхіальна астма у дітей. Астматичний бронхіт. Алергічний риніт. Полінози.. (4 год.)

Тема 44. Сучасні стратегічні напрямки діагностики, терапії, профілактики. Специфічна імунотерапія при алергічних захворюваннях у дітей: стандарти терапії. Прогноз. (4 год.)

Тема 45. Алергодерматози у дітей, їх диференційна діагностика. Стандарти діагностики та лікування алергодерматозів. Рецидивуючий набряк Квінке - можливості імунологічного впливу. (6 год.)

Тема 46. Невідкладна терапія бронхіальної астми, анафілактичного шоку, алергічного набряку гортані. Профілактика алергічних реакцій і захворювань у дітей. Псевдоалергічні реакції. (6 год.)

Тема 47. Гематологічні методи дослідження. Клітинний склад кісткового мозку. Особливості показників периферичної крові у дітей різного віку. Система гемостазу (система згортання крові, протизсідні механізми). Патологія гемостазу. (8 год.)

Тема 48. Ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура. Тромбопатія. Гемофілія. Геморагічний васкуліт. Анемії у дітей. Спадкові та набуті гемолітичні анемії. Залізодефіцитні анемії. Гемоглобінопатії. Гіпо- і апластичні анемії. Стандарти діагностики та терапії. (10 год.)

Тема 49. Гемобластози. Гострий лімфобластний та мієлобластний лейкоз. Хронічний мієлолейкоз. Лімфогранулематоз. Лімфосаркома. Гістіоцитоз з клітин Лангерганса. Гостра променева хвороба. Лейкемоїдні реакції. Диференційна діагностика. Стандарти діагностики в різні періоди захворювання. Прогноз. (10 год.)

Тема 50. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові (ДВС-синдром). Головні етіопатогенетичні механізми. Сучасні можливості лікування і профілактики. (7 год.)

Тема 51. Контроль змістового модуля 1. (1 год.)

Змістовий модуль 2. Найбільш поширені захворювання дітей старшого віку. Захворювання серцево-судинної системи в дитячому віці. Хвороби органів травлення. Хвороби нирок і органів сечової системи. Хвороби обміну речовин і ендокринної системи. Імунодефіцитні стани у дітей. Інфекційні захворювання. Принципи реанімації та інтенсивної терапії.

Тема 52. Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи в різні вікові періоди. Методи дослідження серцево-судинної системи у дітей (показання). Вроджені вади серця. Класифікація, клініка, покази до хірургічного лікування. Ревматична лихоманка. Сучасні погляди на етіологію і патогенез ревматичних хвороб. Особливості перебігу, стандарти обстеження і терапії. (6 год.)

Тема 53. Набуті вади серця у дітей. Порушення ритму серця та провідності. Інфекційний (неревматичний) міокардит. Кардіоміопатії у дітей. Класифікація, клініка, діагностика, лікування. Синдром пролапсу мітрального клапана. Клініка, діагностика. Інфекційний ендокардит у дітей. (6 год.)

Тема 54. Ураження серця при окремих захворюваннях (bronхолегеневої системи, печінки, ЛОР-органів, спадкових хворобах і синдромах, системних захворюваннях сполучної тканини та ін.) Серцева недостатність у дітей. Артеріальна гіпертензія - первинна і вторинна. Дифузні хвороби сполучної тканини. (4 год.)

Тема 55. Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення у дітей. Основні методи дослідження стравоходу, шлунку, кишечника і печінки у дітей. Інтрагастральна рН-метрія. Імпеданс-рН-моніторинг. Оцінка зовнішньої і внутрішньосекреторної функції підшлункової залози. Фекальні біомаркери. Еластографія. Біохімічні маркери фіброзу. Вади розвитку стравоходу, шлунка і кишечника. Тактика обстеження.

Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба. Функціональна диспепсія. Хронічний гастрит. Гастроуденіт. Виразкова хвороба. Панкреатит. Етіологія, патогенез, клініка, лікування. (4 год.)

Тема 56. Функціональні розлади біліарного тракту у дітей. Хронічний гепатит. Ацетонемічний криз у дітей. Тактика обстеження. Принципи терапії, план спостереження. Ентероколіт, виразковий коліт, хвороба Крона, синдром мальабсорбції. Муковісцидоз (кишкова форма). Гострий живіт у дітей. Апендицит. Перитоніт. Інвагінація кишок. Злукова хвороба.. (5 год.)

Тема 57. Анатомо-фізіологічні особливості нирок у дітей. Методи дослідження функціонального стану нирок. Сучасні методи функціональної діагностики порушень функції нирок і сечовивідних шляхів. Спадкові і вроджені захворювання нирок і сечовивідних шляхів. Спадковий нефрит. Синдром Альпорта. Амілоїдоз нирок. Вади розвитку нирок і сечовивідних шляхів. Спадкові тубулопатії. (5 год.)

Тема 58. Цистит. Сечокам'яна хвороба. Гемолітико-уремічний синдром. Стандарти діагностики та лікування первинного і вторинного пієлонефриту, лікування. Гломерулонефрит, клініко-морфологічні варіанти. Новітні методи діагностики та терапевтичної дії. Прогноз. Гостра ниркова недостатність. Показання до діалізу і трансплантації нирок. (6 год.)

Тема 59. Основні клінічні прояви гіповітамінозу А, В1, В2, В6, В12, К, недостатність пантотенової і фолієвої кислот. Рахіт, вітамін D - резистентні форми рахіту. Гіпервітаміноз D. Порушення мінералізації скелета у дітей: фактори ризику, діагностика і профілактика. (4 год.)

Тема 60. Глікогенова хвороба. Хвороби накопичення. Мукополісахаридози. Типи фенілкетонурії, сучасні можливості дієтотерапії і фермент замісні технології. Основні функції і зв'язок гормонів ендокринних залоз. Цукровий діабет, ознаки гіпо- та гіперглікемічної коми. Порушення статевого розвитку. Патологія гіпофіза. Гіпопаратиреоїдизм. Основні показання і принципи застосування кортикостероїдних препаратів у дітей. Ожиріння у дітей, його причини та типи. Види і особливості клінічних проявів гіпер- і дисліпідемій в дитячому віці. Стандарти обстеження і терапії. (4 год.)

Тема 61. Первинні і вроджені імунодефіцитні стани у дітей. В-клітинні імунодефіцитні захворювання, їх клінічні прояви. Імунодефіцитні стани з переважним дефектом Т-клітинної ланки імунітету. Комбіновані імунодефіцитні стани. Дефекти фагоцитозу. Методи діагностики та принципи терапії. Прогноз. Комплексна оцінка імунологічного статусу дитини.. (4 год.)

Тема 62. Вікові особливості імунітету. Фактори гуморального і клітинного імунітету. Інфекційний процес і розвиток несприйнятливості. Передумови до специфічної імунізації. Основні методи лабораторної діагностики інфекційних хвороб: бактеріологічні, серологічні, вірусологічні. Оцінка результатів індивідуальних досліджень калу, крові, мокротиння, спинномозкової рідини, кісткового мозку. (6 год.)

Тема 63. Грип та його ускладнення. Парагриозна, РС-вірусна, аденовірусна інфекції. Мікоплазменна інфекція. Інфекція вірусом простого герпесу. Пневмоцистоз. Хламідіоз. Кір. Скарлатина. Коклюш. Дифтерія. Епідемічний паротит. Вітряна віспа. Краснуха. Інфекційний мононуклеоз. Псевдотуберкульозу. Менінгококова інфекція.. (6 год.)

Тема 64. Бактеріальні менінгіти. Туберкульозний менінгіт. Серозний менінгіт. Поліомієліт. Енцефаліти і енцефалічні реакції при інфекційних захворюваннях. Черевний тиф і паратифи. Сальмонельоз. Бактеріальна дизентерія. Ротавірусна діарея. Ієрсиніози. Амебна дизентерія та інші паразитарні діареї. Вірусний гепатит А, В, С, D, E. (8 год.)

Тема 65. Принципи регідратаційної терапії при інфекційних хворобах у дітей. Расчет потреби в рідині та електролітах при різних ступенях ексикозу. Лікування первинного інфекційного токсикозу (нейротоксикозу). Імунотерапія інфекційних хвороб. Імунопрофілактика дитячих інфекцій: календар щеплень, основні вакцинні препарати, організація щеплень, основні вакцинальні ускладнення. (8 год.)

Тема 66. Організація служби реанімації та інтенсивної терапії. Принципи реанімації при термінальних станах і клінічній смерті дитини. Реанімація новонароджених в пологовому будинку. Загальні принципи і методи корекції дихальної недостатності. Інтенсивна терапія при гострому порушенні кровообігу у дітей, включаючи екстрені заходи при гострої серцевої і гострої судинної недостатності. (8 год.)

Тема 67. Інтенсивна терапія при первинному інфекційному токсикозі, нейротоксикозі, синдромі токсикозу з ексикозом. (8 год.)

Тема 68. Інтенсивна терапія при коматозних станах: діабетична кома, гіпоглікемічна кома, азотемічна кома (уремія), надниркова кома.. (8 год.)

Тема 69. Інфузійна терапія при порушеннях водно-електролітного балансу і кислотно-лужного стану. Інтенсивна терапія при гострій нирковій недостатності. Інтенсивна терапія при гострих екзогенних інтоксикаціях (отруєннях).. (6 год.)

Тема 70. Контроль змістового модуля. (1 год.)

Тема 71. Підсумковий модульний контроль. (2 год.)

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва курсу	Всього годин	Вид заняття		
			лекції	практичні заняття	Самостійна робота
		230	10	90	130
	Змістовий модуль 1 Хвороби дітей раннього віку. Асфіксія новонародженого.	30	2	10	18
1.	Поняття про гостру та хронічну внутрішньоутробну гіпоксію плода і асфіксію новонародженого. Етіологія гострої та хронічної гіпоксії плода і новонародженого. Патологічні функціональні та морфологічні зміни, які виникають при асфіксії.	8	2	2	4
2.	Класифікація, особливості клінічних проявів залежно від ступеню тяжкості перенесеної гіпоксії. Застосування результатів лабораторно-інструментальних методів дослідження в якості діагностичних критеріїв перенесеної асфіксії, метаболічні зміни та порушення кислотно-основної рівноваги, поняття про клітинний апоптоз при асфіксії. Диференціальна діагностика.	6	-	2	4
3.	Особливості первинної реанімації новонароджених згідно до сучасних протоколів лікування (визначення показань до надання допомоги дитини в пологовій залі, особливості реанімаційних заходів у передчасно народжених дітей). Принципи лікування асфіксії новонароджених (види респіраторної підтримки, симпатоміметики, інфузійна терапія).	6	-	2	4
4.	Прийняття рішень та етичні дилеми в аспекті перенесеної тяжкої асфіксії новонародженим під час розмови з батьками та родичами дитини.	4	-	1	3
5.	Оцінка можливих наслідків та ускладнень для новонародженого з боку ЦНС, легень, серцево-судинної системи після перенесеної тяжкої асфіксії. Профілактика.	5	-	2	3
6.	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
	Змістовий модуль 2 Хвороби дітей раннього віку. Синдром дихальних розладів, основні патологічні стани, які зумовлюють його виникнення, клінічна оцінка дихальної недостатності у новонароджених.	80	4	30	46
7.	Синдром дихальних розладів, основні патологічні стани, які зумовлюють його виникнення, клінічна оцінка дихальної недостатності у новонароджених.	10	-	4	6
8.	Респіраторний дистрес-синдром: фактори ризику та патофізіологічні основи, класифікація, принципи діагностики та лікування.	10	-	4	6
9.	Особливості та види сурфактант-замісної терапії у новонароджених, респіраторна підтримка та киснева терапія.	10	-	4	6
10.	Ускладнення РДС, респіраторної та оксигенотерапії: види синдрому витоку повітря, ателектази легень, легенева гіпертензія, поняття про бронхо-легеневу дисплазію та її види, ретинопатія передчасно народжених дітей.	10	-	4	6

11.	Принципи надання невідкладної допомоги при синдромі витоків повітря у новонароджених.	12	2	4	6
12.	Особливості клініки вроджених та набутих пневмоній у новонароджених, основні принципи діагностики та лікування.	10		4	6
13.	Синдром аспірації меконію: діагностика, невідкладна допомога, можливі наслідки.			3	5
14.	Вроджені вади та аномалії розвитку бронхолегеневої системи, принципи їх діагностики та лікування. Профілактика та прогноз.	9	2	2	5
15.	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
	Змістовий модуль 3 Хвороби дітей раннього віку. Жовтяниці у новонароджених.	60	2	25	30
16.	Жовтяниці у новонароджених: обмін білірубину в організмі новонародженої дитини, патогенетичні механізми виникнення жовтяниць, класифікація, основні принципи диференційної діагностики.	8	2	2	4
17.	Кон'югаційна жовтяниця новонароджених: принципи діагностики, лікування, особливості догляду за передчасно народженою дитиною з жовтяницею.	14	-	6	8
18.	Гемолітична хвороба новонародженого: фактори ризику, патогенез різних видів конфлікту, класифікація, принципи діагностики та лікування (фототерапія, замінне переливання крові, медикаментозне лікування, препарати, що впливають на обмін білірубину).	14	-	6	8
19.	Синдром гепатиту новонароджених та холестаз, жовтяниці з прямою гіпербілірубінемією, вроджені вади розвитку гепатобіліарної системи.	8	-	4	4
20.	Жовтяниці при внутрішньоутробному інфікуванні (TORCH-інфекціях). Спадкові негемолітичні жовтяниці у новонароджених.	8	-	4	4
21.	Організація грудного вигодовування у дитини з жовтяницею. Виписка зі стаціонару та спостереження за дитиною з жовтяницею на дільниці.	4	-	2	2
22.	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
	Змістовий модуль 4 Хвороби дітей раннього віку. Оцінка фізичного і психомоторного розвитку дітей раннього віку («індекси розвитку»). Вигодовування дітей раннього віку. Вікові анатомо-фізіологічні особливості шлунково-кишкового тракту дітей раннього віку.	60	2	25	30
23.	Оцінка фізичного і психомоторного розвитку дітей раннього віку («індекси розвитку»). Сигмальні відхилення параметрів фізичного розвитку. Сучасні технології та методи оцінки розвитку психічних і моторних функцій, предречевого і мовних навичок у дітей перших 3-х років життя. Методи вивчення захворюваності дітей. Індекс здоров'я. Вікові показники захворюваності дітей, її структура. Фактори, що сприяють захворюванню дітей. Групи ризику серед дитячого населення.	4	-	2	2
24.	Дитяча смертність (рання неонатальна, неонатальна, постнеонатальна смертність).	4	2	2	2
25.	Перинатальна смертність. Мертвонароджуваність.	4	-	2	2
26.	Співвідношення мертвонароджуваності і			1	2

	ранньої неонатальної смертності. Структура дитячої смертності.				
27.	Основні причини неонатальної, постнеонатальної і дитячої смертності. Фактори, що впливають на дитячу смертність.	4	-	2	2
28.	Спадкові і вроджені фактори ризику дитячої смертності.	4	-	2	2
29.	Вигодовування дітей раннього віку: поняття «раціонального і збалансованого» вигодовування, переваги грудного вигодовування, профілактика гіпогалакції. Терміни введення прикорму. Характеристика молочних сумішей для штучного вигодовування здорових дітей. Наступні («треті») формули для харчування дітей 2-го і 3-го років життя. Національна Програма вигодовування і харчування дітей перших років життя .	6	-	2	4
30.	Вікові анатомо-фізіологічні особливості шлунково-кишкового тракту дітей раннього віку. Синдром зригування і блювоти, диференційна діагностика. Неінвазивні сучасні технології оцінки функціональних розладів травлення у дітей. Аномалії розвитку шлунково-кишкового тракту: вади розвитку ротоглотки, стравоходу, шлунка, тонкого кишечника (пілоростеноз, синдром Ледда) і товстого кишечника (хвороба Гіршпрунга, доліхосигма).	4	-	2	2
31.	Лікарська тактика при ургентних станах. Хронічні розлади харчування (порушення нутритивного статусу). Синдром порушеного кишкового всмоктування: лактазна недостатність, целиакія, муковісцидоз, ексудативна ентеропатія та ін. Стандарти діагностики. Місце дієтотерапії при цих захворюваннях. Сучасні ферментозаміщуючі технології. Алгоритми базисного і супровідного лікування. Харчова алергія, алергодерматози, atopічний дерматит. Нові технології і стандарти діагностики atopічних і алергічних захворювань. Стандарти діагностики та лікування.	3	-	1	2
32.	Порушення мінерального обміну у дітей раннього віку: рахіт, спазмофілія, гіпервітаміноз D, остеопатії. Сучасні комп'ютерні технології, що використовуються для діагностики порушень фосфорно-кальцієвого обміну у дітей. Новітні методи терапевтичного впливу. Стандарти терапії. Залізодефіцитні анемії у дітей раннього віку. Сучасні інноваційні технології, що використовуються для диференціальної діагностики анемії. Стандарти обстеження і лікування. Дефіцит заліза, цинку, інших мікроелементів, вітамінів. Клінічні прояви в залежності від ступеню вираженості дефіциту мікронутрієнтів. Лабораторні тести, що оцінюють забезпеченість мікроелементами і вітамінами, їх клінічне значення. Основні напрямки дієтотерапії та медикаментозного лікування. Наслідки перенесених дефіцитних станів.	6	-	2	4
33.	Особливості перебігу захворювань органів дихання в ранньому дитинстві: пневмонії,	4	-	2	2

	ензимопатії і спадково обумовлені захворювання легенів, респіраторні алергози (bronхіоліт, обструктивний бронхіт, поліноз, алергічний риніт та ін.). Бронхіальна астма. Стандарти діагностики та терапії.				
34.	Захворювання серцево-судинної системи у дітей раннього віку. Вроджені вади серця. Кардіопатії з порушеннями ритму (вроджена пароксизмальна тахікардія, міокардити різної етіології, токсична кардіопатія, фіброеластоз). Нові технології, що застосовуються для діагностики і контролю за ефективністю лікування. Серцева і судинна недостатність.	6	-	2	4
35	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
36	Підсумковий модульний контроль	2	-	2	-
		190	10	90	90
	Змістовий модуль 1 Найбільш поширені захворювання дітей старшого віку. Хвороби органів дихання. Алергічні хвороби. Особливості формування алергічних реакцій і захворювань у дітей. Методи алергологічної діагностики на сучасному етапі, їх практичне і клінічне значення. Хвороби крові у дітей.	84	4	40	40
37.	Анатомо-фізіологічна і функціональна характеристика органів дихання в різні вікові періоди. Показники функції зовнішнього дихання. Тканинне дихання. Дихальна недостатність, види діагностики. Показання до бронхологічних методів дослідження.	4	-	2	2
38.	Поняття мукоциліарного кліренсу і імунологічного захисту дихального тракту. Роль органів дихання в підтримці гомеостазу. Ателектаз. Емфізема. набряк легенів. Бронхіальна обструкція. Інфаркт легені.	4	-	2	2
39.	Хронічний тонзиліт, аденоїдит. Гострі респіраторні захворювання, круп. Гострий отит. Синусити. Бронхіт, бронхіоліт. Пневмонії - класифікація, особливості діагностики та клінічного перебігу залежно від етіології збудника, місця виникнення захворювання (госпітальні), термінів (гострі, затяжні), наявності ускладнень.	6	2	2	2
40.	Плеврити. Сторонні тіла бронхів. Рецидивуючий бронхіт. Хронічні бронхолегеневі захворювання. Вади розвитку бронхів і легенів. Ураження легень при імунодефіцитних станах. Алергічний альвеоліт і дифузні легеневі фібрози. Муковісцидоз: клінічні форми і їх діагностика, стандарти обстеження і терапії, прогноз. Базисна терапія в залежності від форми муковісцидозу, можливості використання нанотехнологічних методів лікування; моніторинг стану. Показання до оперативного лікування хронічних захворювань органів дихання.	4	-	2	2
41.	Туберкульоз. Періоди туберкульозної інфекції, основні форми туберкульозу первинного періоду (первинний комплекс, бронхоаденіт), дисемінований туберкульоз легень, особливо туберкульозу в підлітковому віці. Сучасні методи діагностики туберкульозу, стандарти терапії, прогноз в залежності від форми захворювання, віку дітей (підлітків), коморбідних станів.	4	-	2	2

42.	Паразитарні захворювання легенів. Клінічні прояви, стандарти діагностики і терапії.	6	2	2	2
43.	Бронхіальна астма у дітей. Астматичний бронхіт. Алергічний риніт. Полінози.	4	-	2	2
44.	Сучасні стратегічні напрямки діагностики, терапії, профілактики. Специфічна імунотерапія при алергічних захворюваннях у дітей: стандарти терапії. Прогноз.	4	-	2	2
45.	Алергодерматози у дітей, їх диференційна діагностика. Стандарти діагностики та лікування алергодерматозів. Рецидивуючий набряк Квінке - можливості імунологічного впливу.	6	-	4	2
46.	Невідкладна терапія бронхіальної астми, анафілактичного шоку, алергічного набряку гортані. Профілактика алергічних реакцій і захворювань у дітей. Псевдоалергічні реакції.	6	-	4	2
47.	Гематологічні методи дослідження. Клітинний склад кісткового мозку. Особливості показників периферичної крові у дітей різного віку. Система гемостазу (система згортання крові, протизсідні механізми). Патологія гемостазу.	8	-	4	4
48.	Ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура. Тромбопатія. Гемофілія. Геморагічний васкуліт. Анемії у дітей. Спадкові та набуті гемолітичні анемії. Залізодефіцитні анемії. Гемоглобінопатії. Гіпо- і апластичні анемії. Стандарти діагностики та терапії.	10	-	4	6
49.	Гемобластози. Гострий лімфобластний та мієлобластний лейкоз. Хронічний мієлолейкоз. Лімфогранулематоз. Лімфосаркома. Гістіоцитоз з клітин Лангерганса. Гостра променева хвороба. Лейкемоїдні реакції. Диференційна діагностика. Стандарти діагностики в різні періоди захворювання. Прогноз.	10	-	4	6
50.	Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові (ДВС-синдром). Головні етіопатогенетичні механізми. Сучасні можливості лікування і профілактики.	7	-	3	4
51.	Контроль змістового модуля	1	1	-	1
	Змістовий модуль 2 Найбільш поширені захворювання дітей старшого віку. Захворювання серцево-судинної системи в дитячому віці. Хвороби органів травлення. Хвороби нирок і органів сечової системи. Хвороби обміну речовин і ендокринної системи. Імунодефіцитні стани у дітей. Інфекційні захворювання. Принципи реанімації та інтенсивної терапії.	106	6	50	50
52.	Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи в різні вікові періоди. Методи дослідження серцево-судинної системи у дітей (показання). Вроджені вади серця. Класифікація, клініка, покази до хірургічного лікування. Ревматична лихоманка. Сучасні погляди на етіологію і патогенез ревматичних хвороб. Особливості перебігу, стандарти обстеження і терапії.	6	2	2	2
53.	Набуті вади серця у дітей. Порушення ритму серця та провідності. Інфекційний (неревматичний) міокардит. Кардіоміопатії у дітей. Класифікація, клініка, діагностика, лікування. Синдром пролапсу мітрального клапана. Клініка, діагностика.	6	-	2	2

	Інфекційний ендокардит у дітей.				
54.	Ураження серця при окремих захворюваннях (бронхолегеневої системи, печінки, ЛОР-органів, спадкових хворобах і синдромах, системних захворюваннях сполучної тканини та ін.) Серцева недостатність у дітей. Артеріальна гіпертензія - первинна і вторинна. Дифузні хвороби сполучної тканини.	4	-	2	2
55.	Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення у дітей. Основні методи дослідження стравоходу, шлунку, кишечника і печінки у дітей. Інтрагастральна рН-метрія. Імпеданс-рН-моніторинг. Оцінка зовнішньої і внутрішньосекреторної функції підшлункової залози. Фекальні біомаркери. Еластографія. Біохімічні маркери фіброзу. Вади розвитку стравоходу, шлунку і кишечника. Тактика обстеження. Гастроєзофагеальна рефлюксна хвороба. Функціональна диспепсія. Хронічний гастрит. Гастроуденіт. Виразкова хвороба. Панкреатит. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.	4	-	2	2
56.	Функціональні розлади біліарного тракту у дітей. Хронічний гепатит. Ацетонемічний криз у дітей. Тактика обстеження. Принципи терапії, план спостереження. Ентероколіт, виразковий коліт, хвороба Крона, синдром мальабсорбції. Муковісцидоз (кишкова форма). Гострий живіт у дітей. Апендицит. Перитоніт. Інвагінація кишок. Злукова хвороба.	5	-	3	2
57.	Анатомо-фізіологічні особливості нирок у дітей. Методи дослідження функціонального стану нирок. Сучасні методи функціональної діагностики порушень функції нирок і сечовивідних шляхів. Спадкові і вроджені захворювання нирок і сечовивідних шляхів. Спадковий нефрит. Синдром Альпорта. Амілоїдоз нирок. Вади розвитку нирок і сечовивідних шляхів. Спадкові тубулопатії.	4	-	2	2
58.	Цистит. Сечокам'яна хвороба. Гемолітико-уремічний синдром. Стандарти діагностики та лікування первинного і вторинного пієлонефриту, лікування. Гломерулонефрит, клініко-морфологічні варіанти. Новітні методи діагностики та терапевтичної дії. Прогноз. Гостра ниркова недостатність. Показання до діалізу і трансплантації нирок.	6	2	2	2
59.	Основні клінічні прояви гіповітамінозу А, В1, В2, В6, В12, К, недостатність пантотенової і фолевої кислот. Рахіт, вітамін D - резистентні форми рахіту. Гіпервітаміноз D. Порушення мінералізації скелета у дітей: фактори ризику, діагностика і профілактика.	4	-	2	2
60.	Глікогенова хвороба. Хвороби накопичення. Мукополісахаридози. Типи фенілкетонурії, сучасні можливості дієтотерапії і фермент замісні технології. Основні функції і зв'язок гормонів ендокринних залоз.	4	-	2	2

	Цукровий діабет, ознаки гіпо- та гіперглікемічної коми. Порушення статевого розвитку. Патологія гіпофіза. Гіпопаратиреоїдизм. Основні показання і принципи застосування кортикостероїдних препаратів у дітей. Ожиріння у дітей, його причини та типи. Види і особливості клінічних проявів гіпер- і дисліпідемій в дитячому віці. Стандарти обстеження і терапії.				
61.	Первинні і вроджені імунodefіцитні стани у дітей. В-клітинні імунodefіцитні захворювання, їх клінічні прояви. Імунodefіцитні стани з переважним дефектом Т-клітинної ланки імунітету. Комбіновані імунodefіцитні стани. Дефекти фагоцитозу. Методи діагностики та принципи терапії. Прогноз. Комплексна оцінка імунологічного статусу дитини.	4	-	2	2
62.	Вікові особливості імунітету. Фактори гуморального і клітинного імунітету. Інфекційний процес і розвиток несприйнятливості. Передумови до специфічної імунізації. Основні методи лабораторної діагностики інфекційних хвороб: бактеріологічні, серологічні, вірусологічні. Оцінка результатів індивідуальних досліджень калу, крові, мокротиння, спинномозкової рідини, кісткового мозку.	6	-	2	4
63.	Грип та його ускладнення. Парагрипозна, РС-вірусна, аденовірусна інфекції. Мікоплазменна інфекція. Інфекція вірусом простого герпесу. Пневмоцистоз. Хламідіоз. Кір. Скарлатина. Коклюш. Дифтерія. Епідемічний паротит. Вітряна віспа. Краснуха. Інфекційний мононуклеоз. Псевдотуберкульозу. Менінгококова інфекція.	6	-	2	4
64.	Бактеріальні менінгіти. Туберкульозний менінгіт. Серозний менінгіт. Поліомієліт. Енцефаліти і енцефалічні реакції при інфекційних захворюваннях. Черевний тиф і паратифи. Сальмонельоз. Бактеріальна дизентерія. Ротавірусна діарея. Іерсиніози. Амебна дизентерія та інші паразитарні діареї. Вірусний гепатит А, В, С, D, E.	8	2	2	4
65.	Принципи регідратаційної терапії при інфекційних хворобах у дітей. Расчет потреби в рідині та електролітах при різних ступенях ексікозу. Лікування первинного інфекційного токсикозу (нейротоксикозу). Імунотерапія інфекційних хвороб. Імунопрофілактика дитячих інфекцій: календар щеплень, основні вакцинні препарати, організація щеплень, основні вакцинальні ускладнення.	8	-	4	4
66.	Організація служби реанімації та інтенсивної терапії. Принципи реанімації при термінальних станах і клінічній смерті дитини. Реанімація новонароджених в пологовому будинку. Загальні принципи і методи корекції дихальної недостатності. Інтенсивна терапія при гострому порушенні кровообігу у дітей, включаючи екстрені заходи при гострої серцевої і гострої судинної недостатності.	8	-	4	4

67.	Інтенсивна терапія при первинному інфекційному токсикозі, нейротоксикозі, синдромі токсикозу з ексікозом.	8	-	4	4
68.	Інтенсивна терапія при коматозних станах: діабетична кома, гіпоглікемічна кома, азотемічна кома (уремія), надниркова кома.	8	-	4	4
69.	Інфузійна терапія при порушеннях водно-електролітного балансу і кислотно-лужного стану. Інтенсивна терапія при гострій нирковій недостатності. Інтенсивна терапія при гострих екзогенних інтоксикаціях (отруєннях).	6	-	4	2
70.	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
71.	Підсумковий модульний контроль	2	-	2	-
Всього за модулями I та II		420	20	180	220

Загальний обсяг **420 год**, в тому числі:

Лекцій – **20 год**.

Практичні заняття – **180 год**.

Самостійна робота - **220 год**.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ХВОРОБИ РАННЬОГО ВІКУ.

АСФІКСІЯ НОВОНАРОДЖЕНИХ

ТЕМА 1. Поняття про гостру та хронічну внутрішньоутробну гіпоксію плода і асфіксію новонародженого. Етіологія гострої та хронічної гіпоксії плода і новонародженого. Патологічні функціональні та морфологічні зміни, які виникають при асфіксії (8 год.)

Лекція 1. Гіпоксія плода і асфіксію новонародженого. Етіологія гострої та хронічної гіпоксії плода і новонародженого. Патологічні функціональні та морфологічні зміни, які виникають при асфіксії. (2год.)

1. Визначення понять гіпоксія плода, асфіксія новонародженого, її розповсюдженість.
2. Концепція етіопатогенезу асфіксії, зміни енергетичного метаболізму нейронів та мітохондріальна дисфункція.
3. Патогенетичні аспекти дії активних радикалів у новонароджених, які перенесли асфіксію.
4. Клінічне значення досліджень апоптозу при перинатальних ураженнях ЦНС.

Практичне заняття (2 год.):

1. Основні анте- та інтранатальні фактори ризику виникнення асфіксії новонародженого, розкрийте їх патофізіологічну сутність.
2. Патогенетичні аспекти дії активних радикалів у новонароджених, які перенесли асфіксію.
3. Передбачення потреб новонародженого в реанімації після народження в пологовій залі.
4. Початкові кроки реанімації новонароджених.
5. Особливості прийняття рішень при надання допомоги дитині з асфіксією, що народилася після вилиття навколоплідних вод, забруднених меконієм. Профілактика синдрому аспірації меконію.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. Ознайомлення з Наказом МОЗ України №225 від 28.03.2014 «Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим».

2. Підготовка до надання реанімаційної допомоги новонародженим. Оцінка стану новонародженого та потреби у реанімаційних заходах. Важливість підтримки нормальної температури в пологовій залі.
3. Вирішення щодо необхідності подальших дій після виконання початкових кроків стабілізації стану новонародженого з асфіксією.
4. Проведення самоконтролю та заповнення документації.

Питання для самоконтролю:

1. Вкажіть на необхідні аспекти надання допомоги дитині в пологовій залі з гестаційним віком менше 32 тижнів та малою вагою при народженні.
2. Визначте критерії потреби новонародженого в кисні і призначення кисню доношеним та передчасно народженим дітям.
3. Розкрийте патофізіологічні основи методу лікувальної гіпотермії, показання, протипоказання, особливості її проведення у новонароджених.

Рекомендована література:

1. Наказ МОЗ України №225 від 28.03.2014 «Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим»
2. Реанімація новонароджених. Поновлення настанови Американської кардіологічної асоціації щодо серцево-легеневої реанімації та невідкладної серцево-судинної допомоги. Wyckoff MH, Aziz K, Escobedo MB, Kapadia VS, Kattwinkel J, Perlman JM, Simon WM, Weiner GM, Zaichkin, JG. *Pediatrics* 2015;136:SI96. На підставі вимог наказу МОЗ України № 1422 від 29 грудня 2016 року «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 28 вересня 2012 року № 751»
3. Під ред. Знаменської Т.К. Неонатологія. Підручник у 3 томах для лікарів-неонатологів, педіатрів, студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів суміжних спеціальностей. – Львів: Видавець Марченко Т. В., 2020. Т. 3. – 380 с.
4. Locci E, Bazzano G, Demontis R, Chighine A, Fanos V, d'Aloja E. Exploring Perinatal Asphyxia by Metabolomics. *Metabolites*. 2020 Apr 4;10(4):141. doi: 10.3390/metabo10040141
5. Perlman JM, Wyllie J, Kattwinkel J, Wyckoff MH, Aziz K, Guinsburg R, Kim HS, Liley HG, Mildenhall L, Simon WM, Szyld E, Tamura M, Velaphi S; on behalf of

the Neonatal Resuscitation Chapter Collaborators. Part 7: neonatal resuscitation: 2015 International Consensus on Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care Science With Treatment Recommendations. *Circulation*. 2019;132(suppl 1):S204-S241. doi: 10.1161/CIR.0000000000000276.

6. Russ JB, Simmons R, Glass HC. Neonatal Encephalopathy: Beyond Hypoxic-Ischemic Encephalopathy. *Neoreviews*. 2021 Mar;22(3):e148-e162. doi: 10.1542/neo.22-3-e148.

7. Sharma D, Murki S. Making neonatal intensive care: cost effective. *J Matern Fetal Neonatal Med*. 2021 Jul;34(14):2375-2383. doi: 10.1080/14767058.2019.1660767.

ТЕМА 2. Класифікація, особливості клінічних проявів залежно від ступеню тяжкості перенесеної гіпоксії. Застосування результатів лабораторно-інструментальних методів дослідження в якості діагностичних критеріїв перенесеної асфіксії, метаболічні зміни та порушення кислотно-основної рівноваги, поняття про клітинний апоптоз при асфіксії. Диференціальна діагностика. (6 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Патологія пери- та неонатального періоду
2. Інфекції пери та неонатального періоду.
3. Інтенсивна терапія та невідкладні стани у новонароджених з перинатальною патологією.
4. Надання невідкладної медичної допомоги та інтенсивна терапія у новонароджених з асфіксією, розладами дихання, вродженими вадами розвитку, гіпербілірубінемією.
- 5 Показання та підготовка до транспортування хворих та передчасно новонароджених до дитячої лікарні або відділення перинатального центру.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. Практичне значення знань про анатомо-фізіологічні особливості респіраторної системи плода і новонародженого.
2. Вікові особливості функціонування респіраторної системи новонародженого.

Рекомендована література:

1. Наказ МОЗ України №225 від 28.03.2014 «Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим»
2. Під ред. Знаменської Т.К. Неонатологія. Підручник у 3 томах для лікарів-неонатологів, педіатрів, студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів суміжних спеціальностей. – Львів: Видавець Марченко Т. В., 2020. Т. 3. – 380 с.
3. Bachnas MA, Akbar MIA, Dachlan EG, Dekker G. The role of magnesium sulfate (MgSO₄) in fetal neuroprotection. J Matern Fetal Neonatal Med. 2021 Mar;34(6):966-978. doi: 10.1080/14767058.2019.1619688.
4. Samaiya PK, Krishnamurthy S, Kumar A. Mitochondrial dysfunction in perinatal asphyxia: role in pathogenesis and potential therapeutic interventions. Mol Cell Biochem. 2021 Dec;476(12):4421-4434. doi: 10.1007/s11010-021-04253-8.
5. Wojciech W, Maria W, Monika BF, Zenon Ha, Robert Ś. Methods for assessing the severity of perinatal asphyxia and early prognostic tools in neonates with hypoxic-ischemic encephalopathy treated with therapeutic hypothermia// Clin Exp Med. 2020 Aug;29(8):1011-1016. doi: 10.17219/acem/124437.

ТЕМА 3 Особливості первинної реанімації новонароджених згідно до сучасних протоколів лікування (визначення показань до надання допомоги дитини в пологовій залі, особливості реанімаційних заходів у передчасно народжених дітей). Принципи лікування асфіксії новонароджених (види респіраторної підтримки, симпатоміметики, інфузійна терапія) (6 год.).

Практичне заняття (2 год.):

1. Особливості первинної реанімації новонароджених згідно до сучасних протоколів лікування.
2. Показання до надання допомоги дитині в пологовій залі.
3. Особливості реанімаційних заходів у передчасно народжених дітей та при багатоплідної вагітності.
4. Сучасні принципи лікування новонароджених, які перенесли асфіксію.
5. Медична ефективність метаболічної та нейропротекторної терапії новонароджених .

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. Види респіраторної підтримки, симпатоміметики, інфузійна терапія.
2. Вентиляція дихальних шляхів під позитивним тиском та СРАР терапія.
3. Прийняття рішень та етичні дилеми в аспекті перенесеної тяжкої асфіксії новонародженим під час розмови з батьками та родичами дитини.
4. Оцінка можливих наслідків та ускладнень для новонародженого з боку ЦНС, легень, серцево-судинної системи після перенесеної тяжкої асфіксії.
5. Катамнестичне дослідження захворюваності та нервово-психічного розвитку дітей, які перенесли асфіксію при народженні.

Рекомендована література:

1. Наказ МОЗ України №225 від 28.03.2014 «Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим»
2. Під ред. Знаменської Т.К. Неонатологія. Підручник у 3 томах для лікарів-неонатологів, педіатрів, студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів суміжних спеціальностей. – Львів: Видавець Марченко Т. В., 2020. Т. 3. – 380 с.
3. Bachnas MA, Akbar MIA, Dachlan EG, Dekker G. The role of magnesium sulfate (MgSO₄) in fetal neuroprotection. *J Matern Fetal Neonatal Med.* 2021 Mar;34(6):966-978. doi: 10.1080/14767058.2019.1619688.
4. Locatelli A, Lambicchi L, Incerti M, Bonati F, Ferdico M, Malguzzi S, Torcasio F, Calzi P, Varisco T, Paterlini G. Is perinatal asphyxia predictable? *BMC Pregnancy Childbirth.* 2020 Mar 30;20(1):186. doi: 10.1186/s12884-020-02876-1.
5. Russ JB, Simmons R, Glass HC. Neonatal Encephalopathy: Beyond Hypoxic-Ischemic Encephalopathy. *Neoreviews.* 2021 Mar;22(3):e148-e162. doi: 10.1542/neo.22-3-e148.
6. Snyder E. Y., Cloherty J. P. Perinatal asphyxia // *Manual of Neonatal Care* / Ed. by J. P. Cloherty, A. R. Stark. - 8th edition. - Philadelphia etc.: Lippincott-Raven, 2018. – P. 518 - 7.
7. Wisnowski JL, Wintermark P, Bonifacio SL, Smyser CD, Barkovich AJ, Edwards AD, de Vries LS, Inder TE, Chau V. Neuroimaging in the term newborn with neonatal encephalopathy.; *Newborn Brain Society Guidelines and Publications Committee. Semin Fetal Neonatal Med.* 2021 Oct;26(5):101304. doi: 10.1016/j.siny.2021.101304.

8. Zewdie R, Getachew L, Dubele G, Oluma A, Israel G, Dese K, Simegn GL. Treatment device for neonatal birth asphyxia related Hypoxic Ischemic Encephalopathy. BMC Pediatr. 2021 Nov 3;21(1):487. doi: 10.1186/s12887-021-02970-z.

ТЕМА 4. Прийняття рішень та етичні дилеми в аспекті перенесеної тяжкої асфіксії новонародженим під час розмови з батьками та родичами дитини. (4 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Особливості етичних дилем в аспекті перенесеної тяжкої асфіксії.
2. Профілактика тяжкої асфіксії.
3. Принципи реабілітації новонароджених, які перенесли тяжку асфіксію

Рекомендована література:

1. Наказ МОЗ України №225 від 28.03.2014 «Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим»

2. Неонатологія. Підручник в 3-х томах за ред. Т.К. Знаменської Т.К. Знаменська, Антипкін Ю.Г., Аряєв М.Л. [та ін.]; НАМН України. Ін-т педіатрії, акушерства та гінекології ім. О.М. Лук'янової, Асоц. Неонатологів України. – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2020 р. Том III. – С. 319-333.

3. Уніфікований клінічний протокол вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Респіраторний дистрес синдром у передчасно народжених дітей». Асоціація неонатологів України. – Київ: 2018. 116 с.

4. Сурков Д.М. Гіпоксично-ішемічна енцефалопатія у доношених новонароджених: фактори ризику та їх вплив на перебіг гострого періоду. Медицина невідкладних станів. №6(93), 2018

5. Methods for assessing the severity of perinatal asphyxia and early prognostic tools in neonates with hypoxic-ischemic encephalopathy treated with therapeutic hypothermia / Walas W., Wilińska M., Bekiesińska-Figatowska M. et al. // Advances in Clinical and Experimental Medicine. 2020. № 29 (8). P. 1011-1016

ТЕМА 5. Оцінка можливих наслідків та ускладнень для новонародженого з боку ЦНС, легень, серцево-судинної системи після перенесеної тяжкої асфіксії. Профілактика. (5 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Особливості ускладнень для новонародженого з боку ЦНС, легень, серцево-судинної системи згідно до сучасних протоколів лікування
2. Показання до надання допомоги дитини в пологовій залі
3. Особливості реанімаційних заходів у передчасно народжених дітей.
4. Принципи лікування асфіксії новонароджених.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

1. Види респіраторної підтримки, симпатоміметики, інфузійна терапія.
2. Прийняття рішень та етичні дилеми в аспекті перенесеної тяжкої асфіксії новонародженим під час розмови з батьками та родичами дитини.
3. Оцінка можливих наслідків та ускладнень для новонародженого з боку ЦНС, легень, серцево-судинної системи після перенесеної тяжкої асфіксії.
4. Профілактика

Рекомендована література:

1. Наказ МОЗ України №225 від 28.03.2014 «Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим».
2. Неонатологія. Підручник в 3-х томах за ред. Т.К. Знаменської Т.К. Знаменська, Антипкін Ю.Г., Аряєв М.Л. [та ін.]; НАМН України. Ін-т педіатрії, акушерства та гінекології ім. О.М. Лук'янової, Асоц. Неонатологів України. – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2020 р. Том II. – С. 151-185.
3. Плеханова Т. М., Степаненко Т. І. Соматичні дисфункції у новонароджених дітей з асфіксією після системної лікувальної гіпотермії. *Perinatologiya and pediatriya*. 2019.1(77):63-68; doi 10.15574/pp.2019.77.63
4. Сурков Д. М. Гіпоксично-ішемічна енцефалопатія в доношених новонароджених: сучасний стан проблеми. *Медицина невідкладних станів*. 2019. № 3 (98). С. 32-44

5. Яблонь О.С., Бондаренко Т.В., Власенко В.О., Бедрій Н.М., Шовкопляс Н.А. (2022). Ураження головного мозку у передчасно народжених дітей. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. Т. 12. № 1(43), 4 – 8.

6. Gender differences involved in the pathophysiology of the perinatal hypoxicischemic damage / Murden S., Borbélyov Á. V., Laštůvka Z. et al. // Physiological Research. 2019. Vol. 68, Suppl. 3. P. 207-217

7. Gunn A. J., Thoresen M. Neonatal Encephalopathy and Hypoxic–Ischemic Encephalopathy. Handbook of Clinical Neurology, Amsterdam: Elsevier. 2019. № 162. P. 217–237

8. Coagulation profiles are associated with early clinical outcomes in neonatal encephalopathy / Sweetman D., Kelly L. A., Zareen Z. et al. // Frontiers of Pediatrics. 2019. № 7. P. 399

9. Neonatal cerebrovascular autoregulation / Rhee C. J., da Costa C. S., Austin T. et al. // Pediatric Researches. 2018. № 84. P. 602–610

10. Fister P., Grosek Š. Hemodynamic monitoring in neonates. Selected Topics in Neonatal Care, IntechOpen. 2018. — P. 27-43. URL:

ТЕМА 6. Контроль змістового модуля. (1 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ХВОРОБИ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ. СИНДРОМ ДИХАЛЬНИХ РОЗЛАДІВ, ОСНОВНІ ПАТОЛОГІЧНІ СТАНИ, ЯКІ ЗУМОВЛЮЮТЬ ЙОГО ВИНИКНЕННЯ, КЛІНІЧНА ОЦІНКА ДИХАЛЬНОЇ НЕДОСТАТНОСТІ У НОВОНАРОДЖЕНИХ.

ТЕМА 7. Синдром дихальних розладів, основні патологічні стани, які зумовлюють його виникнення, клінічна оцінка дихальної недостатності у новонароджених. (10 год.)

Практичне заняття (4 год)

1. Оцінка тяжкості дихальних розладів.
2. Принципи корекції параметрів ШВЛ залежно від результатів дослідження газового складу крові.
4. Клінічна оцінка дихальної недостатності у новонароджених.

Завдання для самостійної роботи (6 год)

1. Фактори ризику, що впливають на розвиток респіраторного дистрес-синдрому.
2. Алгоритм диференціальної діагностики респіраторного дистрес-синдрому.
2. Функції сурфактанту в ранньому післяпологовому періоді.
3. Догляд за новонародженим з респіраторним дистрес-синдромом.
4. Основні принципи обстеження та лікування новонародженого з респіраторним дистрес-синдромом.

Рекомендована література:

1. Наказ МОЗ України від 05.05.2021 №873 «Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Респіраторний дистрес-синдром у передчасно народжених дітей».
2. Наказ МОЗ України №225 від 28.03.2014 «Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим».
3. Неонатологія. Підручник в 3-х томах за ред. Т.К. Знаменської Т.К. Знаменська, Антипкін Ю.Г., Аряєв М.Л. [та ін.]; НАМН України. Ін-т педіатрії, акушерства та гінекології ім. О.М. Лук'янової, Асоц. Неонатологів України. – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2020 р. Том II. – С. 40-141.
4. Клевакіна О.Ю., Анікін І.О. Дослідження рівню іл – 6 та іл – 8 у новонароджених з гіпоксично–ішемічною енцефалопатією на тлі використання різних стратегій вентиляції легень. Вісник проблем біології та медицини. 2021. Вип. 1 (159). С. 346–350.
5. Клевакіна О.Ю., Анікін І.О. Диференційований підхід до вентиляції легень у новонароджених з гіпоксично–ішемічною енцефалопатією різного ступеню. Pain, anaesthesia and intensive care. 2017. № 3. (80). С.89– 90.

ТЕМА 8. Респіраторний дистрес-синдром: фактори ризику та патофізіологічні основи, класифікація, принципи діагностики та лікування. (10 год.)

Практичне заняття (4 год)

1. Фактори ризику розвитку респіраторного дистрес-синдрому

2. Патогенетичні механізми розвитку респіраторного дистрес-синдрому.
 2. Методика клінічного обстеження та оцінки тяжкості респіраторного дистрес-синдрому
 3. Патогенетична класифікація РДС.
 4. Принципи диференційованої діагностики РДС новонароджених.
- Завдання для самостійної роботи (6 год)
1. Фактори ризику, що впливають на важкість перебігу РДС.
 2. Догляд за новонародженим з РДС.
 2. Основні принципи обстеження та лікування новонародженого з РДС.

Рекомендована література:

1. Наказ МОЗ України від 05.05.2021 №873 «Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Респіраторний дистрес-синдром у передчасно народжених дітей».
2. Неонатологія. Підручник в 3-х томах за ред. Т.К. Знаменської Т.К. Знаменська, Антипкін Ю.Г., Аряєв М.Л. [та ін.]; НАМН України. Ін-т педіатрії, акушерства та гінекології ім. О.М. Лук'янової, Асоц. Неонатологів України. – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2020 р. Том II. – С. 40-89.
3. Клевакіна О.Ю., Анікін І.О. Застосування ранньої неінвазивної штучної вентиляції легень у доношених новонароджених з помірною та важкою гіпоксично-ішемічною енцефалопатією. Патологія. 2020. Т. 17, № 3. С. 338–343.
4. Klevakina E., Anikin I., Mykhalchuk O. Effect of non-invasive ventilation on central and brain hemodynamics in term newborn infants with hypoxic – ischemic encephalopathy. ScienceRise: Medical Science. 2020. №6. P. 36–40.
5. Сурков Д. М. Порівняння впливу різних режимів штучної вентиляції легень на церебральну перфузію у новонароджених із гіпоксично-ішемічною енцефалопатією. Zdorov'e Rebenka. 2019. № 14 (3). С. 182-188.

ТЕМА 9. Особливості та види сурфактант-замісної терапії у новонароджених, респіраторна підтримка та киснева терапія. (10 год.)

Практичне заняття (4 год)

1. Особливості та види сурфактант-замісної терапії
2. Функції сурфактанту у новонароджених.
3. Патогенетична класифікація РДС.
4. Принципи диференційованого лікування РДС залежно від важкості перебігу.

Завдання для самостійної роботи (6 год)

1. Пренатальна та постнатальна діагностика РДС.
2. Алгоритм диференціальної діагностики РДС залежно від тяжкості.
3. Дослідження на допологовому етапі та в ранньому післяпологовому періоді.
4. Догляд за новонародженим з РДС.
5. Основні принципи обстеження та лікування новонародженого з РДС.
6. Ускладнення РДС, віддалені наслідки, катамнестичне спостереження.

Рекомендована література:

1. Неонатологія: Підручник в 3-х томах. Знаменська Т.К., Антипкін Ю.Г., Аряєв М.Л. та ін.: Магнолія 2006, 2020. с.1244
2. Наказ МОЗ України № 873 від 5.05.2021р. «Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги “Респіраторний дистрес-синдром у передчасно народжених дітей”».
3. МОЗ України. Національний університет охорони здоров'я України ім. П.Л. Шупика. Асоціація неонатологів України. Респіраторний дистрес синдром у передчасно народжених дітей. Клінічна настанова заснована на доказах. Київ. 2021:17-21.

4. Sweet DG, Carnielli V, Greisen G, Hallman M, Ozek E, Plavka R, Saugstad OD, et al; European Association of Perinatal Medicine: European consensus guidelines on the management of neonatal respiratory distress syndrome in preterm infants – 2019 update. Neonatology 2019; 115:432-450.
5. Welsford M, Nishiyama C, Shortt C, Isayama T, Dawson JA, Weiner G, et al.; International Liaison Committee on Resuscitation Neonatal Life Support Task Force. Room air for initiating term newborn resuscitation: a systematic review with meta-analysis. Pediatrics. 2019 Jan;143(1):e20181825.
6. Aldana-Aguirre JC, Pinto M, Featherstone RM, Kumar M. Less invasive surfactant administration versus intubation for surfactant delivery in preterm infants with respiratory distress syndrome: a systematic review and meta-analysis. Arch Dis Child Fetal Neonatal Ed. 2017 Jan;102(1):F17–23.
7. Bahadue FL, Soll R. Early versus delayed selective surfactant treatment for neonatal respiratory distress syndrome. Cochrane Database Syst Rev. 2012 Nov;11:CD001456. Downloaded by: Chiesi Farmaceutici S.P.A. 185.245.76.21 - 4/15/2019 11:34:09 AM Consensus Guidelines on the Management of RDS Neonatology 2019;115:432–450 447 DOI: 10.1159/000499361

ТЕМА 10. Ускладнення РДС, респіраторної та оксигенотерапії: види синдрому витоку повітря, ателектази легень, легенева гіпертензія, поняття про бронхо-легеневу дисплазію та її види, ретинопатія передчасно народжених дітей. (10 год.)

Практичне заняття (4 год)

1. Патогенетичні механізми розвитку ускладнень РДС.
2. Методика етіопатогенетичної терапії. Введення екзогенного суффрактанту.
3. Принципи диференційованої терапії РДС новонароджених.
4. Лікування новонароджених з персистуючою легеневою гіпертензією

Завдання для самостійної роботи (6 год)

1. Види синдрому витоку повітря патогенетичні механізми розвитку.
2. Ателектази легень, легенева гіпертензія діагностичні критерії.
3. Бронхо-легенева дисплазія та її види, класифікація.
4. Профілактика БЛД у новонароджених

5. Катамнестичне спостереження за дітьми з БЛД.

6. Ретинопатія передчасно народжених дітей: методи діагностики.

Рекомендована література:

1. Неонатологія: Підручник в 3-х томах. Знаменська Т.К., Антипкін Ю.Г., Аряєв М.Л. та ін.: Магнолія 2006, 2020.Т2:41-187.

2. МОЗ України. Національний університет охорони здоров'я України ім. П.Л. Шупика. Асоціація неонатологів України. Респіраторний дистрес синдром у передчасно народжених дітей. Клінічна настанова заснована на доказах. Київ. 2021:17-21

3. Яблонь О. С. Патогенетична роль сурфактантного протеїну В у формуванні бронхолегеневої патології у дітей /Яблонь О.С., Заичко Н. В., Мазулов А. В. та інші //Сучасна педіатрія 4(84)/2017. С.57-71

4. Baud O, Maury L, Lebail F, Ramful D, El Moussawi F, Nicaise C, et al. Effect of early low-dose hydrocortisone on survival without bronchopulmonary dysplasia in extremely preterm infants (PREMILOC): a double-blind, placebo-controlled, multicentre, randomised trial. Lancet. 2016;387(10030): 1827-36.

5. EFCNI, Poets C, Zimmermann L et al., European Standards of Care for Newborn Health: Prevention of Bronchopulmonary Dysplasia (BPD). 2018.

6. Shah VS, Ohlsson A, Halliday HL, Dunn M. Early administration of inhaled corticosteroids for preventing chronic lung disease in very low birth weight preterm neonates. Cochrane Database Syst Rev. 2017 Jan;1:- CD001969.

7. Bassler D, Shinwell ES, Hallman M, Jarreau PH, Plavka R, Carnielli V, et al.; Neonatal European Study of Inhaled Steroids Trial Group. Long-term effects of inhaled budesonide for bronchopulmonary dysplasia. N Engl J Med. 2018 Jan;378(2):148–57.

ТЕМА 11. Принципи надання невідкладної допомоги при синдрому витоку повітря у новонароджених. (12 год.)

Лекція (2 год)

1.Особливості надання невідкладної допомоги та проведення респіраторної підтримки у новонароджених з синдромом витоку повітря

Практичне заняття (4 год)

1. Патогенетичні механізми розвитку ускладнень РДС. Поняття про волюмо-, рео- та баротравму легень.
2. Діагностичні критерії хірургічних ускладнень РДС.
3. Порівняння видів респіраторної підтримки при синдромі витоку повітря
4. Принципи диференційованої терапії РДС новонароджених.

Завдання для самостійної роботи (6 год)

1. Види синдрому витоку повітря патогенетичні механізми розвитку.
2. Ателектази легень, легенева гіпертензія діагностичні критерії.
3. Бронхо-легенева дисплазія та її види, класифікація.
4. Ретинопатія передчасно народжених дітей: методи діагностики.

Рекомендована література:

1. Неонатологія: Підручник в 3-х томах. Знаменська Т.К., Антипкін Ю.Г., Аряєв М.Л. та ін.: Магнолія 2006, 2020.Т2:41-187
2. Aldana-Aguirre JC, Pinto M, Featherstone RM, Kumar M. Less invasive surfactant administration versus intubation for surfactant delivery in preterm infants with respiratory distress syndrome: a systematic review and meta-analysis. Arch Dis Child Fetal Neonatal Ed. 2017 Jan;102(1):F17–23.
3. Jensen CF, Sellmer A, Ebbesen F, Cipliene R, Johansen A, Hansen RM, et al. Sudden vs pressure wean from nasal continuous positive airway pressure in infants born before 32 weeks of gestation: a randomized clinical trial. JAMA Pediatr. 2018 Sep;172(9):824–31.
4. Lemyre B, Davis PG, De Paoli AG, Kirpalani H. Nasal intermittent positive pressure ventilation (NIPPV) versus nasal continuous positive airway pressure (NCPAP) for preterm neonates after extubation. Cochrane Database Syst Rev. 2017 Feb;2:CD003212.
5. Bottino R, Pontiggia F, Ricci C, Gambacorta A, Paladini A, Chijenias V, et al. Nasal highfrequency oscillatory ventilation and CO2 removal: A randomized controlled crossover trial. Pediatr Pulmonol. 2018 Sep; 53(9):1245–51.

6. Klotz D, Schneider H, Schumann S, Mayer B, Fuchs H. Non-invasive high-frequency oscillatory ventilation in preterm infants: a randomised controlled cross-over trial. Arch Dis Child Fetal Neonatal Ed. 2018 Jul; 103(4):F1–5.
7. Zivanovic S, Scrivens A, Panza R, Reynolds P, Laforgia N, Ives KN, et al. Nasal high-flow therapy as primary respiratory support for preterm infants without the need for rescue with nasal continuous positive airway pressure. Neonatology. 2019;115(2):175–81.
8. Chawla S, Natarajan G, Shankaran S, Carper B, Brion LP, Keszler M, et al.; Eunice Kennedy Shriver National Institute of Child Health and Human Development Neonatal Research Network. Markers of successful extubation in extremely preterm infants, and morbidity after failed extubation. J Pediatr. 2017 Oct;189:113–119.e2.
9. Klingenberg C, Wheeler KI, McCallion N, Morley CJ, Davis PG. Volume-targeted versus pressure-limited ventilation in neonates. Cochrane Database Syst Rev. 2017 Oct;10:CD003666.

ТЕМА 12. Особливості клініки вроджених та набутих пневмоній у новонароджених, основні принципи діагностики та лікування. (10 год.)

Практичне заняття (4 год)

1. Визначення, епідеміологія, етіологія та патогенетичні механізми пневмоній у новонароджених

2. Методика клінічного обстеження новонароджених з пневмоніями

3. Класифікація, клінічна картина та диференційна діагностика пневмоній у новонароджених

4. Принципи лікування новонароджених з пневмоніями, ускладнення.

Завдання для самостійної роботи (6 год)

1. Фактори ризику вродженої пневмонії у новонароджених дітей

2. Алгоритм диференціальної діагностики неонатальних пневмоній

3. Зміни кислотно-лужного стану крові та підбір параметрів респіраторної підтримки у новонароджених

4. Особливості ультразвукового point-of-care дослідження легень у новонароджених з дихальною недостатністю

5. Вибір етіотропної терапії у новонароджених з пневмоніями.

6. Особливості догляду за новонародженими на ШВЛ

Рекомендована література:

1. Неонатологія: Підручник в 3-х томах. Знаменська Т.К., Антипкін Ю.Г., Ар'єв М.Л. та ін.: «Магнолія 2006», 2020.Т2:41-187
2. Kurepa D, Zaghoul N, Watkins L, Liu J. Neonatal lung ultrasound exam guidelines. J Perinatol 2018; 38:11.
3. American Academy of Pediatrics. Tables of antibacterial drug dosages. In: Red Book: 2021-2024 Report of the Committee on Infectious Diseases, 32nd ed, Kimberlin DW, Barnett ED, Lynfield R, Sawyer MH (Eds), American Academy of Pediatrics, 2021. p.876.
4. What to Know About Pneumonia in Children, WebMD: <https://www.webmd.com/children/what-to-know-about-pneumonia-in-children>
5. Pneumonia, Mayo Clinic: <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/pneumonia/symptoms-causes/syc-20354204>
6. Centers for Disease Control and Prevention. [About Group B strep. Fast facts.](https://www.cdc.gov/groupbstrep/about/fast-facts.html) <https://www.cdc.gov/groupbstrep/about/fast-facts.html>. Reviewed June 25, 2019. Accessed October 4, 2019.
7. Shetty A, Bell D, Sayyad D, et al. Neonatal pneumonia. Reference article, Radiopaedia.org (Accessed on 08 Dec 2022) <https://doi.org/10.53347/rID-28613>

ТЕМА 13. Синдром аспірації меконію: діагностика, невідкладна допомога, можливі наслідки. (8 год.)

Практичне заняття (3 год)

1. Епідеміологія синдрому аспірації меконію.
2. Методика клінічного обстеження та оцінки синдрому аспірації меконію.

3. Принципи диференційованої діагностики синдрому аспірації меконію.

Завдання для самостійної роботи (5 год)

1. Фактори ризику, що впливають синдром аспірації меконію.

2. Дослідження на допологовому етапі та в ранньому післяпологовому періоді.
3. Невідкладна допомога при синдромі аспірації меконію.
4. Основні принципи обстеження та лікування новонародженого з синдромом аспірації меконію.
5. Ускладнення та несприятливі результати лікування синдрому меконіальної аспірації

Рекомендована література:

1. Неонатологія: Підручник в 3-х томах. Знаменська Т.К., Антипкін Ю.Г., Аряєв М.Л. та ін.: Магнолія 2006, 2020. с.1244
2. Ahlfeld SK. Respiratory tract disorders. In: Kliegman RM, St. Geme JW, Blum NJ, Shah SS, Tasker RC, Wilson KM, eds. *Nelson Textbook of Pediatrics*. 21st ed. Philadelphia, PA: Elsevier; 2020:chap 122.
3. Crowley MA. Neonatal respiratory disorders. In: Martin RJ, Fanaroff AA, Walsh MC, eds. *Fanaroff and Martin's Neonatal-Perinatal Medicine: Diseases of the Fetus and Infant*. 11th ed. Philadelphia, PA: Elsevier; 2020:chap 66.
4. Sayad E, Silva-Carmona M. Meconium Aspiration. [Updated 2022 May 8]. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2022 Jan-. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK557425/>
5. Whitfield JM, Charsha DS, Chiruvolu A. Prevention of meconium aspiration syndrome: an update and the Baylor experience. *Proc (Baylor Univ Med Cent)*. 2009 Apr;22(2):128-31
6. Autilio C, Echaide M, Shankar-Aguilera S, Bragado R, Amidani D, Salomone F, Pérez-Gil J, De Luca D. Surfactant Injury in the Early Phase of Severe Meconium Aspiration Syndrome. *Am J Respir Cell Mol Biol*. 2020 Sep;63(3):327-337.
7. American College of Obstetricians and Gynecologists. ACOG Committee opinion no. 689 summary: delivery of a newborn with meconium-stained amniotic fluid. *Obstet Gynecol*. 2017 Mar. 129 (3):593-4.
8. Monfredini C, Cavallin F, Villani PE, Paterlini G, Allais B, Trevisanuto D. Meconium Aspiration Syndrome: A Narrative Review. *Children (Basel)*. 2021

Mar 17;8(3):230. doi: 10.3390/children8030230. PMID: 33802887; PMCID: PMC8002729.

9. Fan HC, Chang FW, Pan YR, Yu SI, Chang KH, Chen CM, Liu CA. Approach to the Connection between Meconium Consistency and Adverse Neonatal Outcomes: A Retrospective Clinical Review and Prospective In Vitro Study. *Children (Basel)*. 2021 Nov 24;8(12):1082. doi: 10.3390/children8121082. PMID: 34943278; PMCID: PMC8700184.

ТЕМА 14. Вроджені вади та аномалії розвитку бронхо-легеневої системи, принципи їх діагностики та лікування. Профілактика та прогноз. (9 год.)

Практичне заняття (4 год)

1. Патогенетичні механізми розвитку аномалій бронхо-легеневої системи.
2. Методика етіопатогенетичної терапії аномалій бронхо-легеневої системи.
4. Принципи диференційованої діагностики аномалій бронхо-легеневої системи новонароджених.

Завдання для самостійної роботи (6 год)

1. Профілактика та прогноз аномалій бронхо-легеневої системи.
2. Ателектази легень, легенева гіпертензія діагностичні критерії.
3. Бронхо-легенева дисплазію та її види, класифікація.
4. Ретинопатія передчасно народжених дітей: методи діагностики.

Рекомендована література:

1. Наказ МОЗ України № 873 від 5.05.2021р. «Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги “Респіраторний дистрес-синдром у передчасно народжених дітей”».

2. Гончарь МО, Сенаторова ГС, Логвінова ОЛ, Муратов ГР. Бронхолегенева дисплазія у дітей: сучасна діагностика, наслідки та їх лікування. *Здоров'я дитини*. 2017; 12(7):803-811.

2. Мокія-Сербіна С. Сучасна тактика ведення недоношених дітей з бронхолегеневою дисплазією при виписці з неонатального відділення і в

домашніх умовах на амбулаторному етапі. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. 2022; 1(43):60-66.

3. Меньшикова АО, Борисюк ОП. Віддалені наслідки бронхолегенової дисплазії у недоношених немовлят. Сучасна педіатрія. Україна. 2019;4:43-52.

4. Меньшикова АО, Добрянський ДО. Нові підходи до визначення та класифікації бронхолегенової дисплазії в передчасно народжених дітей. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. 2021; 3(41):21–26.

5. Черненко ЛМ. Прогнозування перебігу бронхолегенової дисплазії в дітей шляхом аналізу клініко-біохімічних показників. Запорізький медичний журнал. 2019; 2(113):207-213.

6. Вороньжев ІО, Сорочан ОП. Визначення ступеня тяжкості розсіяних ателектазів легень у недоношених новонароджених з екстремально малою масою тіла за даними рентгенографії. Scientific Journal «ScienceRise: Medical Science». 2016; 11(7):52-56.

7. Davidson LM, Berkelhamer S. Bronchopulmonary Dysplasia: Chronic Lung Disease of Infancy and LongTerm Pulmonary Outcomes. J Clin Med [Internet]. 2017[cited 2022 Jan 18];6(1):4. Available from: <https://www.mdpi.com/2077-0383/6/1/4> doi: 103390/jcm 601010004

8. Bhandari V, Gruen JR, Jang KL, Göpel W, Yalman M, Lavoie PM. Genetics of bronchopulmonary dysplasia: when things do not match up, it is only the beginning. J. Pediatr. 2019;208:298–99

9. Cheong JLY, Doyle LW. An update on pulmonary and neurodevelopmental outcomes of bronchopulmonary dysplasia. Semin Perinatol. 2018;42:478–84.

10. Duijts L, van Meel ER, Moschino L, Baraldi E, Barnhoorn M, Bramer WM, et al. European Respiratory Society guideline on long-term management of children with bronchopulmonary dysplasia. European Respiratory Journal [Internet]. 2019[cited 2022 Feb 18];55(1):1900788. Available from: <https://erj.ersjournals.com/content/55/1/1900788>. long doi: 10.1183/13993003.00788-2019

11. Guideline for the Prevention of Bronchopulmonary Dysplasia and Assessment of Evolving Bronchopulmonary Dysplasia. Toronto Centre for Neonatal Health BPD Guideline. Toronto: University of Toronto; 2019. 28 p.

12. Hilgendorff A, Apitz C, Bonnet D, Hansmann G. Pulmonary hypertension associated with acute or chronic lung disease in premature and full-term neonates and infants. European Pediatric Pulmonary Vascular Network, approved by ISHLT and DGPK. Heart. 2016;102(2):49-56. doi: 10.1136/heartjnl-2015-308591

13. Parad RB, Winston AB, Kalish LA, Gupta M, Thompson I, Sheldon Y, et al. Role of genetic susceptibility in the development of bronchopulmonary dysplasia. J Pediatr. 2018;203:234-41. doi: 10.1016/j.jpeds.2018.07.099

ТЕМА 15. Контроль змістового модуля

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ХВОРОБИ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ. ЖОВТЯНИЦІ У НОВОНАРОДЖЕНИХ.

ТЕМА 16. Жовтяниці у новонароджених: обмін білірубіну в організмі новонародженої дитини, патогенетичні механізми виникнення жовтяниць, класифікація, основні принципи диференційної діагностики. (8 год.)

Лекції (2 год.):

1. Обмін білірубіну в організмі дитини.
2. Патогенетичні механізми неонатальних жовтяниць.
3. Класифікація неонатальних жовтяниць.
4. Диференційна діагностика жовтяниць у новонароджених.

Практичне заняття (4 год.)

1. Обмін білірубіну в організмі дитини. Патогенетичні механізми жовтяниць.

2. Методика клінічного обстеження та оцінки жовтяниці.

3. Патогенетична класифікація неонатальних жовтяниць.

4. Принципи диференційованої діагностики жовтяниць новонароджених.

Завдання для самостійної роботи (4 год.)

1. Фактори ризику, що впливаються на рівень білірубіну та важкість жовтяниці.
2. Алгоритм диференціальної діагностики неонатальних жовтяниць.
3. Дослідження на допологовому етапі та в ранньому післяпологовому періоді.
3. Догляд за новонародженим з неонатальною жовтяницею.
4. Основні принципи обстеження та лікування новонародженого з жовтяницею.
5. Методика проведення фототерапії при неонатальній жовтяниці.

Рекомендована література:

1. Неонатологія: підручник: у 3 т. [Т.К.Знаменська, Ю.Г.Антипкін, М.Л.Аряєв та ін.]; за ред. Т.К. Знаменської. – Львів:Видавець Марченко Т.В., 2020. - Т. 2. – С. 371-407.
2. Годованець Ю.Д., Волосівська Ю.М., Агафонова Л.В. Жовтяниці неонатального періоду (огляд літератури). Глава І 6 визначення поняття, епідеміологія, етіопатогенез та патоморфологія, класифікація // Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. – 2018. – Т.VIII, № 4 (30) – С. 71-78.
3. Волосівська Ю.М., Годованець Ю.Д. Функціональний стан гепатобіліарної системи в новонароджених дітей з проявами гіпербілірубінемії при перинатальній патології // Modern pediatrics. Ukraine 2(114)/2021. – с. 13-20.
2. Оновлений клінічний протокол «Неонатальна жовтяниця» <https://neonatology.org.ua/news/docs/2019/04/142-onovleniy-klinichniy-protokol-neonatalna-zhovtyanitsya>
3. Яблонь О.С., Заїчко Н.В., Мазур О.Г. Особливості перебігу жовтяниць новонароджених та можливості їх медикаментозної корекції. // Modern pediatrics. Ukraine 1(81) /2019. – с. 46-51.

ТЕМА 17. Кон'югаційна жовтяниця новонароджених: принципи діагностики, лікування, особливості догляду за передчасно народженою дитиною з жовтяницею. (14 год.)

Практичне заняття (6 год.)

1. Кон'югаційна жовтяниця новонароджених.

2. Алгоритм диференційної діагностики кон'югаційних жовтяниць з жовтяницями іншого генезу.

3. Поняття про фізіологічну та небезпечну жовтяницю.

4. Методика клінічного обстеження та оцінки жовтяниці.

5. Фактори ризику, що впливають на важкість жовтяниці.

6. Догляд за новонародженим з неонатальною жовтяницею.

7. Особливості перебігу жовтяниці у передчасно народжених дітей.

Завдання для самостійної роботи (8 год.)

1. Лабораторний скринінг кон'югаційної жовтяниці новонароджених.

2. Методика проведення фототерапії у новонародженого.

3. Методика проведення операції замінного переливання крові (ОЗПК).

4. Прогноз при жовтяницях та критерії виписки новонароджених із жовтяницями.

Рекомендована література:

1. Неонатологія: підручник: у 3 т. [Т.К.Знаменська, Ю.Г.Антипкін, М.Л.Аряєв та ін.]; за ред. Т.К. Знаменської. – Львів:Видавець Марченко Т.В., 2020. - Т. 2. – С. 407-455.

2. Жовтяниці новонароджених: симптоми, види, лікування <https://medialt.clinic/blog/rozvitok-ditini/zhovtyanitsya-novonarodzhenikh-simptomi-vidi-ta-yak-likuvati>

3. Жовтяниця новонароджених: навчальний посібник /В. І. Мазур, Т. Є. Шумна, С. М. Недельська. - Запоріжжя: 2019. - 67 с.

4. Завгородня Я.М. До питання пролонгованої жовтяниці у новонароджених (Огляд літератури). // Актуальні питання педіатрії, акушерства та гінекології. – 2020. - № 2. – С. 20-22.

ТЕМА 18. Гемолітична хвороба новонародженого: фактори ризику, патогенез різних видів конфлікту, класифікація, принципи діагностики та лікування (фототерапія, замінне переливання крові, медикаментозне лікування, препарати, що впливають на обмін білірубіну). (14 ГОД.)

Практичне заняття (6 год)

1. Гемолітична хвороба новонародженого, етіологічні фактори.

2. Патогенетичні механізми виникнення гемолітичної хвороби.
3. Клінічні форми перебігу.
4. Показання до операції замінного переливання крові.
5. Прогноз. Профілактика.

Завдання для самостійної роботи (8 год)

1. Поняття гемолітичної хвороби новонародженого (ГХН). Групи крові та резус-фактор.

2. Етіопатогенез ГХН. Особливості обміну білірубину в новонароджених.

3. Антенатальна діагностика ГХН.

4. Диференціальний діагноз гемолітичних анемії і жовтяниць у новонароджених.

5. Лікування гемолітичної хвороби: а) принципи вигодовування; б) фототерапія; в) інфузійна терапія; г) імуноглобулінотерапія; д) медикаментозна терапія; е) замінне переливання крові.

6. Прогноз. Профілактика та диспансерне спостереження.

Рекомендована література:

1. Неонатологія: підручник: у 3 т. [Т.К.Знаменська, Ю.Г.Антипкін, М.Л.Аряєв та ін.]; за ред. Т.К. Знаменської. – Львів:Видавець Марченко Т.В., 2020. - Т. 2. – С. 371-407.
2. Жовтяниця новонароджених: навчальний посібник /В. І. Мазур, Т. Є. Шумна, С. М. Недельська. - Запоріжжя: 2019. - 67 с.
2. Жовтяниці новонароджених: симптоми, види, лікування <https://medialt.clinic/blog/rozvitok-ditini/zhovtyanitsya-novonarodzhenikh-simptomi-vidi-ta-yak-likuva> [Т.К.Знаменська, Ю.Г.Антипкін, М.Л.Аряєв та ін.]; за ред. Т.К. Знаменської. – Львів:Видавець Марченко Т.В., 2020. - Т. 2. – 456 с.
3. Неонатологія: підручник: у 3 т. [Т.К.Знаменська, Ю.Г.Антипкін, М.Л.Аряєв та ін.]; за ред. Т.К. Знаменської. – Львів:Видавець Марченко Т.В., 2020. - Т. 3. – 380 с.

ТЕМА 19. Синдром гепатиту новонароджених та холестаза, жовтяниці з прямою гіпербілірубінемією, вроджені вади розвитку гепатобіліарної системи (8 год.)

Практичне заняття (4 год).

1. Неонатальний холестаз новонароджених.
2. Класифікація неонатального холестазу.
3. Вроджені вади розвитку гепатобіліарної системи.
4. Причини розвитку внутрішньопечінкового холестазу.
5. Алгоритм діагностики внутрішньопечінкового холестазу у дітей.

Завдання для самосійної роботи (4 год)

1. Етіологічні фактори неонатального гепатиту.
2. Групи ризику неонатального гепатиту.
3. Спостереження за новонародженими з неонатальним гепатитом.

Рекомендована література:

1. Неонатологія. Підручник у 3-х томах за ред. Т. К. Знаменської / Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв [та ін.]; НАМН України, Ін-т педіатрії, акушерства і гінекології ім. О. М. Лук'янової, Асоц. неонатологів України. – Львів: Видавець Марченко Т. В., 2020р. – Том II. – С. 371-456.
2. Волосівська Ю.М. Функціональний стан гепатобіліарної системи у новонароджених дітей з проявами гіпербілірубінемії при перинатальній патології / Ю.М. Волосівська, Ю.Д. Годованець // Сучасна педіатрія. Україна. – № 2 (114), 2021р. – С. 13-20.
3. Годованець Ю. Жовтяниці неонатального періоду (огляд літератури) глава I: визначення поняття, епідеміологія, етіопатогенез та патоморфологія, класифікація / Ю. Годованець, Ю. Волосівська, Л. Агафонова // Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. – Том 8. – № 4 (30), 2018р. – С. 71-78.
4. Яблонь О.С. Особливості перебігу затяжних жовтяниць новонароджених та можливості їх медикаментозної корекції / О.С. Яблонь, Н.В. Заїчко, О. Г. Мазур // Сучасна педіатрія. – № 1 (81), 2017р. – С. 46-51.

5. Мавропуло Т. Виявлення немовлят з холестатичною жовтяницею – сучасні підходи /Т. Мавропуло// З турботою про дитину. – № 2 (64), 2018р. – С. 16-20.

ТЕМА 20 Жовтяниці при внутрішньоутробному інфікуванні (TORCH-інфекціях). Спадкові негемолітичні жовтяниці у новонароджених. (4 ГОД)

Практичне заняття (2 год)

1. Клінічний перебіг жовтяниць при внутрішньоутробному інфікуванні.

2. Методи діагностики внутрішньоутробного інфікування у новонароджених.

3. Спадкові негемолітичні жовтяниці у новонароджених.

4. Діагностика не гемолітичних жовтяниць.

Завдання для самосійної роботи (2 год).

1. Вкажіть на патогенетичні механізми та термін виникнення на етапах ембріо- та фетогенезу набрякової, анемічної та жовтяничної форм гемолітичної хвороби новонароджених.

2. Особливості визначення показань до фототерапії та замінного переливання крові у передчасно народжених дітей.

3. Особливості проведення операції замінного переливання крові у новонароджених з малою вагою при народженні, можливі наслідки та ускладнення.

Рекомендована література:

1. Неонатологія. Підручник у 3-х томах за ред. Т. К. Знаменської / Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв [та ін.]; НАМН України, Ін-т педіатрії, акушерства і гінекології ім. О. М. Лук'янової, Асоц. неонатологів України. – Львів: Видавець Марченко Т. В., 2020р. – Том II. – С. 371-456.

2. Волосівська Ю.М. Функціональний стан гепатобіліарної системи у новонароджених дітей з проявами гіпербілірубінемії при перинатальній патології / Ю.М. Волосівська, Ю.Д. Годованець // Сучасна педіатрія. Україна. – № 2 (114), 2021р. – С. 13-20.

3. Годованець Ю. Жовтяниці неонатального періоду (огляд літератури) глава І: визначення поняття, епідеміологія, етіопатогенез та патоморфологія, класифікація / Ю. Годованець, Ю. Волосівська, Л. Агафонова // Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. – Том 8. – № 4 (30), 2018р. – С. 71-78.
4. Яблонь О.С. Особливості перебігу затяжних жовтяниць новонароджених та можливості їх медикаментозної корекції / О.С. Яблонь, Н.В. Заїчко, О. Г. Мазур // Сучасна педіатрія. – № 1 (81), 2017р. – С. 46-51.
5. Мавропуло Т. Виявлення немовлят з холестатичною жовтяницею – сучасні підходи / Т. Мавропуло // З турботою про дитину. – № 2 (64), 2018р. – С. 16-20.

ТЕМА 21. Організація грудного вигодовування у дитини з жовтяницею. Виписка зі стаціонару та спостереження за дитиною з жовтяницею на дільниці. (4 ГОД.)

Практичне заняття (2 год)

1. Особливості організації грудного вигодовування дитини з жовтяницею.
2. Оцінка фізичного і психомоторного розвитку дітей раннього віку з жовтяницею.
3. Сучасні технології та методи оцінки біохімічних показників при синдромі жовтяниці.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Виписка зі стаціонару та спостереження за дитиною з жовтяницею на дільниці.
2. Групи ризику розвитку жовтяниці серед дитячого населення.

Рекомендована література:

1. Неонатологія. Підручник у 3-х томах за ред. Т. К. Знаменської / Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв [та ін.]; НАМН України, Ін-т педіатрії, акушерства і гінекології ім. О. М. Лук'янової, Асоц. неонатологів України. – Львів: Видавець Марченко Т. В., 2020р. – Том II. – С. 371-456.

2. Волосівська Ю.М. Функціональний стан гепатобіліарної системи у новонароджених дітей з проявами гіпербілірубінемії при перинатальній патології / Ю.М. Волосівська, Ю.Д. Годованець // Сучасна педіатрія. Україна. – № 2 (114), 2021р. – С. 13-20.
3. Годованець Ю. Жовтяниці неонатального періоду (огляд літератури) глава І: визначення поняття, епідеміологія, етіопатогенез та патоморфологія, класифікація / Ю. Годованець, Ю. Волосівська, Л. Агафонова // Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. – Том 8. – № 4 (30), 2018р. – С. 71-78.
4. Яблонь О.С. Особливості перебігу затяжних жовтяниць новонароджених та можливості їх медикаментозної корекції / О.С. Яблонь, Н.В. Заїчко, О. Г. Мазур // Сучасна педіатрія. – № 1 (81), 2017р. – С. 46-51.
5. Мавропуло Т. Виявлення немовлят з холестатичною жовтяницею – сучасні підходи / Т. Мавропуло // З турботою про дитину. – № 2 (64), 2018р. – С. 16-20.

ТЕМА 22. Контроль змістового модуля

Змістовий модуль 4. ХВОРОБИ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ. ОЦІНКА ФІЗИЧНОГО І ПСИХОМОТОРНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ («ІНДЕКСИ РОЗВИТКУ»). ВИГОДОВУВАННЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ. ВІКОВІ АНАТОМО-ФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ.

ТЕМА 23. Оцінка фізичного і психомоторного розвитку дітей раннього віку («індекси розвитку»). Сигмальні відхилення параметрів фізичного розвитку. Сучасні технології та методи оцінки розвитку психічних і моторних функцій, предречевого і мовних навичок у дітей перших 3-х років життя. Методи вивчення захворюваності дітей. Індекс здоров'я. Вікові показники захворюваності дітей, її структура. Фактори, що сприяють захворюванню дітей. Групи ризику серед дитячого населення (4 год.)

Практичне заняття (2 год)

1. Оцінка фізичного і психомоторного розвитку дітей раннього віку («індекси розвитку»).
2. Сигмальні відхилення параметрів фізичного розвитку.
3. Сучасні технології та методи оцінки розвитку психічних і моторних функцій, предречевого і мовних навичок у дітей перших 3-х років життя.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Методи вивчення захворюваності дітей.
2. Фактори, що сприяють захворюванням дітей.
3. Групи ризику серед дитячого населення.

Рекомендована література:

1. Клінічна педіатрія / Дудник В.М., Андрікевич І.І., Мантак Г.І. – Вінниця, 2021. – 648 с.
2. Основи педіатрії за Нельсоном у 2 т. / за ред. Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман. – Київ, 2019. – 804 с.
3. Педіатрія: підручник / Крючко Т.О., Абатуров О.Є., Кушнарєва Т.В. – Київ, 2021. – 224 с.
4. Пропедевтична педіатрія / Майданник В.Г. – 2-ге вид., випр. Та допов. – Вінниця, 2018. – 872 с.
5. Пропедевтика гігієни / Бабієнко В.В., Мокієнко А.В. – Одеса, 2022. – 354 с.

ТЕМА 24. Дитяча смертність (рання неонатальна, неонатальна, постнеонатальної смертність). (4 год.)

Практичне заняття (2 год)

1. Характеристики дитячої смертності.
2. Рання ненатальна дитяча смертність.
3. Неонатальна дитяча смертність, причини.
4. Причини постнеонатальної дитячої смертності.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Методи вивчення дитячої смертності.

Рекомендована література:

1. Антипкін Ю.Г. Стан здоров'я дитячого населення – майбутнє країни (частина2) / О.П. Волосовець, В.Г. Майданник, В.С. Березенко та ін. // Здоров'я дитини. – 2018. - №2. – С. 42-52.
2. Дудник С.В. Характеристика системи попередження дитячої смертності // Україна. Здоров'я нації. – 2019. – №2. – С.41-50.
3. Заболотько В.М. Аналіз малюкової та перинатальної смертності у закладах охорони здоров'я, що перебувають у сфері управління міністерства охорони здоров'я України, у 2019р. / Н.Г. Руденко, О.В. Руденко // Лікарська справа. – 2020. - № 3-4. – С. 49-61.
4. Марушко Р.В. Сучасні аспекти перинатальної смертності в Україні // Дудіна О.О. Український журнал Перинатологія і Педіатрія. – 2020. – 2 (82). – С. 76-85.
5. Неонатологія підручник /за редакцією Т.К. Знаменської, Ю.Г. Антипкін, М.Л. Аряєв. – Львів. – 2020 . – 408 с.
6. Стан медичної допомоги новонародженим в Україні // Антипкін Ю.Г., Знаменська Т.К. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина, Т.10 №4, 2020. – С.5-24.

ТЕМА 25. Перинатальна смертність. Мертвонароджуваність. (4 год.)

Практичне заняття (2 год)

1. Причини перинатальної смертності.
2. Профілактика перинатальної смертності.
3. Мертвонароджуваність: основні фактори ризику.

Завдання для самостійної роботи (2 год)

1. Методи вивчення перинатальної смертності новонароджених.
2. Фактори, що сприяють мертвонароджуваності. Групи ризику серед вагітних.

Рекомендована література:

1. Антипкін Ю.Г. Стан здоров'я дитячого населення – майбутнє країни (частина2) / О.П. Волосовець, В.Г. Майданник, В.С. Березенко та ін. // Здоров'я дитини. – 2018. - №2. – С. 42-52.

2. Дудник С.В. Характеристика системи попередження дитячої смертності // Україна. Здоров'я нації. – 2019. – №2. – С.41-50.
3. Заболотько В.М. Аналіз малюкової та перинатальної смертності у закладах охорони здоров'я, що перебувають у сфері управління міністерства охорони здоров'я України, у 2019р. / Н.Г. Руденко, О.В. Руденко // Лікарська справа. – 2020. - № 3-4. – С. 49-61.
4. Марушко Р.В. Сучасні аспекти перинатальної смертності в Україні // Дудіна О.О. Український журнал Перинатологія і Педіатрія. – 2020. – 2 (82). – С. 76-85.
5. Неонатологія підручник / за редакцією Т.К. Знаменської, Ю.Г. Антипкін, М.Л. Аряєв. – Львів. – 2020 . – 408 с.
6. Стан медичної допомоги новонародженим в Україні // Антипкін Ю.Г., Знаменська Т.К. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина, Т.10 №4, 2020. – С.5-24.

ТЕМА 26. Співвідношення мертвонароджуваності і ранньої неонатальної смертності. Структура дитячої смертності. (3 год.)

Практичне заняття (2 год)

1. Показники структури дитячої смертності
2. Оцінка співвідношення мертвонароджуваності і ранньої неонатальної смертності.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Методи вивчення показників смертності дітей.
2. Фактори, що сприяють ранній неонатальній смертності дітей. Групи ризику серед дитячого населення.

Рекомендована література:

1. Антипкін Ю.Г. Стан здоров'я дитячого населення – майбутнє країни (частина2) / О.П. Волосовець, В.Г. Майданник, В.С. Березенко та ін. // Здоров'я дитини. – 2018. - №2. – С. 42-52.
2. Дудник С.В. Характеристика системи попередження дитячої смертності // Україна. Здоров'я нації. – 2019. – №2. – С.41-50.

3. Заболотько В.М. Аналіз малюкової та перинатальної смертності у закладах охорони здоров'я, що перебувають у сфері управління міністерства охорони здоров'я України, у 2019р. / Н.Г. Руденко, О.В. Руденко // Лікарська справа. – 2020. - № 3-4. – С. 49-61.
4. Марушко Р.В. Сучасні аспекти перинатальної смертності в Україні // Дудіна О.О. Український журнал Перинатологія і Педіатрія. – 2020. – 2 (82). – С. 76-85.
5. Неонатологія підручник / за редакцією Т.К. Знаменської, Ю.Г. Антипкін, М.Л. Аряєв. – Львів. – 2020 . – 408 с.
6. Стан медичної допомоги новонародженим в Україні // Антипкін Ю.Г., Знаменська Т.К. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина, Т.10 №4, 2020. – С.5-24.

ТЕМА 27. Основні причини неонатальної, постнатальної і дитячої смертності. Фактори, що впливають на дитячу смертність. (4 год.)

Практичне заняття (2 год)

1. Оцінка причин неонатальної смертності.
2. Структура дитячої смертності.
3. Фактори ризику дитячої смертності.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Методи вивчення структури дитячої смертності.
2. Методи профілактики дитячої смертності.
3. Фактори, що сприяють постнатальній смертності дітей. Групи ризику серед дитячого населення.

Рекомендована література:

1. Знаменська ТК, Антипкін ЮГ, Аряєв МЛ. Неонатологія: підручник у 3-х томах за редакцією Знаменсько ТК. Львів; 2020.1:13-23.
2. Антипкін ЮГ, Марушко РВ, Дудіна ОО. Еволюція малюкової смертності в Україні. Сучасна педіатрія. Україна. 2021; 1(113):6-14.
3. МОЗ України. Моніторинг якості надання медичних послуг під час реформування акушерсько-педіатричної допомоги населенню України у

зкладах охорони здоров'я, що перебувають у сфері управління. ДЗ «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України». 2020:40.

2. Електронний доступ: <http://medstat.gov.ua/ukr/MMXXI.html>
3. Знаменська ТК, Нікуліна ЛІ, Руденко НГ, Воробйова ОВ. Аналіз роботи перинатальних центрів у виходжуванні передчасно народжених дітей в Україні. Неонатологія, хірургія, перинатальна медицина. 2017; 2(24):5-7.
4. Заклади охорони здоров'я та захворюваність населення України у 2017 році. Статистичний збірник Державної служби статистики України. Київ; 2018. 109 с.
5. Знаменська ТК, Воробйова ОВ, Дубініна ТЮ. Стратегічні напрямки реконструкції системи охорони здоров'я новонароджених та дітей України. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина». 2017;4(26):5-12.
6. Федоришина Л. Класифікація факторів формування здоров'я дитячого населення. Часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2018.2:63-70.
7. Пасієшвілі НМ. Аналіз перинатальної захворюваності та смертності в умовах перинатального центру та шляхи її зниження. ScienceRise. 2016;3(18):37-43. DOI: 10.15587/2313-8416.2016.59267
8. Dare S, Oduro AR, Owusu-Agyei S, Mackay DF, Gruer L, Manyeh AK, Nettey E, Phillips JF, Asante KP, Welaga P, Pell JP. Neonatal mortality rates, characteristics, and risk factors for neonatal deaths in Ghana: analyses of data from two health and demographic surveillance systems. Glob Health Action. 2021 Jan 1;14(1):1938871. doi: 10.1080/16549716.2021.1938871.
9. UNIGME. Levels & trends in child mortality- report 2018. 2018. New York: UNICEF.
10. Hug L, Alexander M, You D, Alkema L. National, regional, and global levels and trends in neonatal mortality between 1990 and 2017, with scenario-based projections to 2030: a systematic analysis. Lancet Glob Health. 2019;7:710–20.
11. UNICEF, WHO, The World Bank, United Nations Population Division. Levels and Trends in Child Mortality: Report 2019 Estimates Developed by the UN Inter-agency Group for Child Mortality Estimation. UNICEF (2019).

12. Goldenberg RL, Muhe L, Saleem S, Dhaded S, Goudar SS, Patterson J, et al. Criteria for assigning cause of death for stillbirths and neonatal deaths in research studies in low-middle income countries. *J Matern Fetal Neonatal Med.* 2019;32:1915–23. doi: 10.1080/14767058.2017.1419177

13. Khader YS, Alyahya M, Batiha A. Perinatal and neonatal mortality in Jordan. In Laher I, editor. *Handbook of Healthcare in the Arab World*. Cham: Springer International Publishing. 2019. p. 1–22.

14. Barfield W. Standard terminology for fetal, infant, and perinatal deaths. *Pediatrics.* 2016;137:20160551. doi: 10.1542/peds.2016-0551

15. Марушко РВ, Дудіна ОО. Сучасні аспекти перинатальної смертності в Україні. *Український журнал Перинатологія і педіатрія.* 2020; 2(82):76-85

ТЕМА 28. Спадкові і вроджені фактори ризику дитячої смертності. (4 год.)

Практичне заняття (2 год)

1. Спадкові фактори ризику дитячої смертності.
2. Вроджені фактори ризику дитячої смертності.
3. Сучасні технології та методи оцінки факторів ризику розвитку патології несумісної з життям.

4. Структура дитячої смертності.

Завдання для самостійної роботи (2 год)

1. Методи вивчення показників структури дитячої смертності.

Рекомендована література:

1. Знаменська ТК, Антипкін ЮГ, Аряєв МЛ. Неонатологія: підручник у 3-х томах за редакцією Знаменської ТК. Львів; 2020.1:13-23.
2. Антипкін ЮГ, Знаменська ТК, Воробйова ОВ, Кузнецов ІЕ, Дженчако ОО. Практичні кроки щодо удосконалення діагностики спадкових хвороб обміну речовин у новонароджених та дітей старшого віку в Україні. *Неонатологія, хірургія, перинатальна медицина.* 2019; 1(31):5-15.

3. Заклади охорони здоров'я та захворюваність населення України у 2017 році. Статистичний збірник Державної служби статистики України. Київ; 2018. 109 с.
2. Chilcott J, Pandor A, Paisley S. The Cost-Effectiveness of Expanding the UK Newborn Bloodspot Screening Programme to Include Five Additional Inborn Errors of Metabolism. Int. J. Neonatal Screen. 2020; 6(4):93
3. Знаменська ТК, Воробйова ОВ, Дубініна ТЮ. Стратегічні напрямки реконструкції системи охорони здоров'я новонароджених та дітей України. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина». 2017;4(26):5-12.
4. Омельченко Е. М., Полька О. О., Карамзіна Л. А. Неонатальний скринінг моногенної патології в Україні. Український журнал медицини, біології та спорту. 2020;6(28):292-298.
5. Антипкін ЮГ, Марушко РВ, Дудіна ОО. Еволюція малюкової смертності в Україні. Сучасна педіатрія. Україна. 2021; 1(113):6-14.

ТЕМА 29. Вигодовування дітей раннього віку: поняття «раціонального і збалансованого» вигодовування, переваги грудного вигодовування, профілактика гіпогалактії. Терміни введення прикорму. Характеристика молочних сумішей для штучного вигодовування здорових дітей. Наступні («треті») формули для харчування дітей 2-го і 3-го років життя. Національна Програма вигодовування і харчування дітей перших років життя. (6 год.)

Практичне заняття (2 год)

1. Вигодовування дітей раннього віку: поняття «раціонального і збалансованого» вигодовування, переваги грудного вигодовування.
2. Національна Програма вигодовування і харчування дітей перших років життя.
3. Характеристика молочних сумішей для штучного вигодовування здорових дітей.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

- 1 Принципи раціонального вигодовування дітей раннього віку.

2. Ініціатива ВООЗ/ЮНІСЕФ «Лікарня, доброзичлива до дитини». Дванадцять принципів успішного грудного вигодовування. Переваги грудного вигодовування. Імунологічна роль жіночого молока.

3. Нейрогуморальні механізми регуляції лактації. Пролактиновий, окситоциновий рефлекс. Лактаційна функція та її розлади. Причини, симптоми та профілактика гіпогалакції.

4. Рекомендована програма введення продуктів та страв прикорму. Ознаки готовності малюка до введення прикорму. Основні правила введення прикорму.

5. Штучне вигодовування немовлят. Класифікація молочних сумішей для вигодовування дітей першого року життя. Базові (стартові) формули, подальші формули. Адаптовані молочні суміші (модифіковане коров'яче молоко) в харчуванні дітей 2-го року життя.

Рекомендована література:

1. Неонатологія: підручник: у 3-х томах / [Т.К. Знаменська, Ю.Г. Антипкін, М.Л.Аряєв ін.] за редакцією Т.К. Знаменської. – Львів: Видавець Марченко Т. В., 2020. – С. 106 – 113, 185 – 247.
2. Неонатологія: національний підручник: у 2 т. /за ред. проф. Шунько Є.Є. – Київ. – 2015. – 640 с.
3. Козакевич ВК, Зюзіна ЛС, Жук ЛА, Мелащенко ОІ, Козакевич ОБ. Сучасні аспекти підтримки лактації та грудного вигодовування немовлят в діяльності сімейного лікаря. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2019;4(68):15-18.
5. Козакевич ВК, Зюзіна ЛС, Жук ЛА, Козакевич ОБ, Мелащенко ОІ. Адаптовані суміші нового покоління вітчизняного виробництва в харчуванні дітей першого року життя. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2021;3(75):16-21.

ТЕМА 30. Вікові анатомо-фізіологічні особливості шлунково-кишкового тракту дітей раннього віку. Синдром зригування і блювоти, диференційна діагностика. Неінвазивні сучасні технології оцінки функціональних розладів травлення у дітей. Аномалії розвитку шлунково-

кишкового тракту: вади розвитку ротоглотки, стравоходу, шлунка, тонкого кишечника (пілоростеноз, синдром Ледда) і товстого кишечника (хвороба Гіршпрунга, доліхосигма). (4 год.)

Практичне заняття (2 год)

1. Вікові анатомо-фізіологічні особливості шлунково-кишкового тракту дітей раннього віку.

2. Диференційна діагностика синдрому зригування (регургітації) і блювоти.

3. Неінвазивні сучасні технології оцінки гастроінтестинальних розладів травлення у дітей.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Аномалії розвитку шлунково-кишкового тракту: вади розвитку ротоглотки, стравоходу, шлунка.

2. Аномалії розвитку шлунково-кишкового тракту тонкого кишечника (пілоростеноз, синдром Ледда) і товстого кишечника (хвороба Гіршпрунга, доліхосигма).

Рекомендована література:

1. Неонатологія: підручник: у 3-х томах / [Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв ін.] за редакцією Т.К. Знаменської. – Львів: Видавець Марченко Т. В., 2020.– С. 277 – 302.
2. Неонатологія: національний підручник: у 2 т. / за ред. проф. Шунько Є.Є. – Київ. – 2015. – 640 с.
3. Наказ МОЗ України № 59 «Про затвердження уніфікованих клінічних протоколів медичної допомоги дітям із захворюваннями органів травлення» від 29 січня 2013 року із змінами і доповненнями, внесеними від 21 червня 2016 року №613, від 15 липня 2016 року № 723.
4. Peculiarities of syntropic functional disorders of the digestive system against the ground of connective tissue dysplasia / T.V. Stoieva, O.V. Dzhagiashvili, O.P. Larionov, M.V. Fedin. German Science Herald. 2018. № 1. P. 9–13.
5. А.О. Єфанова, Н.В. Синдром зригування у дітей раннього віку: діагностика і корекція. Сучасна педіатрія. 2020;7(105):39-42.

ТЕМА 31. Лікарська тактика при ургентних станах. Хронічні розлади харчування (порушення нутритивного статусу). Синдром порушеного кишкового всмоктування: лактазна недостатність, целиакія, муковісцидоз, ексудативна ентеропатія та ін. Стандарти діагностики. Місце дієтотерапії при цих захворюваннях. Сучасні ферментозаміщуючі технології. Алгоритми базисного і супровідного лікування. Харчова алергія, алергодерматози, atopічний дерматит. Нові технології і стандарти діагностики atopічних і алергічних захворювань. Стандарти діагностики та лікування. (3 год.)

Практичне заняття (2 год)

1. Лікарська тактика при ургентних станах.
2. Класифікація хронічних розладів харчування (порушення нутритивного статусу).
3. Синдром порушеного кишкового всмоктування: лактазна недостатність, целиакія, муковісцидоз, ексудативна ентеропатія та ін.
4. Алгоритми базисного і супровідного лікування.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Методи діагностики лактазної недостатності, целиакії, муковісцидозу, ексудативної ентеропатії у дітей.
2. Сучасна класифікація харчової алергії, методи діагностики.
3. Клінічні прояви atopічного дерматиту залежно від віку. Нові технології і стандарти діагностики atopічних і алергічних захворювань.
4. Стандарти діагностики та лікування алергодерматозів у дітей раннього віку.

Рекомендована література:

1. Неонатологія: національний підручник: у 2 т. / за ред. проф. Шунько Є.Є. – Київ. – 2015. – 640 с.
2. Mauzaki M, Bronsky J, Gupte G et al. (2019). Nutrition support of children with chronic liver diseases: a joint position paper of the North American Society for pediatric gastroenterology, hepatology and nutrition and the European Society for

- pediatric gastroenterology, hepatology and nutrition. JPGN. 69: 498–511. <https://doi.org/10.1097/MPG.0000000000002443>; PMID:31436707
3. Santetti D, Wilasco MIdA, Dornelles CTL et al. (2015). Serum proinflammatory cytokines and nutritional status in pediatric chronic liver disease. World J Gastroenterol. 21: 8927–8934. <https://doi.org/10.3748/wjg.v21.i29.8927>; PMID:26269683 PMCID:PMC4528036.
 4. Lurz E, Patel H, Frimpong RG et al. (2018). Sarcopenia in children with end-stage liver disease. J Pediatr Gastroenterol Nutr. 66: 222–226. <https://doi.org/10.1097/MPG.0000000000001792>; PMID:29356766
 5. Гайдучик Г. А. (2019). Характеристика спектра сенсibilізації дітей раннього віку з гастроінтестинальною харчовою алергією та коморбідними алергічними захворюваннями Perinatologiya and pediatriya. 2019. 1(77):58-62.
 6. Шадрін ОГ, Горянська МГ. Стан мікробіоти кишківника та ефективність його корекції в дітей з харчовою алергією. Дитячий лікар. 2020; № 4(73) <https://d-l.com.ua/ua/archive/2020/4%2873%29/pages-5-9/stan-mikrobioti-kishkivnika-ta-efektivnist-yogo-korekciyi-v-ditey-z-harchovoyu-alergiiyu>

ТЕМА 32. *Порушення мінерального обміну у дітей раннього віку: рахіт, спазмофілія, гіпервітаміноз D, остеопатії. Сучасні комп'ютерні технології, що використовуються для діагностики порушень фосфорно-кальцієвого обміну у дітей. Новітні методи терапевтичного впливу. Стандарти терапії.*

Залізодефіцитні анемії у дітей раннього віку. Сучасні інноваційні технології, що використовуються для диференціальної діагностики анемії. Стандарти обстеження і лікування. Дефіцит заліза, цинку, інших мікроелементів, вітамінів. Клінічні прояви в залежності від ступеню вираженості дефіциту мікронутрієнтів. Лабораторні тести, що оцінюють забезпеченість мікроелементами і вітамінами, їх клінічне значення. Основні напрямки дієтотерапії та медикаментозного лікування. Наслідки перенесених дефіцитних станів.. (6 год.)

Практичне заняття (2 год)

1. Метаболізм вітаміну Д.

2. Розповсюдженість рахіту в різних регіонах.

3. Класифікація, клінічні прояви та диференційна діагностика з рахітоподібними захворюваннями.

4. Провідні клінічні симптоми та синдроми при залізодефіцитних анеміях у дітей.

5. Основні диференційно-діагностичні критерії дефіцитних станів.

6. Залізодефіцитні анемії у дітей раннього віку. Сучасні інноваційні технології, що використовуються для диференціальної діагностики анемії. Стандарти обстеження і лікування.

Завдання для самосійної роботи (4 год)

1. Дефіцит заліза, цинку, інших мікроелементів, вітамінів.
2. Клінічні прояви в залежності від ступеню вираженості дефіциту мікронутрієнтів.

3. Лабораторні тести, що оцінюють забезпеченість мікроелементами і вітамінами, їх клінічне значення.

4. Основні напрямки дієтотерапії та медикаментозного лікування.

5. Наслідки перенесених дефіцитних станів.*

Рекомендована література

1. Наказ МОЗ України №709 Про затвердження та впровадження медико(технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при залізодефіцитній анемії від 02.11.2015р. :<http://www.moz.gov.ua>.
2. Неонатологія : підручник : у 3 т. / [Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв та ін.]; за ред. Т. К. Знаменської.– Львів: Видавець Марченко Т. В., 2020. – Т. 3. – с. 118 – 127.
3. Педіатрія : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів IV рівня акред. / за ред. проф. О. В. Тяжкої. –Вінниця : Нова Книга, 2018.- с.359-388.
4. Шадрін ОГ., Гайдучик ГА., Горянська МГ. Стан забезпеченості вітаміном D дітей раннього віку з гастроінтестинальними проявами харчової алергії. Сучасна педіатрія. Україна. 2021;1(113): 74-80.
5. Sundararajan, Sripriya, and Heike Rabe. Prevention of iron deficiency anemia in infants and toddlers. *Pediatric Research*. 2021; (89).1: 63-73.

6. Charoenngam, Nipith, David Ayoub, and Michael F. Holick. "Nutritional rickets and vitamin D deficiency: Consequences and strategies for treatment and prevention." *Expert Review of Endocrinology & Metabolism*. 2022;(17).4: 351-364.

ТЕМА 33. Особливості перебігу захворювань органів дихання в ранньому дитинстві: пневмонії, ензимопатії і спадково обумовлені захворювання легенів, респіраторні алергози (bronхіоліт, обструктивний бронхіт, поліноз, алергічний риніт та ін.). Бронхіальна астма. Стандарти діагностики та терапії. (4 год.)

Практичне заняття (2 год)

1. Етіологічні чинники та патогенетичні механізми розвитку алергічного риніту, бронхообструктивного синдрому і бронхіальної астми у дітей.
2. Класифікація алергічного риніту, бронхіальної астми та обструктивного бронхіту у дітей.
3. Причини бронхообструктивного синдрому у дітей залежно від віку
4. Діагностичні критерії захворювань, що супроводжуються розвитком бронхообструктивного синдрому у дітей

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Алгоритм оцінки ризику розвитку бронхіальної астми у дітей раннього віку
2. Тактика ведення дітей з респіраторними алергозами, при різних клінічних варіантах перебігу бронхообструктивного синдрому та його ускладненнях.
3. Надання невідкладної допомоги при приступі ядухи та астматичному статусі. Профілактика бронхіальної астми та синдрому бронхіальної обструкції на тлі гострих респіраторних захворювань у дітей різного віку.
4. Тактика ведення хворого при спадкових природжених та хронічних захворюваннях бронхолегеневої системи
5. Реабілітаційне лікування дітей з бронхолегеневою патологією.

Рекомендована література:

1. Катілов О. В. Клінічна пульмонологія дитячого віку : навчальний посібник для вищих мед. навч. закладів / О. В. Катілов, Д. В. Дмитрієв, К. Ю. Дмитрієва. – Вінниця : Нова Книга, 2020. с.238-252.

2. Наказ МОЗ України № 2856 Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги "Бронхіальна астма у дітей" від 23.12.2021
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2856282-21#Text>
3. Наказ МОЗ України № 1380 Стандарти медичної допомоги «Позалікарняна пневмонія у дітей» від 02.08. 2022 року.
4. Неонатологія : підручник : у 3 т. / [Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв та ін.] ; за ред. Т. К. Знаменської. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2020. – Т. 2. – с.40-111.
5. Педіатрія : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів IV рівня акред. / за ред. проф. О. В. Тяжкої. –Вінниця : Нова Книга, 2018.- с.457-491.
6. Schuler IV, Charles Frank, and Jenny Maribel Montejo. Allergic rhinitis in children and adolescents. Immunology and Allergy Clinics. 2021;4 (41): 613-625.
7. Tareke, A. A., Hadgu, A. A., Ayana, A. M., & Zerfu, T. A. Prenatal vitamin D supplementation and child respiratory health: A systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. World Allergy Organization Journal. 2020; 13(12), 100486.

ТЕМА 34. Захворювання серцево-судинної системи у дітей раннього віку. Вроджені вади серця. Кардіопатії з порушеннями ритму (вроджена пароксизмальна тахікардія, міокардити різної етіології, токсична кардіопатія, фіброеластоз). Нові технології, що застосовуються для діагностики і контролю за ефективністю лікування. Серцева і судинна недостатність.(6 год.)

Практичне заняття (2 год)

1. Захворювання серцево-судинної системи у дітей раннього віку.
2. Класифікація вроджених вад серця.
3. Етіологічні фактори кардіоміопатій з порушеннями ритму (вроджена пароксизмальна тахікардія, міокардити різної етіології, токсична кардіопатія, фіброеластоз).

Завдання для самосійної роботи (4 год)

1. Серцева і судинна недостатність, сучасна класифікація.
2. Діагностичні критерії серцевої недостатності.
3. Методи діагностики судинної і серцевої недостатності у дітей.
4. Показання до оперативного лікування вроджених вад серця.
5. Фактори, що впливають на розвиток вроджених вад серця. Групи ризику.
6. Профілактика, диспансеризація, реабілітація

Рекомендована література:

1. Кардіологія дитячого віку: Навчальний посібник/ За редакцією Ю.В.Марушко, Т.В.Марушко. – Київ. - Хмельницький: ФО-П О.В. Сторожук. – 2018. – 528с
2. 2.Наказ МОЗ України №362 Про затвердження Протоколів діагностики та лікування кардіоревматологічних хвороб у дітей від 19.07.2005 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0362282-05#Text2>.
3. 3 Неонатологія : підручник : у 3 т. / [Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв та ін.] ; за ред. Т. К. Знаменської. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2020. – Т. 2. – с.196-348.
4. 4.Тахіаритмії у дітей / За ред. Г.С.Сенаторової. Колектив авт.: М.О.Гончарь, Г.Р.Муратов, О.І.Страшок, М.А.Хаїн, М.І.Стрелкова. – Харків, 2018. – 84 с.
5. Богмат ЛФ. та ін. Сучасні підходи до лікування вторинної аритмогенної кардіоміопатії в дітей. Здоров'я дитини. 2019; 1(14): 1-6.
6. Криветський ВВ. та ін. Вроджені вади серця: сучасний стан та проблема сьогодення. Клінічна анатомія та оперативна хірургія. 2018; 17(1): 108-113.
7. Кулікова ДО. Сучасний погляд на проблемні аспекти відкритої артеріальної протоки у дітей (огляд літератури). Міжнародний медичний журнал. 2018; 24(2):29-34.
8. LAW, Yuk M., et al. Diagnosis and management of myocarditis in children: a scientific statement from the American Heart Association. Circulation, 2021; 144.6: 123-135.

Тема 35. Контроль змістового модуля 3. (1 год.)

Тема 36. Підсумковий модульний контроль. (2 год.)

Змістовий модуль 1

Найбільш поширені захворювання дітей старшого віку. Хвороби органів дихання. Алергічні хвороби. Особливості формування алергічних реакцій і захворювань у дітей. Методи алергологічної діагностики на сучасному етапі, їх практичне і клінічне значення. Хвороби крові у дітей.

Тема 37. Анатомо-фізіологічна і функціональна характеристика органів дихання в різні вікові періоди. Показники функції зовнішнього дихання. Тканинне дихання. Дихальна недостатність, види діагностики. Показання до бронхологічних методів дослідження.

Практичне заняття (2 год)

1. Характеристика анатомічної структури та фізіологічних особливостей органів дихання у різні вікові періоди.
2. Оцінка функції зовнішнього дихання за даними спірометрії.
3. Діагностичні критерії різних ступенів тяжкості дихальної недостатності у дітей.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Принципи тканинного дихання та основні компоненти дихального ланцюга.
2. Алгоритм надання невідкладної допомоги при дихальній недостатності у дітей.
3. Показання до бронхологічних методів дослідження.

Рекомендована література:

1. Дудник С.В. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
2. Педіатрія: Підручник /Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін.; за ред. Т.О. Крючко, О.Є.Абатунова. – К.: ВСВ «Медицина» 2021, - 224 с.
3. Найпоширені захворювання в дитячому віці /О.Р.Боярчук, В.О. Синицька, І. М. Горішний, Н.Ю. Щербатюк та ін. –Укрмедкнига, 2020. – 158 с.
4. Клінічна лабораторна діагностика /За ред. Л.Є.Лаповець. –К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 472 с.

5. Дитяча пульмонологія: Навчальний посібник /Л.Л.Цимбаліста, З.В. Вовк, Н.Я. Митник та ін. – 2е видання. –К.: ВСВ «Медицина», 2021. - 624 с.
6. Захворювання органів дихання в сімейній медицині /Л.С. Бабинець, І.О. Боровик, Я.В. Андріюк - К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
7. Клінічна пульмонологія дитячого віку /О.В.Катілов, Д.В. Дмитрієв, К.Ю Дмитрієва. - Нова книга, 2020. -320 с.
8. Банадига НВ. Диференційна діагностика та лікувальна тактика педіатра при повторних епізодах бронхо-обструктивного синдрому. Сучасна педіатрія. Україна. 2019; 7(103): 67-72.
9. Беш ЛВ, Фус СВ, Мацюра ОІ, Микитчин ОМ. Індивідуальний підбір програм харчування у дітей з різними формами алергії. Современная педиатрия. 2017; (7):64-70.
10. Дуда ЛВ, Охотнікова ОМ. (2018). Клініко-епідеміологічна характеристика найпоширеніших алергічних захворювань у дітей. Здоров'я дитини. 13(4): 345–355.

Накази МОЗ України.

1. Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2001/22313.

Тема 38. Поняття мукоциліарного кліренсу й імунологічного захисту дихального тракту. Роль органів дихання в підтримці гомеостазу. Ателектаз. Емфізема. набряк легенів. Бронхіальна обструкція. Інфаркт легені.

Практичне заняття (2 год)

1. Порушення та корекція мукоцелюлярного кліренсу при патології органів дихання у дітей.
2. Визначення поняття ателектазу легень, принципи діагностики та лікування.
3. Диференційна діагностика захворювань, що супроводжуються бронхообструктивним синдромом.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Невідкладна допомога при набряку легень у дітей.
2. Визначення поняття емфіземи легень, принципи діагностики та лікування.
3. Патогенетичні основи розвитку інфаркту легень.

Рекомендована література:

1. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Ведення найбільш поширених станів у дітей до 5 років у контексті інтегрованого ведення хвороб дитячого віку», 2015.
2. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
3. Педіатрія: Підручник /Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін.; за ред. Т.О. Крючко, О.Є.Абатурова. – К.: ВСВ «Медицина» 2021, - 224 с.
4. Клінічне обстеження дитини: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. В. Катілов [та ін.]. - 2-ге вид. – К.: Нова книга., 2019. - 518 с. : табл., іл.
5. Найпоширені захворювання в дитячому віці /О.Р.Боярчук, В.О. Синицька, І. М. Горішний, Н.Ю. Щербатюк та ін. –Укрмедкнига, 2020. – 158 с.
6. Дитяча пульмонологія: Навчальний посібник /Л.Л.Цимбаліста, З.В. Вовк, Н.Я. Митник та ін. – 2е видання. –К.: ВСВ «Медицина», 2021. - 624 с.
7. Захворювання органів дихання в сімейній медицині /Л.С. Бабинець, І.О. Боровик, Я.В. Андріюк - К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
8. Клінічна пульмонологія дитячого віку /О.В.Катілов, Д.В. Дмитрієв, К.Ю. Дмитрієва. - Нова книга, 2020. -320 с.
9. Банадига НВ. Диференційна діагностика та лікувальна тактика педіатра при повторних епізодах бронхо-обструктивного синдрому. Сучасна педіатрія. Україна. 2019; 7(103): 67-72.
10. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики. Підручник /За ред.. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. –Київ.: ВСВ «Медицина», 2018. -590 с

11.Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчальний. метод. посібник. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А. П. Волоха. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 304 с.

Накази МОЗ України.

12.Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2001/22313.

Тема 39. Хронічний тонзиліт, аденоїдит. Гострі респіраторні захворювання, круп. Гострий отит. Синусити. Бронхіт, бронхіоліт. Гострі пневмонії - класифікація, особливості діагностики та клінічного перебігу залежно від етіології збудника, місця виникнення захворювання (госпітальні), термінів (гострі, затяжні), наявності ускладнень.

Лекції (2год): Пневмонії у дітей, визначення, класифікація та основні етіологічно-патогенетичні компоненти розвитку запального процесу. Сучасні можливості діагностики пневмоній у дітей. Протокольні рекомендації в лікуванні пневмоній, принципи ведення хворих дітей з атипovими пневмоніями.

Практичне заняття (2 год)

1. Основні фактори ризику розвитку тонзилітів, синуситів та бронхітів у дитячому віці.

2. Класифікація та клінічні особливості перебігу тонзилітів, синуситів, та бронхітів у дітей старшого віку.

3. Диференційна діагностика крупу у дітей.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Перелік найбільш розповсюджених ускладнень тонзилітів та бронхітів у дітей.

2. Принципи ступеневої терапії при пневмоніях у дітей.

3. Класифікація прокашльових та відхаркуючих засобів.

Рекомендована література:

1. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Ведення найбільш поширених станів у дітей до 5 років у контексті інтегрованого ведення хвороб дитячого віку», 2015.
2. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
3. Педіатрія: Підручник /Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін.; за ред. Т.О. Крючко, О.Є.Абатурова. – К.: ВСВ «Медицина» 2021, - 224 с.
4. Найпоширені захворювання в дитячому віці /О.Р.Боярчук, В.О. Сеницька, І. М. Горішний, Н.Ю. Щербатюк та ін. –Укрмедкнига, 2020. – 158 с.
5. Дитяча пульмонологія: Навчальний посібник /Л.Л.Цимбаліста, З.В. Вовк, Н.Я. Митник та ін. – 2е видання. –К.: ВСВ «Медицина», 2021. - 624 с.
6. Захворювання органів дихання в сімейній медицині /Л.С. Бабинець, І.О. Боровик, Я.В. Андріюк - К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
7. Клінічна пульмонологія дитячого віку /О.В.Катілов, Д.В. Дмитрієв, К.Ю Дмитрієва. - Нова книга, 2020. -320 с.
8. Банадига НВ. Диференційна діагностика та лікувальна тактика педіатра при повторних епізодах бронхо-обструктивного синдрому. Сучасна педіатрія. Україна. 2019; 7(103): 67-72.
9. Обсяг та методики обстеження об'єктивного статусу у дітей з ЛОР-патологією: навчально-методичний посібник/А.А.Лайко, Д.Д. Заболотня, В.В. Синяченко, Ю.В. Гавриленко. - К.: Логос, 2018. -170 с.
10. Хвороби зовнішнього вуха у дітей. Клініка, діагностика та лікування / Д.І Заболотний, В.В. Березнюк, Д.Д. Заболотня, В.В. Ткаліна та ін. - К.: Логос, 2017. -96 с.
11. Отоларингологія: підручник /Д.І. Заболотний, Ю.В. Мінін, С.Б. Безшапочний, Ю.В. Деєва. Четверте видання. –К., ВСВ «Медицина», 2020. – 504 с.
12. Педіатрія, дитячі інфекції в питаннях і відповідях.: учебное пособие. - Тернопіль : ТДМУ: Укрмедкнига, 2019. - 307 с.

13. Мікробіологія, вірусологія та імунологія в таблицях і схемах. Навчальний посібник у 4 частинах. Ч.2: Імунологія. Климнюк С.І., Творко М.С. – Укрмедкнига, 2021. – 156 с.

Тема 40. Плеврити. Сторонні тіла бронхів. Рецидивуючий бронхіт. Хронічні бронхолегеневі захворювання. Вади розвитку бронхів і легенів. Ураження легень при імунодефіцитних станах. Алергічний альвеоліт і дифузні легеневі фібрози. Муковісцидоз: клінічні форми і їх діагностика, стандарти обстеження і терапії, прогноз. Базисна терапія в залежності від форми муковісцидозу, можливості використання нанотехнологічних методів лікування; моніторинг стану. Показання до оперативного лікування хронічних захворювань органів дихання.

Практичне заняття (2 год).

1. Плеврити у дітей: визначення, класифікація, стандарти діагностики та лікування.

2. Принципи раціональної терапії при рецидивуючих бронхітах у дітей.

3. Муковісцидоз: клінічні форми та діагностика, стандарти обстеження й терапії, ускладнення та прогноз.

Завдання для самостійної роботи (2 год).

1. Вроджені аномалії розвитку бронхо-легеневої системи у дітей.

2. Диференційно-діагностична програма при алергічному альвеоліті та дифузних легеневих фіброзах.

3. Показання до оперативного лікування хронічних захворювань органів дихання.

Рекомендована література:

1. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Ведення найбільш поширених станів у дітей до 5 років у контексті інтегрованого ведення хвороб дитячого віку», 2015.
2. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.

3. Педіатрія: Підручник /Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін.; за ред. Т.О. Крючко, О.Є.Абатурова. – К.: ВСВ «Медицина» 2021, - 224 с.
4. Найпоширені захворювання в дитячому віці /О.Р.Боярчук, В.О. Синицька, І. М. Горішний, Н.Ю. Щербатюк та ін. –Укрмедкнига, 2020. – 158 с.
5. Дитяча пульмонологія: Навчальний посібник /Л.Л.Цимбаліста, З.В. Вовк, Н.Я. Митник та ін. – 2е видання. –К.: ВСВ «Медицина», 2021. - 624 с.
6. Захворювання органів дихання в сімейній медицині /Л.С. Бабинець, І.О. Боровик, Я.В. Андріюк - К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
7. Клінічна пульмонологія дитячого віку /О.В.Катілов, Д.В. Дмитрієв, К.Ю Дмитрієва. - Нова книга, 2020. -320 с.
8. Банадига НВ. Диференційна діагностика та лікувальна тактика педіатра при повторних епізодах бронхо-обструктивного синдрому. Сучасна педіатрія. Україна. 2019; 7(103): 67-72.
9. Обсяг та методики обстеження об'єктивного статусу у дітей з ЛОР-патологією: навчально-методичний посібник/А.А.Лайко, Д.Д. Заболотня, В.В. Синяченко, Ю.В. Гавриленко. - К.: Логос, 2018. -170 с.
- 10.Хвороби зовнішнього вуха у дітей. Клініка, діагностика та лікування / Д.І Заболотний, В.В. Березнюк, Д.Д. Заболотня, ВВ. Ткаліна та ін. - К.: Логос,2017. -96 с.
- 11.Отоларингологія: підручник /Д.І. Заболотний, Ю.В. Мінін, С.Б. Безшапочний, Ю.В. Деєва. Четверте видання. –К., ВСВ «Медицина», 2020. – 504 с.
- 12.Педіатрія, дитячі інфекції в питаннях і відповідях.: учебноепособие. - Тернопіль : ТДМУ: Укрмедкнига, 2019. - 307 с.
- 13.Мікробіологія, вірусологія та імунологія в таблицях і схемах. Навчальний посібник у 4 частинах. Ч.2: Імунологія. Климнюк С.І., Творко М.С. – Укрмедкнига, 2021. – 156 с.

Тема 41. Туберкульоз. Періоди туберкульозної інфекції, основні форми туберкульозу первинного періоду (первинний комплекс, бронхоаденіт), дисемінований туберкульоз легень, особливо туберкульозу в підлітковому віці. Сучасні методи діагностики туберкульозу, стандарти

терапії, прогноз в залежності від форми захворювання, віку дітей (підлітків), коморбідних станів.

Практичне заняття (2 год)

1. Туберкульоз, основні епідеміологічні показники (інфікованість, захворюваність, смертність).
2. Основні розділи клінічної класифікації туберкульозу та принципи формулювання діагнозу відповідно класифікації.
3. Періоди туберкульозної інфекції, основні форми туберкульозу первинного періоду (первинний комплекс, бронхоаденіт), дисемінований туберкульоз легень, особливо туберкульозу в підлітковому віці.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Спеціальні методи виявлення і діагностики туберкульозу (клінічна, лабораторна, мікробіологічна, х-променева, гістологічна, туберкулінодіагностика).
2. Загальні принципи лікування хворих туберкульозом. Антимікобактеріальні препарати. Стандартні режими лікування хворих туберкульозом.
3. Профілактика туберкульозу.

Рекомендована література:

1. Kurpita V, Kuzin I, Riabchenko K, et al. Tuberkuloz v Ukraini: Analitichno-statystychnyi dovidnyk za 2018 rik. Kyiv: Tsentr hromadskoho zdorovia MOZ Ukrainy;2019 [cited 2021 Trav 24]:45 (Ukr).
Available from: https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/TB_surveillance_statistical-information_2018_dovidnyk.pdf.
2. Denkinger CM, Schumacher SG, Gilpin C, et al. Guidance for the Evaluation of Tuberculosis Diagnostics That Meet the World Health Organization (WHO) Target Product Profiles: An Introduction to WHO Process and Study Design Principles. J Infect Dis. 2019;220(Suppl 3):S91-S98. doi:10.1093/infdis/jiz097.
3. Wu S, Zhang Y, Sun F, et al. Adverse Events Associated With the Treatment

of Multidrug-Resistant Tuberculosis: A Systematic Review and Meta-analysis. Am J Ther. 2016;23(2):e521-30. doi:10.1097/01.mjt.0000433951.09030.5a.

4. Профілактика туберкульозу : навчальний посібник для студентів і лікарівінтернів ВНМЗ IV рівня акредитації та лікарів / В.І. Петренко, М.Г. Долинська, А.В. Александрін, В.В. Петренко – Київ : ТОВ «Ріджи», 2017. – 88 с.
5. Фтизіатрія : навчальний посібник / А.Г. Ярешко, М.В. Куліш, А.К. Вородюхіна. – Полтава : «Астроя», 2021. – 186 с.

Інформаційні ресурси

6. Наказ МОЗ України №1462 від 27.06.2019 “Про затвердження Інструкції з мікробіологічної діагностики туберкульозу” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0886-19>
7. Наказ МОЗ України № 530 від 25.02.2020 “Про затвердження стандартів охорони здоров’я при туберкульозі” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/Nakaz MOZ vid 25.02.2020 530 Standarty_medopomogy_pry_TB.pdf
8. [CDC](https://www.cdc.gov/tb/). Tuberculosis (TB). December 31, 2018

Тема 42. Паразитарні захворювання легенів. Клінічні прояви, стандарти діагностики і терапії.

Лекції (2год): Критерії діагностики ураження органів дихання. Класифікація паразитарних уражень легень. Етіологія і патогенез паразитарних уражень легень. Особливості клініки залежно від етіології.

Практичне заняття (2 год)

1. Рентгенологічна діагностика паразитарних та грибкових уражень легень.
2. Паразитарні та грибкові ураження легень, як ускладнення імунодефіцитних станів.
3. Специфічне лікування паразитарних пневмоній. Можливі ускладнення та прогноз.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Особливості призначення етіотропної терапії у хворих дитячого віку.
2. Сумісність протипаразитарних препаратів з іншими лікарськими засобами, побічні ефекти, алергічні реакції.
3. Профілактика паразитарних уражень легень.

Рекомендована література:

1. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Ведення найбільш поширених станів у дітей до 5 років у контексті інтегрованого ведення хвороб дитячого віку», 2015.
2. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
3. Педіатрія: Підручник /Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін.; за ред. Т.О. Крючко, О.Є. Абатунова. – К.: ВСВ «Медицина» 2021, - 224 с.
4. Найпоширені захворювання в дитячому віці /О.Р.Боярчук, В.О. Синицька, І. М. Горішний, Н.Ю. Щербатюк та ін. – Укрмедкнига, 2020. – 158 с.
5. Дитяча пульмонологія: Навчальний посібник /Л.Л.Цимбаліста, З.В. Вовк, Н.Я. Митник та ін. – 2е видання. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. - 624 с.
6. Захворювання органів дихання в сімейній медицині /Л.С. Бабинець, І.О. Боровик, Я.В. Андріюк - К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
7. Клінічна пульмонологія дитячого віку /О.В.Катілов, Д.В. Дмитрієв, К.Ю. Дмитрієва. - Нова книга, 2020. -320 с.
8. Банадига НВ. Диференційна діагностика та лікувальна тактика педіатра при повторних епізодах бронхо-обструктивного синдрому. Сучасна педіатрія. Україна. 2019; 7(103): 67-72.
9. Обсяг та методики обстеження об'єктивного статусу у дітей з ЛОР-патологією: навчально-методичний посібник/А.А.Лайко, Д.Д. Заболотня, В.В. Синяченко, Ю.В. Гавриленко. - К.: Логос, 2018. -170 с.

10. Хвороби зовнішнього вуха у дітей. Клініка, діагностика та лікування / Д.І. Заболотний, В.В. Березнюк, Д.Д. Заболотня, В.В. Ткаліна та ін. - К.: Логос, 2017. - 96 с.
11. Отоларингологія: підручник / Д.І. Заболотний, Ю.В. Мінін, С.Б. Безшапочний, Ю.В. Дєєва. Четверте видання. –К., ВСВ «Медицина», 2020. – 504 с.
12. Педіатрія, дитячі інфекції в питаннях і відповідях.: учебно-пособие. - Тернопіль : ТДМУ: Укрмедкнига, 2019. - 307 с.
13. Мікробіологія, вірусологія та імунологія в таблицях і схемах. Навчальний посібник у 4 частинах. Ч.2: Імунологія. Климнюк С.І., Творко М.С. – Укрмедкнига, 2021. – 156 с.

Тема 43. Бронхіальна астма у дітей. Астматичний бронхіт. Алергічний риніт. Полінози.

Практичне заняття (2 год)

1. Визначення синдрому хронічного кашлю та бронхообструктивного синдрому. Етіологія та патогенез бронхообструктивного синдрому. Механізми розвитку бронхообструктивного синдрому у дітей. Астматичний бронхіт, принципи діагностики та лікування.
2. Механізм розвитку бронхообструктивного синдрому. Патогенетичні механізми формування синдрому хронічного кашлю. Критерії діагностики бронхо-легеневих захворювань у дітей. Додаткові методи обстеження дітей з бронхо-легеневими захворюваннями.
3. Найбільш поширені тригерні фактори розвитку бронхіальної астми (БА) у дитячому віці. Класифікація, клінічні форми, критерії діагностики БА.

Завдання для самостійної роботи (2 год)

1. Диференційна діагностика бронхіальної астми. Основні принципи лікування хворих із загостренням БА на різних етапах надання медичної допомоги.
2. Ступеневий підхід до лікування БА у дітей в період загострення. Астматичний статус у дітей, алгоритм невідкладної допомоги.
3. Характеристика та особливості перебігу полінозів у дітей. Алергічний риніт, принципи діагностики та лікування.

Рекомендована література:

1. Алергічний риніт у дітей. Монографія. // Д. І. Заболотний, А. А. Лайко, О. М. Охотнікова [та ін.] - К.: Логос, 2016. – 216 с.
2. Банадига НВ. Диференційна діагностика та лікувальна тактика педіатра при повторних епізодах бронхообструктивного синдрому. Сучасна педіатрія. Україна. 2019; 7(103): 67-72.
3. Беш ЛВ, Фус СВ, Мацюра ОІ, Микитчин ОМ. Індивідуальний підбір програм харчування у дітей з різними формами алергії. Современная педиатрия. 2017; (7):64-70.
4. Бронхіальна астма у дітей: навчальний посібник / В. Г. Майданник, О. І. Сміян, П. І. Січненко та ін.; за ред. проф. В. Г. Майданника та проф. О. І. Сміяна. – Суми: Сумський державний університет, 2017. – 243 с.
5. Глогуш П, Охотнікова ОМ. Алергічний риніт у дітей дошкільного віку: клініко-алергологічна характеристика та коморбідність. Актуальні проблеми сучасної медицини. 2021; 8:32–40.
6. Дуда ЛВ, Охотнікова ОМ. (2018). Клініко-епідеміологічна характеристика найпоширеніших алергічних захворювань у дітей. Здоров'я дитини. 13(4): 345–355.
7. Клінічна імунологія та алергологія : навч. посібник./ В.В. Чоп'як, Г.О. Потьомкіна , А.М. Гаврилюк та ін. – К. : ВСВ «Медицина»,2017. – 224 с.
8. Курченко АІ, Плахотна ДВ, Красько ІМ, та ін. Сучасні погляди на механізми розвитку atopічного маршу. Астма та алергія. 2020; 4: 53-62.
9. Охотнікова О. М., Шарікадзе О. В. та ін.. Шкірні прик–тести: методи проведення, особливості оцінки та можливості використання. - Метод. рек. – Київ. - 2018. – 62 с.
10. Allergic Rhinitis and Impact of Asthma (ARIA) – 2016, 2018, 2021.
11. Ansotegui et al. World Allergy Organization Journal (2020) 13:100080 <http://doi.org/10.1016/j.waojou.2019.100080>
12. Bonato M, Bazzan E, Snijders D, Tinè M, Biondini D, Turato G, et al. Clinical and Pathologic Factors Predicting Future Asthma in Wheezing Children. A Longitudinal Study. Am J Respir Cell Mol Biol. 2018 Oct;59(4):458-466.

13. Bousquet J, Hellings PW, Aberer W, Agache I, Akdis CA, Akdis M, et al. Next-generation ARIA care pathways for rhinitis and asthma: a model for multimorbid chronic diseases. Clin Transl Allergy. 2019 Sep 9;9, 44.
14. D'Elia C, Gozal D, Bruni O, Goudouris E, Meira E Cruz M. Allergic rhinitis and sleep disorders in children - coexistence and reciprocal interactions. J Pediatr (Rio J). 2021 Dec 31;S0021-7557(21)00176-5.
15. Global Initiative for asthma (GINA, 2015-2017-2018-2019-2021) www.ginasthma.org
16. Schuler Iv CF, Montejo JM. Allergic Rhinitis in Children and Adolescents. Immunol Allergy Clin North Am. 2021 Nov;41(4):613-625.

Накази МОЗ України.

1. Уніфікований клінічний протокол первинної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги "Бронхіальна астма у дітей": Наказ МОЗ України № 2856 від 23 грудня 2021 року [Електронний документ]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2856282-21#Text>
2. «Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Медикаментозна алергія, включаючи анафілаксію»: Наказ МОЗ України від 30 грудня 2015 року № 916 [Електронний документ]. - Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>.

Тема 44. Сучасні стратегічні напрямки діагностики, терапії, профілактики. Специфічна імунотерапія при алергічних захворюваннях у дітей: стандарти терапії. Прогноз.

Практичне заняття (2 год)

1. Сучасні стратегічні напрямки діагностики алергологічних хвороб у дітей.
2. Специфічна імунотерапія при алергічних захворюваннях у дітей: стандарти терапії.
3. Ймовірні ускладнення СІТ та шляхи їх попередження.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Роль профілактичних заходів у дітей з обтяженим алергологічним анамнезом.

2. Організація роботи з батьками дітей з алергопатологією. Робота астмашколи.

3. Основні прогностичні аспекти своєчасно та відстрочено розпочатої терапії.

Рекомендована література:

1. Беш ЛВ, Фус СВ, Мацюра ОІ, Микитчин ОМ. Індивідуальний підбір програм харчування у дітей з різними формами алергії. Современная педиатрия. 2017; (7):64-70.
2. Дуда ЛВ, Охотнікова ОМ. (2018). Клініко-епідеміологічна характеристика найпоширеніших алергічних захворювань у дітей. Здоров'я дитини. 13(4): 345–355.
3. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навч. метод. посіб. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А. П. Волоха. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 304 с.
4. Клінічна імунологія та алергологія : навч. посібник./ В.В. Чоп'як, Г.О. Потьомкіна , А.М. Гаврилюк та ін. – К. : ВСВ «Медицина»,2017. – 224 с.
5. Клінічна лабораторна діагностика : навчальний посібник за загальною редакцією Заслуженого лікаря України, доктора мед. наук, професора О.І. Волошина (видання друге, доповнене і перероблене). - Чернівці : Місто, 2018. – 223 с.
6. Основи імунології: функції та розлади імунної системи: посібник : пер. 6-е видання / Абул К. Аббас, Ендрю Г. Ліхтман, Шив Піллай; наук. ред. пер. Валентина Чоп'як. – К. : ВСВ «Медицина»,2020. – viii, 328 с. ISBN: 978-617-505-808-4
7. Охотнікова О. М., Шарікадзе О. В. та ін.. Шкірні прик-тести: методи проведення, особливості оцінки та можливості використання. - Метод. рек. – Київ. - 2018. – 62 с.
8. Рекомендації EAACI/GA2LEN/ EDT/WAO щодо визначення, класифікації, діагностики та лікування кропив'янки (перегляд та редакція 2017 р.) //Клінічна імунологія. Алергологія. Інфектологія, 2018.- №3. - С. 39-50.
9. Сучасні підходи до вакцинопрофілактика інфекційних захворювань дітей та дорослих. Навчальний посібник для студентів 4, 6 курсів медичних

факультетів, а також лікарів-інтернів, педіатрів, сімейних лікарів./ – Крючко Т.О., Дубинська Г.М., Коваль Т.І., Ткаченко О.Я – Львів: «Магнолія 2006», 2020.-108 с.

10. Уманець ТР. Сучасна стратегія ведення дітей з алергією. Педіатрія. 2019;1(48):32-3.
11. Ansotegui et al. World Allergy Organization Journal (2020) 13:100080 <http://doi.org/10.1016/j.waojou.2019.100080>
12. Antonella M, Graham R. EAACI GUIDELINES Allergen Immunotherapy Guidelines Part 2: Recommendations, 2017. EAACI, P 190.
13. Clinical Immunology and Allergology// Bazhora Yu.I., Goncharuk S.F. – «Новакнига», 2017. – 272 с.
14. Marek Jute et al International consensus on allergy immunotherapy (2015) J.Allergy clinimmunol, 136(3), P: 556-567.
15. Wollenberg A. et al. Consensus-based European guidelines for treatment of atopic eczema (atopic dermatitis) in adults and children: part II. J EurAcadDermatolVenereol. 2018 Jun;32(6):850-78.

Накази МОЗ України.

16. «Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Медикаментозна алергія, включаючи анафілаксію»: Наказ МОЗ України від 30 грудня 2015 року № 916 [Електронний документ]. - Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>.

Тема 45. Алергодерматози у дітей, їх диференційна діагностика. Стандарти діагностики та лікування алергодерматозів. Рецидивуючий набряк Квінке - можливості імунологічного впливу.

Практичне заняття (4 год)

1. Клінічні критерії та рекомендований план обстеження при алергічному риніті у дітей.
2. Медикаментозна терапія при алергічному риніті у дітей.

3. Основні діагностичні критерії atopічного дерматиту у дитячому віці.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Поетапне лікування atopічного дерматиту у дітей.

2. Загальні принципи лікування кропив'янки у дітей.

3. Рецидивуючий набряк Квінке - можливості імунологічного впливу.

Рекомендована література:

1. Беш ЛВ, Мацюра ОІ, Якимович ХО, Пукаляк РМ, Луговський СВ. Труднощі диференціальної діагностики atopічного дерматиту в дітей. Здоров'я дитини. 2018;13(6):570-5.
2. Беш ЛВ, Фус СВ, Мацюра ОІ, Микитчин ОМ. Індивідуальний підбір програм харчування у дітей з різними формами алергії. Современная педиатрия. 2017; (7):64-70.
3. Дуда ЛВ, Охотнікова ОМ. (2018). Клініко-епідеміологічна характеристика найпоширеніших алергічних захворювань у дітей. Здоров'я дитини. 13(4): 345–355.
4. Клінічна імунологія та алергологія : навч. посібник./ В.В. Чоп'як, Г.О. Потьомкіна , А.М. Гаврилюк та ін. – К. : ВСВ «Медицина»,2017. – 224 с.
5. Клінічна лабораторна діагностика : навчальний посібник за загальною редакцією Заслуженого лікаря України, доктора мед. наук, професора О.І. Волошина (видання друге, доповнене і перероблене). - Чернівці : Місто, 2018. – 223 с.
6. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с. : іл, табл.
7. Охотнікова О. М., Шарікадзе О. В. та ін.. Шкірні прик-тести: методи проведення, особливості оцінки та можливості використання. - Метод. рек. – Київ. - 2018. – 62 с.

8. Уманець ТР. Сучасна стратегія ведення дітей з алергією. Педіатрія. 2019;1(48):32-3.
9. Яковлева Н.Ю., Охотнікова О.М. Генетичні аспекти алергічних захворювань. [Огляд літератури]. // Клінічна імунологія. Алергологія. Інфектологія. – 2017. - № 2 (99). – С. 61-66.
10. Ansotegui et al. World Allergy Organization Journal (2020) 13:100080 <http://doi.org/10.1016/j.waojou.2019.100080>
11. Antonella M, Graham R. EAACI GUIDELINES Allergen Immunotherapy Guidelines Part 2: Recommendations, 2017. EAACI, P 190.
12. Clinical Immunology and Allergology// Bazhora Yu.I., Goncharuk S.F. – «Новакнига», 2017. – 272 с.
13. Marek Jute et al International consensus on allergy immunotherapy (2015) J.Allergy clinimmunol, 136(3), P: 556-567.
14. Wollenberg A. et al. Consensus-based European guidelines for treatment of atopic eczema (atopic dermatitis) in adults and children: part II. J EurAcadDermatolVenereol. 2018 Jun;32(6):850-78.
15. Wollenberg A. et al. Consensus-based European guidelines for treatment of atopic eczema (atopic dermatitis) in adults and children: part 1 JEADV 2018, 32, 657-682.

Накази МОЗ України.

16. «Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Медикаментозна алергія, включаючи анафілаксію»: Наказ МОЗ України від 30 грудня 2015 року № 916 [Електронний документ]. - Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>.
17. «Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Атопічний дерматит»: Наказ МОЗ України від 04. 07. 2016 року № 670 [Електронний документ]. - Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>.

Тема 46. Невідкладна терапія бронхіальної астми, анафілактичного шоку, алергічного набряку гортані. Профілактика алергічних реакцій і захворювань у дітей. Псевдоалергічні реакції.

Практичне заняття (4 год)

1. Алгоритм невідкладної терапії при загостренні бронхіальної астми.
2. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці у дітей.
3. Основні невідкладні заходи при розвитку алергічного набряку гортані.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Профілактика алергічних реакцій і захворювань у дітей.
2. Харчова алергія у дітей: особливості маніфестації та сучасні критерії діагностики на амбулаторному та стаціонарному етапах.
3. Псевдоалергічні реакції, основні підходи до диференційної діагностики.

Рекомендована література:

1. Анафілаксія. // Монографія за редакцією проф. Кузнецової Л.В., проф. Бабаджана В.Д., проф. Зайкова С.В. та співавторів// Київ, 2014. — 228 с.
2. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с. : іл, табл.
3. Невідкладні стани в педіатричній практиці : навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації, лікарів-інтернів / Ю.В. Марушко та ін. - Київ : Медицина, 2016. - 399 с.: табл., іл.
4. Основи імунології: функції та розлади імунної системи: посібник : пер. 6-е видання / Абул К. Аббас, Ендрю Г. Ліхтман, Шив Піллай; наук. ред. пер. Валентина Чоп'як. – К. : ВСВ «Медицина»,2020. – viii, 328 с. ISBN: 978-617-505-808-4

5. Охотнікова О. М., Шарікадзе О. В. та ін.. Шкірні прик-тести: методи проведення, особливості оцінки та можливості використання. - Метод. рек. – Київ. - 2018. – 62 с.
6. Протоколи з надання екстренної медичної допомоги рівня базової підтримки життя (BasicLifeSupport - BLS) - "Перший на місці події" : навчальний посібник / Г. Г. Рошнін [та ін.] ; за ред. Г.Г. Рошніна. - Київ : Юстон , 2018. - 119 с. : табл., іл.
7. Рекомендації EAACI/GA2LEN/ EDT/WAO щодо визначення, класифікації, діагностики та лікування кропив'янки (перегляд та редакція 2017 р.) //Клінічна імунологія. Алергологія. Інфектологія, 2018.- №3. - С. 39-50.
8. Уманець ТР. Сучасна стратегія ведення дітей з алергією. Педіатрія. 2019;1(48):32-3.
9. Antonella M, Graham R. EAACI GUIDELINES Allergen Immunotherapy Guidelines Part 2: Recommendations, 2017. EAACI, P 190.
10. Marek Jute et al International consensus on allergy immunotherapy (2015) J.Allergy clinimmunol, 136(3), P: 556-567.
11. OLFUS study supports safety, efficacy of DBV's Viaskin Peanut patch in children with peanut allergy, <http://www.dbvtechnologies.com/>

Накази МОЗ України.

12. «Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Медикаментозна алергія, включаючи анафілаксію»: Наказ МОЗ України від 30 грудня 2015 року № 916 [Електронний документ]. - Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>.

Тема 47. Гематологічні методи дослідження. Клітинний склад кісткового мозку. Особливості показників периферичної крові у дітей різного віку. Система гемостазу (система згортання крові, протизгортальні механізми). Патологія гемостазу.

Практичне заняття (4 год)

1. Кровотворення. Номенклатура клітин кісткового мозку і крові. Пункція кісткового мозку. Методика його дослідження. Мієлограма.

2. Гематологічні методи дослідження. Клітинний склад кісткового мозку.
3. Особливості показників периферичної крові у дітей різного віку.

Завдання для самосійної роботи (4 год)

1. Система гемостазу, основні механізми та фази коагуляційного гемостазу.
2. Основні фактори згортання та їх місце в системі згортання крові. Фібриноліз.
3. Протизгортальні механізми. Патологія гемостазу.

Рекомендована література:

1. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
2. Анемії [електронний навчально-методичний посібник] / Т.Т. Федорова, Г.Г. Луньова, Є.О. Кривенко, О.А. Олійник, Л.І. Сергієнко, О.П. Завадецька. – 2017.
3. Видиборець, С.В. Тромбоцити: структура і функції (лекція) / С.В. Видиборець, С.М. Гайдукова, О.В. Мулярчук // Сімейна медицина. – 2018. - № 2(76). – С. 98 – 102.
4. Видиборець, С.В. Клініко-лабораторна характеристика синдрому масивного цитолізу пухлин / Видиборець С.В., Гайдукова С.М., Ременнік О.І., Андріяка А.О., Гартовська І.Р., Борисенко Є.О. // Сімейна медицина. – 2017. –№ 4 (72). - С. 28 – 30.
5. Видиборець, С.В. Тромбоцитоз – диференційно-діагностична проблема у клінічній практиці / С.В. Видиборець. [Текст] // Сімейна медицина. – 2017. -№ 1 (69). – С. 115 – 119.

Накази МОЗ України.

1. Наказ МОЗ України N 364 від 20.07.2005 Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча гематологія"
2. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20 липня 2005 року № 364 «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю «Дитяча гематологія».

Тема 48. Ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура. Тромбопатія. Гемофілія. Геморагічний васкуліт. Анемії у дітей. Спадкові та набуті гемолітичні анемії. Залізодефіцитні анемії. Гемоглобінопатії. Гіпо- і апластичні анемії. Стандарти діагностики та терапії.

Практичне заняття (4 год)

1. Анемії у дітей. Спадкові та набуті гемолітичні анемії. Залізодефіцитні анемії, особливості клінічного перебігу.
2. Гемоглобінопатії. Гіпо- і апластичні анемії-новий погляд на проблему.
3. Сучасні стандарти діагностики та лікування анемії у дітей .

Завдання для самосійної роботи (6 год)

1. Ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура, принципи діагностики та терапії.
2. Ведення та спостереження дітей з гемофілією.
3. Геморагічний васкуліт, діагностичні можливості, терапевтичні рекомендації.

Рекомендована література:

1. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
2. Анемії [електронний навчально-методичний посібник] / Т.Т. Федорова, Г.Г. Луньова, Є.О. Кривенко, О.А. Олійник, Л.І. Сергієнко, О.П. Завадецька. – 2017.
3. Видиборець, С.В. Тромбоцити: структура і функції (лекція) / С.В. Видиборець, С.М. Гайдукова, О.В. Мулярчук // Сімейна медицина. – 2018. - № 2(76). – С. 98 – 102.
4. Видиборець, С.В. Тромбоцитоз – диференційно-діагностична проблема у клінічній практиці / С.В. Видиборець. [Текст] // Сімейна медицина. – 2017. -№ 1 (69). – С. 115 – 119.

Накази МОЗ України.

5. Наказ МОЗ України N 364 від 20.07.2005 Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча гематологія"
6. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20 липня 2005 року № 364 «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю «Дитяча гематологія».

Тема 49. Гемобластози. Гострий лімфобластний та мієлобластний лейкоз. Хронічний мієлолейкоз. Лімфогранулематоз. Лімфосаркома. Гістіоцитоз з клітин Лангерганса. Гостра променева хвороба. Лейкемоїдні реакції. Диференційна діагностика. Стандарти діагностики в різні періоди захворювання. Прогноз.

Практичне заняття (4 год)

1. Клініко-гематологічна картина гострого лімфобластного, мієлобластного лейкозу та хронічного мієлолейкозу.
2. Лімфогранулематоз. Лімфосаркома. Гістіоцитоз з клітин Лангерганса. Алгоритм основних етапів обстеження хворих.
3. Лейкемоїдні реакції мієлоїдного та лімфоцитарного типу.

Завдання для самосійної роботи (6 год)

1. Генетичені аномалії пухлинних клітин при гемобластозах.
2. Трансплантація гемопоетичних стовбурових клітин кісткового мозку, периферичної та пуповинної крові при захворюваннях системи крові.
3. Терапія підтримки у хворих гемобластозами.

Рекомендована література:

1. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
2. Видиборець, С.В. Тромбоцити: структура і функції (лекція) / С.В. Видиборець, С.М. Гайдукова, О.В. Мулярчук // Сімейна медицина. – 2018. - № 2(76). – С. 98 – 102.

3. Видиборець, С.В. Клініко-лабораторна характеристика синдрому масивного цитолізу пухлин / Видиборець С.В., Гайдукова С.М., Ременнік О.І., Андріяка А.О., Гартовська І.Р., Борисенко Є.О. // Сімейна медицина. – 2017. –№ 4 (72). - С. 28 – 30.
4. Видиборець, С.В. Тромбоцитоз – диференційно-діагностична проблема у клінічній практиці / С.В. Видиборець. [Текст] // Сімейна медицина. – 2017. -№ 1 (69). – С. 115 – 119.
5. Ременнік О.І. Сучасні підходи до оптимізації профілактики ризику виникнення синдрому масивного цитолізу пухлини / Ременнік О.І., Андріяка А.О., Гартовська І.Р., Борисенко Є.О., Видиборець С.В., Гайдукова С.М. //Сімейна медицина. – 2017. –№ 4 (72). - С. 70 – 73.

Накази МОЗ України.

6. Наказ МОЗ України N 364 від 20.07.2005 Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча гематологія"
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20 липня 2005 року № 364 «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю «Дитяча гематологія».

Тема 50. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові (ДВС-синдром). Головні етіопатогенетичні механізми. Сучасні можливості лікування і профілактики.

Практичне заняття (3 год)

1. ДВС-синдром, основні етіопатогенетичні механізми,
2. Фази та стадії ДВС-синдрому.
3. Клінічна картина ДВС-синдрому на різних стадіях розвитку.

Завдання для самосійної роботи (4 год)

1. Діагностика згортання крові та порушення фібринолізу.
2. Експрес-діагностика порушення гемостазу.
3. Сучасні можливості лікування і профілактики ДВС-синдрому.

Рекомендована література:

1. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
2. Видиборець, С.В. Тромбоцитоз – диференційно-діагностична проблема у клінічній практиці / С.В. Видиборець. [Текст] // Сімейна медицина. – 2017. -№ 1 (69). – С. 115 – 119.
3. Journal of Intensive Care [Internet]. 2018[cited 2018 Nov 22];6:48. Available from: <https://jintensivecare.biomedcentral.com/articles/10.1186/s40560-018-0308-6> doi: 10.1186/s40560-018-0308-6

Накази МОЗ України.

4. Наказ МОЗ України N 364 від 20.07.2005 Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча гематологія"
5. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20 липня 2005 року № 364 «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю «Дитяча гематологія».

Тема 51. Контроль змістового модуля.

Змістовний модуль №2

Найбільш поширені захворювання дітей старшого віку. Захворювання серцево-судинної системи в дитячому віці. Хвороби органів травлення. Хвороби нирок і органів сечової системи. Хвороби обміну речовин і ендокринної системи. Імунодефіцитні стани у дітей. Інфекційні захворювання. Принципи реанімації та інтенсивної терапії.

Тема 52. Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи в різні вікові періоди. Методи дослідження серцево-судинної системи у дітей (показання). Вроджені вади серця. Класифікація, клініка, покази до хірургічного лікування. Ревматична лихоманка. Сучасні погляди на етіологію і патогенез ревматичних хвороб. Особливості перебігу, стандарти обстеження і терапії.

Лекції (2год): Характеристика найбільш поширених вроджених вад серця у дітей. Основні принципи оперативного лікування, реабілітаційні заходи в післяопераційному періоді.

Практичне заняття (2 год)

1. Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи в різні вікові періоди.
2. Методи дослідження серцево-судинної системи у дітей (показання).
3. Вроджені вади серця. Класифікація, клініка, покази до хірургічного лікування.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Ускладнення та прогноз після хірургічної корекції вроджених вад серця у дітей.
2. Ревматична лихоманка. Сучасні погляди на етіологію і патогенез ревматичних хвороб.
3. Особливості перебігу гострої ревматичної лихоманки у дітей, стандарти обстеження і терапії.

Рекомендована література:

1. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Ведення найбільш поширених станів у дітей до 5 років у контексті інтегрованого ведення хвороб дитячого віку», 2015.
2. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
3. Пропедевтична педіатрія /за ред. проф. В.Г. Майданника – Вінниця, Нова книга, 2018.- 880
4. Клінічна лабораторна діагностика /За ред. Л.Є.Лаповець. –К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 472 с.

5. Ревматологія дитячого віку: навчальний посібник /Т.В. Марушко, Ю.В. Марушко. - Київ, 2019. 256 с.
6. Кардіологія дитячого віку: навчальний посібник /Ю.В. Марушко, Т.В. Марушко, Н.М. Руденко, інші. /За редакцією Ю.В.Марушка, Т.В.Марушко–Київ-Хмельницький, 2018.-528 с.
7. Основи електрокардіографії /За ред.. О.Й. Жарінова, В.О. Куца. – Київ: Четверта хвиля, 2020. – 146 с.
8. Фізикальні та інструментальні методи дослідження в дитячій кардіології: навчальний посібник:/Т.О. Крючко, С.М. Танянська, І.О. Коленко, Н.В. Кузьменко, Т.О. Педченко // За ред..Т.О. Крючко, С. М. Танянської. – Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2022. -156с.
9. Ювенільна системна склеродермія: проблеми діагностики та лікування (лекція) .В.Бережний, Т.В. Тараненко. - Современная педиатрия, 7(87) 2017. –С. 21-27.
- 10.Проблемні питання дитячої ревматології. Монографія. /За ред. Ю.Г.Антипкіна, О.М.Охотнікової, О.А.Ошлянської, Л.І.Омельченко.- К.: Логос, 2019.- 697с.
- 11.Настанова 00656. Ювенільний ідіопатичний артрит (ювенільний ревматоїдний артрит). Настонови на засадах доказової медицини, створені DUODECIMMedicalPablications, Ltd //Адаптовані для України групою експертів МОЗ України від 2017-01-20.
- 12.Belkaya S. Autosomal Recessive Cardiomyopathy Presenting as Acute Myocarditis/S.Belkaya, A.R.Kontorovich, M. Byun et al. //J Am Cool Cardiol. – 2017/ - №69(13). – P. 1653-1665.
- 13.Tian T. A. Cardiomyopathy With Acute Prognosis in Children /Tian T., Yang V, Zhou L. et al. // Heart Lung Circ. – 2018 Jan 27 (1). – P. 28-32.
- 14.Barut K, Adrovic A, Sahin S. (2017). Juvenil Idiopathic Arthritis. Balcan Med J. Mar\$ 34(2): 90-101.

Тема 53. Набуті вади серця у дітей. Порушення ритму серця та провідності. Інфекційний (неревматичний) міокардит. Кардіоміопатії у дітей. Класифікація, клініка, діагностика, лікування. Синдром пролапсу мітрального клапана. Клініка, діагностика. Інфекційний ендокардит у дітей.

Практичне заняття (2 год)

1. Набуті вади серця у дітей, класифікація, клініка, діагностика та лікування.
2. Синдром пролапсу мітрального клапана. Клініка, діагностика.
3. Кардіоміопатії у дітей. Класифікація, клініка, діагностика, лікування.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Порушення ритму серця та провідності. Основи медикаментозної корекції.
2. Інфекційний (неревматичний) міокардит, етіологія, патогенез, клінічні прояви, принципи діагностики та лікування.
3. Інфекційний ендокардит у дітей, структура діагностичного обстеження, алгоритм надання терапевтичної допомоги.

Рекомендована література:

1. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Ведення найбільш поширених станів у дітей до 5 років у контексті інтегрованого ведення хвороб дитячого віку», 2015.
2. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
3. Пропедевтична педіатрія /за ред. проф. В.Г. Майданника – Винниця, Нова книга, 2018.- 880
4. Клінічна лабораторна діагностика /За ред. Л.Є.Лаповець. –К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 472 с.
5. Ревматологія дитячого віку: навчальний посібник /Т.В. Марушко, Ю.В. Марушко. - Київ, 2019. 256 с.
6. Кардіологія дитячого віку: навчальний посібник /Ю.В. Марушко, Т.В. Марушко, Н.М. Руденко, інші. /За редакцією Ю.В.Марушка, Т.В.Марушко– Київ-Хмельницький, 2018.-528 с.
7. Основи електрокардіографії /За ред.. О.Й. Жарінова, В.О. Куца. – Київ: Четверта хвиля, 2020. – 146 с.

8. Фізикальні та інструментальні методи дослідження в дитячій кардіології: навчальний посібник:/Т.О. Крючко, С.М. Танянська, І.О. Коленко, Н.В. Кузьменко, Т.О. Педченко // За ред..Т.О. Крючко, С. М. Танянської. – Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2022. -156с.
9. Ювенільна системна склеродермія: проблеми діагностики та лікування (лекція) .В.Бережний, Т.В. Тараненко. - Современная педиатрия, 7(87) 2017. –С. 21-27.
- 10.Проблемні питання дитячої ревматології. Монографія. /За ред. Ю.Г. Антипкіна, О.М.Охотнікової, О.А.Ошлянської, Л.І.Омельченко.- К.: Логос, 2019.- 697с.
- 11.Настанова 00656. Ювенільний ідіопатичний артрит (ювенільний ревматоїдний артрит). Настонови на засадах доказової медицини, створені DUODECIM Medical Publications, Ltd //Адаптовані для України групою експертів МОЗ України від 2017-01-20.
- 12.Belkaya S. Autosomal Recessive Cardiomyopathy Presenting as Acute Myocarditis/S.Belkaya, A.R.Kontorovich, M. Byun et al. //J Am Coll Cardiol. – 2017/ - №69(13). – P. 1653-1665.
- 13.Tian T. A. Cardiomyopathy With Acute Prognosis in Children /Tian T., Yang V, Zhou L. et al. // Heart Lung Circ. – 2018 Jan 27 (1). – P. 28-32.
- 14.Barut K, Adrovic A, Sahin S. (2017). Juvenil Idiopathic Arthritis. Balcan Med J. Mar\$ 34(2): 90-101.

Тема 54. Ураження серця при окремих захворюваннях (bronхолегеневої системи, печінки, ЛОР-органів, спадкових хворобах і синдромах, системних захворюваннях сполучної тканини та ін.). Серцева недостатність у дітей. Артеріальна гіпертензія - первинна і вторинна. Дифузні хвороби сполучної тканини.

Практичне заняття (2 год)

1. Ураження серця при окремих захворюваннях бронхолегеневої та гепатобіліарної системи, ЛОР-органів, спадкових хворобах і синдромах та системних захворюваннях сполучної тканини.
2. Дифузні хвороби сполучної тканини, визначення класифікація, специфічність клінічних проявів, основні етапи діагностики.

3. Принципи лікування дифузних хвороб сполучної тканини у дитячому віці.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Первинна і вторинна артеріальна гіпертензія, епідеміологія та етіопатогенетичні аспекти.

2. Стратегії своєчасної верифікації діагнозу артеріальної гіпертензії та сучасні стандарти антигіпертензивної терапії.

3. Серцева недостатність у дітей, класифікація та особливості перебігу. Надання невідкладної допомоги при серцевій недостатності.

Рекомендована література:

1. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Ведення найбільш поширених станів у дітей до 5 років у контексті інтегрованого ведення хвороб дитячого віку», 2015.
2. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
3. Пропедевтична педіатрія /за ред. проф. В.Г. Майданника – Винниця, Нова книга, 2018.- 880
4. Клінічна лабораторна діагностика /За ред. Л.Є.Лаповець. –К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 472 с.
5. Ревматологія дитячого віку: навчальний посібник /Т.В. Марушко, Ю.В. Марушко. - Київ, 2019. 256 с.
6. Кардіологія дитячого віку: навчальний посібник /Ю.В. Марушко, Т.В. Марушко, Н.М. Руденко, інші. /За редакцією Ю.В.Марушка, Т.В.Марушко– Київ-Хмельницький, 2018.-528 с.
7. Основи електрокардіографії /За ред.. О.Й. Жарінова, В.О. Куца. – Київ: Четверта хвиля, 2020. – 146 с.
8. Фізикальні та інструментальні методи дослідження в дитячій кардіології: навчальний посібник:/Т.О. Крючко, С.М. Танянська, І.О. Коленко, Н.В.

Кузьменко, Т.О. Педченко // За ред. Т.О. Крючко, С. М. Таняньської. – Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2022. -156с.

9. Ювенільна системна склеродермія: проблеми діагностики та лікування (лекція) .В.Бережний, Т.В. Тараненко. - Современная педиатрия, 7(87) 2017. –С. 21-27.
10. Проблемні питання дитячої ревматології. Монографія. /За ред. Ю.Г. Антипкіна, О.М. Охотнікової, О.А. Ошлянської, Л.І. Омельченко.- К.: Логос, 2019.- 697с.
11. Настанова 00656. Ювенільний ідіопатичний артрит (ювенільний ревматоїдний артрит). Настанови на засадах доказової медицини, створені DUODECIM Medical Publications, Ltd // Адаптовані для України групою експертів МОЗ України від 2017-01-20.
12. Belkaya S. Autosomal Recessive Cardiomyopathy Presenting as Acute Myocarditis/S. Belkaya, A.R. Kontorovich, M. Byun et al. // J Am Coll Cardiol. – 2017/ - №69(13). – P. 1653-1665.
13. Tian T. A. Cardiomyopathy with Acute Prognosis in Children /Tian T., Yang V, Zhou L. et al. // Heart Lung Circ. – 2018 Jan 27 (1). – P. 28-32.
14. Barut K, Adrovic A, Sahin S. (2017). Juvenil Idiopathic Arthritis. Balcan Med J. Mar\$ 34(2): 90-101.

Тема 55. Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення у дітей. Основні методи дослідження стравоходу, шлунку, кишечника і печінки у дітей. Интрагастральна рН-метрія. Імпеданс-рН-моніторинг. Оцінка зовнішньої і внутрішньосекреторної функції підшлункової залози. Фекальні біомаркери. Еластографія. Біохімічні маркери фіброзу. Вад розвитку стравоходу, шлунка і кишечника. Тактика обстеження. Гастрозофагеальна рефлюксна хвороба. Функціональна диспепсія. Хронічний гастрит. Гастродуоденіт. Виразкова хвороба. Панкреатит. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.

Практичне заняття (2 год)

1. Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення у різні періоди дитячого віку.

2. Основні методи дослідження стравоходу, шлунку, кишечника і печінки у дітей. Методика проведення та показання до фіброезофагогастроуденоскопії, інтрагастральної рН-метрії, визначення Н.рylogi за допомогою дихального уреазного тесту. Принципи використання фекальних біомаркерів на етапі диференційної діагностики функціональних та структурних захворювань кишечника.

3. Панкреатит у дітей: етіологія, патогенез, клініка, лікування. Еластографія печінки в якості неінвазивного маркера фіброзу.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба у дітей, визначення, класифікація, стравохідні та позастравохідні клінічні симптоми, план обстеження, загальні та терапевтичні рекомендації.

2. Функціональна диспепсія. Хронічний гастрит. Гастроуденіт. Виразкова хвороба. Особливості клінічного перебігу, протокольне лікування. Міжнародні стандарти ерадикаційної терапії.

3. Основи диференційної діагностики захворювань травного тракту, симптоми тривоги. Вади розвитку стравоходу, шлунку і кишечника. Тактика обстеження.

Рекомендована література:

1. Клінічна лабораторна діагностика: навчальний посібник за загальною редакцією Заслуженого лікаря України, доктора мед. наук, професора О.І. Волошина (видання друге, доповнене і перероблене). - Чернівці: Місто, 2018. – 223 с.
2. Клінічне обстеження дитини: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. В. Катілов [та ін.]. - 2-ге вид. - Вінниця: Нова кн., 2019. - 518 с.: табл., іл.
3. Няньковський С.Л., Івахненко О.С. Дієтотерапія функціональних порушень шлунково-кишкового тракту в дітей першого року життя //Новости медицины и фармации в Украине. – 2010. – № 5. – С. 15.

4. Основи педіатрії за Нельсоном: переклад 8-го англ. видання : у 2 томах. Том 1 / Карен Дж. Маркданте, Роберт М.Клігман. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – XIV, 378 с.
5. Педіатрія (гастроенерологія та патологія раннього віку) / О. П. Волосовець, О.В.Зубаренко, С. П. Кривопустов [та ін.]. – Одеса: Друкарський дім, 2017 – 264 с.
6. Пропедевтична педіатрія : підручник для студентів вищихмедичних навчальних закладів IV рівня акредитації / В. Г. Майданник [та ін.]. - 2-ге вид., випр. та допов. -Вінниця :Нова кн., 2018. - 871 с. : табл., іл.
7. Сорокман ТВ, Лозюк ІЯ. (2021). Харчова поведінка та характеристика харчування дітей дошкільного віку. Сучасна педіатрія. Україна. 5(117): 29-34. doi 10.15574/SP.2021.117.29.
8. Функціональні розлади шлунково-кишкового тракту (Римські критерії IV – вибрані питання). /Т.Д. Звягінцева, І.М. Скрипник, С.М. Ткач, Н.В. Харченко. – К., 2017. – 56 с.
9. Шардрін О. Г., Ігнатко Л. В. Сучасні підходи до діагностики та лікування гастроезофагеальної рефлюксної хвороби удітей // Здоров'я України. Спец. випуск «Гатсроентерологія, гематологія, колопроктологія». 2016. No 3 (41). URL: <http://health-ua.com/article/4328-suchasn-pdhodi-dodagnostiki-talkuvannya-gastroezofagealno-reflyuksno-hvorob>
10. Neumann H, Fujishiro M, Wilcox CM, Monkemuller K. (2017). Present and future perspectives of virtual chromoendoscopy with I-Scan and optical enhancement technology. Dig Endosc. 26(1): 43–51. <https://doi.org/10.1111/den.12190>; PMID:24373000
11. Van den Bruel A, Jones C, Thompson M, Mant D. (2016). C-reactive protein point-of-care testing in acutely ill children: a mixed methods study in primary care. Arch Dis Child. 101(4): 382–5. <https://doi.org/10.1136/archdischild-2015-309228>; PMID:26757989.
12. Weilert F, Binmoeller KF. (2017). New endoscopic technologies and procedural advances for endoscopic hemostasis. Clin Gastroenterol Hepatol. 14(9): 1234–1244. <https://doi.org/10.1016/j.cgh.2016.05.020>; PMID:27215365

13. Wurster LM, Ginner L, Kumar A et al. (2018). Endoscopic optical coherence tomography with a flexible fiber bundle. *J Biomed Opt.* 23(6): 1–8. <https://doi.org/10.1117/1.JBO.23.6.066001>; PMID:29900706.
14. Xi Luo, Xiao; Xu Guo, Wei-Feng Wang et al. (2016). Autofluorescence imaging endoscopy can distinguish non;erosive reflux disease from functional heartburn: A pilot study. *World J Gastroenterol.* 22(14): 3845–3851. <https://doi.org/10.3748/wjg.v22.i14.3845>; PMID:27076770 PMCID:PMC4814748.
15. Enns RA, Hookey L, Armstrong D et al. (2017). Clinical Practice Guidelines for the Use of Video Capsule Endoscopy. *Gastroenterology.* 152(3): 497–514. <https://doi.org/10.1053/j.gastro.2016.12.032>; PMID:28063287.
16. Lifestyle Intervention in Gastroesophageal Reflux Disease / Ness-Jensen E. et. al. // *Clinical Gastroenterology and Hepatology.* 2016. Vol. 14, Issue 2. P. 175–182. doi: 10.1016/j.cgh.2015.04.176
17. Malfertheiner P, Megraud F, O'Morain C et al. Management of *Helicobacter pylori* infection – the Maastricht V/Florence Consensus Report. *Gut* 2017; 66 (1): 6–30.
18. Pediatric Gastroesophageal Reflux Clinical Practice Guidelines: Joint Recommendations of the North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition and the European Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition / Rosen R. et. al. // *Journal of Pediatric Gastroenterology and Nutrition.* 2018. Vol. 66, Issue 3. P. 516–554. doi: 10.1097/mpg.0000000000001889
19. Pediatric Gastroesophageal Reflux Disease: Developing Drugs for Treatment; Draft Guidance for Industry; Availability // *Federal Register.* 2017. Vol. 82, Issue 207. P. 49837–49838. Available at: <https://www.federalregister.gov/d/2017-23436/p-3>
20. World Gastroenterology Organisation Global Guidelines: GERD // *Global Perspective on Gastroesophageal Reflux Disease.* 2015. URL: <http://www.worldgastroenterology.org/guidelines/global-guidelines/gastroesophageal-reflux-disease/gastroesophageal-reflux-disease-english>

Накази МОЗ України.

1. МОЗ України. (2017). Про затвердження норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії. Наказ МОЗ № 1073 від 03.09.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1206-17>.
2. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям з вірусним гепатитом С. – 2016. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>
3. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям з вірусним гепатитом В. – 2017. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>
4. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям з ГЕРХ. – 2013. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>
5. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із виразковою хворобою шлунку і 12-палої кишки. – 2013. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>
6. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із захворюваннями органів травлення. Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 59 від 29.01.2013 р.
7. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із захворюваннями підшлункової залози. – 2013. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>
8. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із функціональними гастроінтестинальними розладами. – 2013. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>

Тема 56. Функціональні розлади біліарного тракту у дітей. Хронічний гепатит. Ацетонемічний криз у дітей. Тактика обстеження. Принципи терапії, план спостереження. Ентероколіт, виразковий коліт, хвороба Крона, синдром мальабсорбції. Муковісцидоз (кишкова форма). Гострий живіт у дітей. Апендицит. Перитоніт. Інвагінація кишок. Злукова хвороба.

Практичне заняття (3 год)

1. Функціональні розлади біліарного тракту у дітей: класифікація, клінічні варіанти перебігу залежно від типу дисфункцій, лабораторно-інструментальні критерії, лікування.
2. Хронічні вірусні гепатити у дітей: критерії діагностики, принципи специфічної противірусної терапії.

3. Ацетонемічний криз у дітей. Тактика обстеження. Принципи терапії, план спостереження.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Запальні захворювання кишечника-ентероколіт, виразковий коліт, хвороба Крона, синдром мальабсорбції, диференційно-діагностичні підходи, стандарти лікування.
3. Муковісцидоз (кишкова форма), клінічна картина, особливості діагностики та лікування.
4. Гострий живіт у дітей. Апендицит. Перитоніт. Інвагінація кишок. Злукова хвороба. Тактика ведення хворих в умовах хірургічного стаціонару.

Запальні захворювання кишечника: експертна думка та практичні аспекти.

Рекомендована література:

1. Клінічна лабораторна діагностика : навчальний посібник за загальною редакцією Заслуженого лікаря України, доктора мед. наук, професора О.І. Волошина (видання друге, доповнене і перероблене). - Чернівці : Місто, 2018. – 223 с.
2. Крючко Т.О., Несіна І.М., Пода О.А., Коленко І.О. (2016). Алгоритм диференційної діагностики захворювань кишечника у дітей. Дитячий лікар. 3(48): 21–24.
3. Некротизуючий ентероколіт у новороджених / І.О. Македонский; Т.К. Знаменська; Т.К. Мавропуло; та ін. – Житомир: Видеvecь О.О. Євенюк, 2019.- 208 с.
4. Основи педіатрії за Нельсоном: переклад 8-го англ. видання : у 2 томах. Том 1 / Карен Дж. Маркданте, Роберт М.Клігман. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – XIV, 378 с.
5. Педіатрія (гастроенерологія та патологія раннього віку) / О. П. Волосовець, О.В.Зубаренко, С. П. Кривоустов [та ін.]. – Одеса: Друкарський дім, 2017 – 264 с.

6. Пропедевтична педіатрія : підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / В. Г. Майданник [та ін.]. - 2-ге вид., випр. та допов. -Вінниця :Нова кн., 2018. - 871 с. : табл., іл.
7. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Запальні захворювання кишечника (хвороба крона, виразковий коліт). Наказ МОЗ України від 11.02.2016 № 90. — URL: http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2016_90_Krona/2016_90_YKPMD_Kron.pdf
8. Neumann H, Fujishiro M, Wilcox CM, Monkemuller K. (2017). Present and future perspectives of virtual chromoendoscopy with I-Scan and optical enhancement technology. *Dig Endosc.* 26(1): 43–51. <https://doi.org/10.1111/den.12190>; PMID:24373000
9. Norouzinia M, Chaleshi V, Alizadeh AHM, Zali MR. (2017). Biomarkers in inflammatory bowel diseases: insight into diagnosis, prognosis and treatment. *Gastroenterol Hepatol Bed Bench.* 10: 155–167.
10. Wang Zhi Zhi, Shi KE, Peng JIE. (2017). Serologic testing of a panel of five antibodies in inflammatory bowel diseases: Diagnostic value and correlation with disease phenotype *Biomedical Reports.* 6: 401–410. <https://doi.org/10.3892/br.2017.860>; PMID:28413638 PMCID:PMC5374894.
11. Carroll MW, Kuenzig ME, Mack DR et al. (2019). The Impact of Inflammatory Bowel Disease in Canada 2018: Children and Adolescents with IBD. *J Can Assoc Gastroenterol.* 2(1): 49–67. <https://doi.org/10.1093/jcag/gwy056>; PMID:31294385 PMCID:PMC6512244.
12. Weilert F, Binmoeller KF. (2017). New endoscopic technologies and procedural advances for endoscopic hemostasis. *Clin Gastroenterol Hepatol.* 14(9): 1234–1244. <https://doi.org/10.1016/j.cgh.2016.05.020>; PMID:27215365
13. Winderman R, Rabinowitz SS, Vaidy K, Schwarz SM. (2019). Measurement of Microvascular Function in Pediatric Inflammatory Bowel Disease. *Journal of Pediatric Gastroenterology and Nutrition.* 68(5): 662–668. <https://doi.org/10.1097/MPG.0000000000002252>; PMID:30601366.

14. Wurster LM, Ginner L, Kumar A et al. (2018). Endoscopic optical coherence tomography with a flexible fiber bundle. *J Biomed Opt.* 23(6): 1–8. <https://doi.org/10.1117/1.JBO.23.6.066001>; PMID:29900706.
15. You JY. (2018). Features and management of very early onset inflammatory bowel disease. *Zhongguo Dang Dai Er Ke Za Zhi.* 20(5): 341–345.
16. Enns RA, Hookey L, Armstrong D et al. (2017). Clinical Practice Guidelines for the Use of Video Capsule Endoscopy. *Gastroenterology.* 152(3): 497–514. <https://doi.org/10.1053/j.gastro.2016.12.032>; PMID:28063287.
17. Escher M. Small intestinal capsule endoscopy: Recommendations and limitations of the new ESGE guideline (2015). *Dtsch Med Wochenschr.* 13: 140. <https://doi.org/10.1055/s-0041-102450>
18. Baumgart DC. (2017). Crohn's Disease and Ulcerative Colitis, From Epidemiology and Immunobiology to a Rational Diagnostic and Therapeutic Approach: 695.
19. Peter M. (2017). Pediatric Inflammatory Bowel Disease: 754. URL: https://books.google.com.ua/books?id=Au8mDwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=uk&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false.
20. World Gastroenterology Organisation Global Guidelines: GERD //Global Perspective on Gastroesophageal Reflux Disease. 2015. URL: <http://www.worldgastroenterology.org/guidelines/global-guidelines/gastroesophageal-reflux-disease/gastroesophageal-reflux-disease-english>

Накази МОЗ України.

1. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям з вірусним гепатитом С. – 2016. <http://d-1.com.ua/files/37382816.pdf>
2. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям з вірусним гепатитом В. – 2017. <http://d-1.com.ua/files/37382816.pdf>
3. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям з хворобою Крона. – 2015. <http://d-1.com.ua/files/37382816.pdf>
4. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із виразковим колітом. – 2015. <http://d-1.com.ua/files/37382816.pdf>

5. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям муковісцидозом. – 2013. <http://d-1.com.ua/files/37382816.pdf>

Тема 57. Анатомо-фізіологічні особливості нирок у дітей. Методи дослідження функціонального стану нирок. Сучасні методи функціональної діагностики порушень функції нирок і сечовивідних шляхів. Спадкові і вроджені захворювання нирок і сечовивідних шляхів. Спадковий нефрит. Синдром Альпорта. Амілоїдоз нирок. Вади розвитку нирок і сечовивідних шляхів. Спадкові тубулопатії.

Практичне заняття (2 год)

1. Анатомо-фізіологічні особливості нирок у різні періоди дитячого віку.
2. Сучасні методи функціональної діагностики порушень функції нирок і сечовивідних шляхів.
3. Спадкові і вроджені захворювання нирок і сечовивідних шляхів. Спадковий нефрит, принципи лікування.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Синдром Альпорта. Амілоїдоз нирок. Діагностично-лікувальний план.
2. Вади розвитку нирок і сечовивідних шляхів. Особливості нефрологічного спостереження.
3. Спадкові тубулопатії-диференційно діагностичні можливості в умовах стаціонару.

Рекомендована література:

1. Сайдакова НО, Шуляк ОВ, Дмитришин СП, Яцина ОІ, Шило ВМ, Мельничук ЯМ та ін. Загальна картина стану урологічної служби, основних показників діяльності, епідеміологічних процесів в Україні (2016-2017 роки). Урологія. 2018;3(22):6-10. doi: 10.26641/2307-5279.22.3.2018.143265.
2. Бабінцева АГ. Диференційно-діагностичні критерії ступеня тяжкості порушень функціонального стану сечовидільної системи у доношених новонароджених дітей при патології раннього неонатального періоду. Клінічна та

експериментальна патологія. 2017;16(4):7-12. doi:
10.24061/17274338.XVI.4.62.2017.45

3. Коробка ОВ. Гостре ураження нирок у доношених новонароджених після асфіксії та роль поліморфізму ACE, AGT2R1, eNOSгенів у його розвитку. Современная педиатрия. 2016;4:109-12. doi: 10.15574/SP.2016.76.109

4. European Society for Paediatric Nephrology ESPN; [Internet]. 2015[cited 2016 Nov 5]. Available from: <http://espn-online.org/index.php>

5. IPNA. International Pediatric Nephrology Association. International Pediatric Nephrology Association [Internet]. 2017 [updated 2017; cited 2017 May 5]. Available from: <https://ipna-online.org/>

6. Caskey F, Castledine C, Dawney A, Farrington K, Fogarty D, Fraser S, et al. UK Renal Registry 18th Annual Report of the Renal Association. Nephron. 2016 [cited 2017 May 10];132(1). Available from: https://www.renalreg.org/wp-content/uploads/2015/01/web_book_07-04-16.pdf

7. Ferris ME, Miles JA, Seamon ML. Adolescents and Young Adults with Chronic or End-Stage Kidney Disease. Blood Purif. 2016;41:205-10. doi: 10.1159/000441317.

Накази МОЗ України.

8. Наказ N 436 від 31.08.2004 Про затвердження клінічних Протоколів лікування дітей зі спеціальності "Дитяча нефрологія"

9. Протокол лікування дітей з хронічною нирковою недостатністю. Додаток до наказу МОЗ №365 від 20-07-2005

Тема 58. Цистит. Сечокам'яна хвороба. Гемолітико-уремічний синдром. Стандарти діагностики та лікування первинного і вторинного пієлонефриту, лікування. Гломерулонефрит, клініко-морфологічні варіанти. Новітні методи діагностики та терапевтичної дії. Прогноз. Гостра ниркова недостатність. Показання до діалізу і трансплантації нирок.

Лекції (2 год): Особливості діагностики захворювань сечовивідної системи в дитячому віці, введення міжнародних лікувальних протоколів в клінічну практику. Тактика ведення пацієнтів на амбулаторному та стаціонарному етапах.

Практичне заняття (2 год)

1. Методика обстеження хворого з підозрою на захворювання сечовивідної системи. Цистит у дітей: діагностика та лікування.
2. Дизметаболічні нефропатії у дітей, класифікація, особливості лікування залежно від варіанту. Сечокам'яна хвороба: сучасні діагностичні та терапевтичні можливості, профілактичні заходи.
3. Гемолітико-уремічний синдром, особливості діагностики та лікування.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Стандарти діагностики та лікування первинного і вторинного пієлонефриту, лікування.
2. Гломерулонефрит, клініко-морфологічні варіанти. Новітні методи діагностики та терапевтичної дії. Прогноз.
3. Гостра ниркова недостатність. Показання до діалізу і трансплантації нирок.

Рекомендована література:

1. Дезик ОЗ, Соломчак ДБ. Профілактика та метафілактика сечокам'яної хвороби: обґрунтування ролі лікаря первинної ланки. Україна. Здоров'я нації. 2017;2(43):36-9.
2. Багдасарова ІВ, Фоміна СП. Хронічна хвороба нирок у дітей та стан замісної ниркової терапії в Україні. Український журнал нефрології та діалізу. 2015;1(45):3–7.
3. Бабінцева АГ. Диференційно-діагностичні критерії ступеня тяжкості порушень функціонального стану сечовидільної системи у доношених новонароджених дітей при патології раннього неонатального періоду. Клінічна та експериментальна патологія. 2017;16(4):7-12. doi: 10.24061/17274338.XVI.4.62.2017.45
4. National Institute for Health and Care Excellence (2019) Acute kidney injury: prevention, detection and management. NICE guideline [NG148]
5. European Society for Paediatric Nephrology ESPN; [Internet]. 2015[cited 2016 Nov 5]. Available from: <http://espn-online.org/index.php>

6. IPNA. International Pediatric Nephrology Association. International Pediatric Nephrology Association [Internet]. 2017 [updated 2017; cited 2017 May 5]. Available from: <https://ipna-online.org/>
7. Caskey F, Castledine C, Dawnay A, Farrington K, Fogarty D, Fraser S, et al. UK Renal Registry 18th Annual Report of the Renal Association. Nephron. 2016 [cited 2017 May 10];132(1). Available from: https://www.renalreg.org/wp-content/uploads/2015/01/web_book_07-04-16.pdf
8. Doi K, Nishida O, Shigematsu T, Sadahiro T, Itami N, Iseki K, et al. The Japanese Clinical Practice Guideline for acute kidney injury 2016. Journal of Intensive Care [Internet]. 2018 [cited 2018 Nov 22];6:48. Available from: <https://jintensivecare.biomedcentral.com/articles/10.1186/s40560-018-0308-6> doi: 10.1186/s40560-018-0308-6
9. Ferris ME, Miles JA, Seamon ML. Adolescents and Young Adults with Chronic or End-Stage Kidney Disease. Blood Purif. 2016;41:205-10. doi: 10.1159/000441317.

Накази МОЗ України.

10. Наказ N 436 від 31.08.2004 Про затвердження клінічних Протоколів лікування дітей зі спеціальності "Дитяча нефрологія"
11. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 3 листопада 2008 року № 627 «Про затвердження протоколу лікування дітей з інфекціями сечової системи і тубулоінтерстиційним нефритом».

12. Протокол лікування дітей з хронічною нирковою недостатністю. Додаток до наказу МОЗ №365 від 20-07-2005

Тема 59. Основні клінічні прояви гіповітамінозу А, В1, В2, В6, В12, К, недостатність пантотенової і фолієвої кислот. Рахіт, вітамін D - резистентні форми рахіту. Гіпервітаміноз D. Порушення мінералізації скелета у дітей: фактори ризику, діагностика і профілактика.

Практичне заняття (2 год)

1. Основні клінічні прояви гіповітамінозу А, В1, В2, В6, В12, К, недостатність пантотенової і фолієвої кислот, принципи медикаментозної корекції.

2.Рахіт, клінічні варіанти перебігу, лабораторно-інструментальні критерії для своєчасної верифікації діагнозу, лікування залежно від ступенів тяжкості.

3. Основи анти- та постнатальної профілактики рахіту у дітей.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Вітамін D - резистентні форми рахіту, особливості диференційної діагностики та ведення хворих..

2. Гіпервітаміноз D, клініка, лікування

3. Порушення мінералізації скелета у дітей: фактори ризику, діагностика і профілактика.

Рекомендована література:

1. Nutrition Counseling and Education Skills: A Guide for Professionals 7th Edition/Judith Beto, Betsy Holli ,- 2018, p. 220-245.

2. Nutrition in Public Health 4th Edition /Sari Edelstein,- 2018.-p.183-225.

3. Лікувально-реабілітаційний масаж у педіатрії: навчальний посібник, електронний варіант [Л. О. Вакуленко, Д. В .Вакуленко, О.Р. Барладин]. – Тернопіль : ТНПУ, 2019. – 233 с

4. Основи педіатрії за Нельсоном:переклад 8-го англ. вид. : у 2 т. Т. 1 / К.Дж. Маркданте, Р.М. Клігман ; наук. ред. перекладу В.С. Березенко, Т.В. Починок. - К. : ВСВ «Медицина», 2019. - XIV, 378 с

5. Харчування дітей перших років життя (0-23 місяців) : клінічна настанова /Катілов О.В., Ванзар А.В., Белоусова О.О—Вінниця: Нова Книга, 2019.-64с.

6. Педіатрія: підручник для студ. вищих мед. навч. Закладів ІVрівня акред./ За ред. проф. О.В.Тяжкої - Вінниця „Нова Книга”, 2018. – 1152 с.

7. Practical skills in pediatrics: common pediatric emergencies: e-handbook for the 6th year students of higher medical education institutions. Т.О. Kryuchko, Т.V. Kushnereva, О.У. Tkachenko, О.А. Poda, М.О. Melnyk. Електронний посібник. 2021/

8. Пропедевтична педіатрія : підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів ІV рівня акредитації / В. Г. Майданник [та ін.]. - 2-ге вид.,

випр. та допов. - Вінниця : Нова кн., 2018. - 871 с. : табл., іл.

9. Клінічне обстеження дитини : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів /О. В. Катілов [та ін.]. - 2-ге вид. - Вінниця : Нова кн., 2019. - 518 с. : табл., іл.

10. An Overview of Rickets in Children. Rahul ChanchlaniPaul NemerRajiv SinhaLena NemerVinod KrishnappaEtienne SochettFayez SafadiRupesh Raina12345436Figure 173

Тема 60. Глікогенова хвороба. Хвороби накопичення. Мукополісахаридози. Типи фенілкетонурії, сучасні можливості дієтотерапії і фермент замісні технології. Основні функції і зв'язок гормонів ендокринних залоз. Цукровий діабет, ознаки гіпо- та гіперглікемічної коми. Порушення статевого розвитку. Патологія гіпофіза. Гіпопаратиреоїдизм. Основні показання і принципи застосування кортикостероїдних препаратів у дітей. Ожиріння у дітей, його причини та типи. Види і особливості клінічних проявів гіпер- і дисліпідемій в дитячому віці. Стандарти обстеження і терапії.

Практичне заняття (2 год)

1. Глікогенова хвороба. Хвороби накопичення. Мукополісахаридози. Тактика ведення хворих та можливості медикаментозної підтримки.
2. Типи фенілкетонурії, сучасні можливості дієтотерапії і фермент замісні технології.
3. Основні функції і зв'язок гормонів ендокринних залоз.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Цукровий діабет, ознаки гіпо- та гіперглікемічної коми.
2. Порушення статевого розвитку. Патологія гіпофіза. Гіпопаратиреоїдизм. Основні показання і принципи застосування кортикостероїдних препаратів у дітей.
3. Ожиріння у дітей, його причини та типи. Види і особливості клінічних проявів гіпер- і дисліпідемій в дитячому віці. Стандарти обстеження і терапії.

Рекомендована література:

1. Глумчер Ф., Марушко Ю., Шеф Г. Невідкладні стани в педіатричній практиці. – Медицина, 2020. – 440 с.
2. Ендокринологія: підручник /За ред. професора П.М. Боднара, - Вид. 4, перероб. та доп. – Вінниця: Нова Книга, 2017. – 456 с.
3. Майданник В.Г., Бутиліна О.В. Клінічна діагностика в педіатрії.-К.: «Дорадо-друк», 2012.- 286 с.
4. Педіатрія: підручник для студ. вищих навч. закладів IV рівня акредит/ за ред. проф. О.В. Тяжкої.- Вид. 5-те виправ. та допов.- Вінниця: Нова Книга, 2018. - 1152 с.
5. Практичні навички в педіатрії: навчальний посібник /Курдюмова Н.О., Поліщук Т.Г., Пашко О.А. та ін. // К-Медицина, 2018. – 296 с.
6. Ендокринологія / за ред.. Комісаренко Ю. І., Михальчишин Г.П. - – 5-те вид, оновл. та доповн. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 536 с.12
7. Клінічна педіатрія : підруч. для студентів закл. вищ. мед. освіти МОЗ України / В. М. Дудник [та ін.]; за ред. В. М. Дудник ; рец.: О. П. Волосовець, М. Л. Аряєв ; Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. - Вінниця : Нова книга, 2021. - 648 с.
8. Кривоносова О., Журавльова Л. Актуальні підходи до лікування хворих на цукровий діабет. – Медкнига, 2019. – 144 с.
9. Клінічна ендокринологія дитячого та підліткового віку. / за ред.. Тронько М.Д., Большової О.В. Навчальний посібник. Бібліотека «Здоровя України», Київ, 2016. - 704 с.
- 10.<http://pedinfo.wustl.edu> - електронні ресурси з педіатрії.
11. <http://www.nlm.nih.gov> – сайт національної медичної бібліотеки США
12. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/> сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського
13. <http://www.scirus.com> – науково-орієнтовна пошукова система
14. Міжнародна класифікація хвороб і причин смерті, 10 -й перегляд (МКХ-10)
<http://mkb10.com>

РЕЄСТР медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги (База стандартів медичної допомоги в Україні)
<http://www.dec.gov.ua/mtd/index.html>.

Тема 61. Первинні і вроджені імунodefіцитні стани у дітей. В-клітинні імунodefіцитні захворювання, їх клінічні прояви. Імунodefіцитні стани з переважним дефектом Т-клітинної ланки імунітету. Комбіновані імунodefіцитні стани. Дефекти фагоцитозу. Методи діагностики та принципи терапії. Прогноз. Комплексна оцінка імунологічного статусу дитини.

Практичне заняття (2 год)

1. Первинні і вроджені імунodefіцитні стани у дітей.
2. В-клітинні імунodefіцитні захворювання, їх клінічні прояви.
3. Імунodefіцитні стани з переважним дефектом Т-клітинної ланки імунітету.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Комбіновані імунodefіцитні стани. Дефекти фагоцитозу.
2. Методи діагностики та принципи терапії імунodefіцитних станів. Прогноз.
3. Комплексна оцінка імунологічного статусу дитини.

Рекомендована література:

1. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
2. Педіатрія: Підручник /Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін.; за ред. Т.О. Крючко, О.Є.Абатунова. – К.: ВСВ «Медицина» 2021, - 224 с.
3. Клінічна лабораторна діагностика: навчальний посібник за загальною редакцією Заслуженого лікаря України, доктора мед. наук, професора О.І. Волошина (видання друге, доповнене і перероблене). - Чернівці: Місто, 2018. – 223 с.

4. Клінічна лабораторна діагностика /За ред. Л.Є.Лаповець. –К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 472 с.
5. Клінічна імунологія та алергологія: навчальний. посібник./ В.В. Чоп'як, Г.О. Потьомкіна , А.М. Гаврилук та ін. – К. : ВСВ «Медицина»,2017. – 224 с.
6. Патолофізіологія системи крові. Навчальний посібник /В.О.Костенко, О.Є. Акімов, А.М.Єлінська, І.О. Ковалева //за ред.. В.О.Костенко.-Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2020. -164 с.
7. Мікробіологія, вірусологія та імунологія в таблицях і схемах. Навчальний посібник у 4 частинах. Ч.2: Імунологія. Климнюк С.І., Творко М.С. – Укрмедкнига, 2021. – 156 с.
8. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики. : підручник для студентів медичних (фармацевтичних) училищ, коледжів, академії та інститутів медсестринства / С. К. Ткаченко [та ін.] ; ред.: С. К. Ткаченко, Р. І. Поцюрко. - 7-е вид., випр. - Київ : Медицина , 2018. - 590 с.

Тема 62. Вікові особливості імунітету. Фактори гуморального і клітинного імунітету. Інфекційний процес і розвиток несприйнятливості. Передумови до специфічної імунізації. Основні методи лабораторної діагностики інфекційних хвороб: бактеріологічні, серологічні, вірусологічні. Оцінка результатів індивідуальних досліджень калу, крові, мокротиння, спинномозкової рідини, кісткового мозку.

Практичне заняття (2 год)

1. Вікові особливості імунітету, критичні періоди становлення імунної системи.
2. Фактори гуморального і клітинного імунітету.
3. Інфекційний процес і розвиток несприйнятливості.

Завдання для самостійної роботи (4 год)

1. Передумови до специфічної імунізації.
2. Основні методи лабораторної діагностики інфекційних хвороб: бактеріологічні, серологічні, вірусологічні.

3. Оцінка результатів індивідуальних досліджень калу, крові, мокротиння, спинномозкової рідини, кісткового мозку.

Рекомендована література:

1. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
2. Педіатрія: Підручник /Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін.; за ред. Т.О. Крючко, О.Є. Абатурова. – К.: ВСВ «Медицина» 2021, - 224 с.
3. Клінічна лабораторна діагностика : навчальний посібник за загальною редакцією Заслуженого лікаря України, доктора мед. наук, професора О.І. Волошина (видання друге, доповнене і перероблене). - Чернівці : Місто, 2018. – 223 с.
4. Клінічна лабораторна діагностика /За ред. Л.Є.Лаповець. –К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 472 с.
5. Клінічна імунологія та алергологія: навчальний. посібник./ В.В. Чоп'як, Г.О. Потьомкіна , А.М. Гаврилюк та ін. – К. : ВСВ «Медицина»,2017. – 224 с.
6. Діагностика, лікування та профілактика грипу /І.В. Дзюблик, С.Г. Вороненко, П.П. Мироненко, Н.О. Виноград. - Медкнига, 2021. – 190 с.
7. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики. Підручник /За ред.. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. –Київ.: ВСВ «Медицина,2018. -590 с
8. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчальний. метод. посібник. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А. П. Волоха. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 304 с.
9. Інфекційні хвороби : енциклопедичний довідник. - Київ : РА-Гармонія, 2018. - 589 с.
10. Педіатрія, дитячі інфекції в питаннях і відповідях.: учебное пособие. - Тернопіль : ТДМУ: Укрмедкнига, 2019. - 307 с.
11. Сучасні підходи до вакцинопрофілактики інфекційних захворювань дітей та дорослих. Навчальний посібник для студентів 4, 6 курсів медичних факультетів, а також лікарів-інтернів, педіатрів, сімейних лікарів./ – Крючко

Т.О., Дубинська Г.М., Коваль Т.І., Ткаченко О.Я – Львів: «Магнолія 2006», 2020.-108 с.

12. Інфекційні хвороби: підручник /В.М. Козько, Т.О.Соломенник, К.В. Юрко та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.

13. Мікробіологія, вірусологія та імунологія в таблицях і схемах. Навчальний посібник у 4 частинах. Ч.2: Імунологія. Климнюк С.І., Творко М.С. – Укрмедкнига, 2021. – 156 с.

Накази МОЗ України.

1. Наказ МОЗ України від 16 вересня 2011 року № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2011 року за № 1159/19897.

2. Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за №2001/22313.

Тема 63. Грип та його ускладнення. Парагриозна, РС-вірусна, аденовірусна інфекції. Мікоплазменна інфекція. Інфекція вірусу простого герпесу. Пневмоцистоз. Хламідіоз. Кір. Скарлатина. Коклюш. Дифтерія. Епідемічний паротит. Вітряна віспа. Краснуха. Інфекційний мононуклеоз. Псевдотуберкульозу. Менінгококова інфекція.

Практичне заняття (2 год)

1. Грип та його ускладнення. Особливості перебігу грипу у дітей та стандарти етіотропної терапії.

2. ГРВІ у дітей: епідеміологія та діагностично-диференційні підходи. Парагриозна, РС-вірусна, аденовірусна інфекції, клініка, принципи лікування.

3. Атипові інфекції у дітей: сучасні терапевтичні можливості. Мікоплазменна інфекція. Хламідіоз. Клініка та основи диференційної діагностики. Пневмоцистоз.

Завдання для самосійної роботи (4 год)

1. Дитячі інфекційні захворювання: кір, скарлатина, коклюш, дифтерія, епідемічний паротит, вітряна віспа., краснуха. Клінічна картина, диференційно-діагностичний алгоритм, принципи терапії та профілактики.
2. Інфекція вірусу простого герпесу. Інфекційний мононуклеоз. Ебштейн-барвірусна інфекція. Принципи специфічної терапії.
3. Менінгококова інфекція. Менінгококцемія: збудники, шляхи зараження, діагностика, особливості ведення хворих на догоспітальному та стаціонарному етапах.

Рекомендована література:

1. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
2. Педіатрія: підручник /Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін.; за ред. Т.О. Крючко, О.Є.Абатунова. – К.: ВСВ «Медицина» 2021, - 224 с.
3. Клінічне обстеження дитини: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. В. Катілов [та ін.]. - 2-ге вид. – К.: Нова книга., 2019. - 518 с. : табл., іл.
4. Найпоширені захворювання в дитячому віці /О.Р.Боярчук, В.О. Синицька, І. М. Горішний, Н.Ю. Щербатюк та ін. –Укрмедкнига, 2020. – 158 с.
5. Клінічна лабораторна діагностика: навчальний посібник за загальною редакцією Заслуженого лікаря України, доктора мед. наук, професора О.І. Волошина (видання друге, доповнене і перероблене). - Чернівці : Місто, 2018. – 223 с.
6. Клінічна лабораторна діагностика /За ред. Л.Є.Лаповець. –К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 472 с.
7. Захворювання органів дихання в сімейній медицині /Л.С. Бабинець, І.О. Боровик, Я.В. Андріюк - К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
8. Діагностика, лікування та профілактика грипу /І.В. Дзюблик, С.Г. Вороненко, П.П. Мироненко, Н.О. Виноград. - Медкнига, 2021. – 190 с.

9. Обсяг та методики обстеження об'єктивного статусу у дітей з ЛОР-патологією: навчально-методичний посібник/А.А.Лайко, Д.Д. Заболотня, В.В. Синяченко, Ю.В. Гавриленко. - К.: Логос, 2018. -170 с.
10. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики. Підручник /За ред.. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. –Київ.: ВСВ «Медицина», 2018. -590 с
11. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчальний. метод. посібник. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А. П. Волоха. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 304 с.
12. Інфекційні хвороби : енциклопедичний довідник. - Київ : РА-Гармонія, 2018. - 589 с.
13. Педіатрія, дитячі інфекції в питаннях і відповідях.: навчальний посібник. - Тернопіль : ТДМУ: Укрмедкнига, 2019. - 307 с.
14. Сучасні підходи до вакцинопрофілактики інфекційних захворювань дітей та дорослих. Навчальний посібник для студентів 4, 6 курсів медичних факультетів, а також лікарів-інтернів, педіатрів, сімейних лікарів./ – Крючко Т.О., Дубинська Г.М., Коваль Т.І., Ткаченко О.Я – Львів: «Магнолія 2006», 2020.-108 с.
15. Інфекційні хвороби: підручник /В.М. Козько, Т.О.Соломенник, К.В. Юрко та ін. – К.:, ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
16. Мікробіологія, вірусологія та імунологія в таблицях і схемах. Навчальний посібник у 4 частинах. Ч.2: Імунологія. Климнюк С.І., Творко М.С. – Укрмедкнига, 2021. – 156 с.

Тема 64. Бактеріальні менінгіти. Туберкульозний менінгіт. Серозний менінгіт. Поліомієліт. Енцефаліти і енцефалічні реакції при інфекційних захворюваннях. Черевний тиф і паратифи. Сальмонельоз. Бактеріальна дизентерія. Ротавірусна діарея. Ієрсиніози. Амебна дизентерія та інші паразитарні діареї. Вірусний гепатит А, В, С, D, E.

Лекції (2год): Сучасні діагностичні можливості при підозрі на гострі кишкові інфекції у дітей. Принципи терапевтичних рекомендацій згідно доказової медицини. Місце пробіотиків в лікуванні інфекційних діарей у дітей.

Практичне заняття (2 год)

1. Бактеріальний та туберкульозний менінгіти у дітей. Методика проведення спинно-мозкової пункції. Характеристика ліквору в залежності від виду збудника.
2. Поліомієліт, клінічна картина, особливості діагностики та лікування. Специфічна профілактика поліомієліту у дітей.
3. Енцефаліти й енцефалічні реакції при інфекційних захворюваннях.

Завдання для самосійної роботи (4 год)

1. Кишкові інфекції у дітей. Черевний тиф і паратифи. Сальмонельоз. Бактеріальна дизентерія. Іерсиніози. Амебна дизентерія та інші паразитарні діареї. Принципи діагностики та лікування.
2. Ротавірусна діарея, особливості терапевтичних заходів.
3. Вірусний гепатит А, В, С, D, Е, диференційна діагностика, лікування.

Рекомендована література:

1. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
2. Педіатрія: Підручник /Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін.; за ред. Т.О. Крючко, О.Є.Абатунова. – К.: ВСВ «Медицина» 2021, - 224 с.
3. Клінічне обстеження дитини: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. В. Катілов [та ін.]. - 2-ге вид. – К.: Нова книга., 2019. - 518 с. : табл., іл.
4. Найпоширені захворювання в дитячому віці /О.Р.Боярчук, В.О. Синицька, І. М. Горішний, Н.Ю. Щербатюк та ін. –Укрмедкнига, 2020. – 158 с.
5. Клінічна лабораторна діагностика: навчальний посібник за загальною редакцією Заслуженого лікаря України, доктора мед. наук, професора О.І. Волошина (видання друге, доповнене і перероблене). - Чернівці : Місто, 2018. – 223 с.
6. Клінічна лабораторна діагностика /За ред. Л.Є.Лаповець. –К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 472 с.

7. Захворювання органів дихання в сімейній медицині /Л.С. Бабинець, І.О. Боровик, Я.В. Андріюк - К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
8. Діагностика, лікування та профілактика грипу /І.В. Дзюблик, С.Г. Вороненко, П.П. Мироненко, Н.О. Виноград. - Медкнига, 2021. – 190 с.
9. Обсяг та методики обстеження об'єктивного статусу у дітей з ЛОР-патологією: навчально-методичний посібник/А.А.Лайко, Д.Д. Заболотня, В.В. Синяченко, Ю.В. Гавриленко. - К.: Логос, 2018. -170 с.
10. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики. Підручник /За ред.. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. –Київ.: ВСВ «Медицина», 2018. -590 с
11. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчальний. метод. посібник. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А. П. Волоха. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 304 с.
12. Інфекційні хвороби : енциклопедичний довідник. - Київ : РА-Гармонія, 2018. - 589 с.
13. Педіатрія, дитячі інфекції в питаннях і відповідях.: учебное пособие. - Тернопіль : ТДМУ: Укрмедкнига, 2019. - 307 с.
14. Сучасні підходи до вакцинопрофілактики інфекційних захворювань дітей та дорослих. Навчальний посібник для студентів 4, 6 курсів медичних факультетів, а також лікарів-інтернів, педіатрів, сімейних лікарів./ – Крючко Т.О., Дубинська Г.М., Коваль Т.І., Ткаченко О.Я – Львів: «Магнолія 2006», 2020.-108 с.
15. Інфекційні хвороби: підручник /В.М. Козько, Т.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
16. Мікробіологія, вірусологія та імунологія в таблицях і схемах. Навчальний посібник у 4 частинах. Ч.2: Імунологія. Климнюк С.І., Творко М.С. – Укрмедкнига, 2021. – 156 с.

Тема 65. Принципи регідратаційної терапії при інфекційних хворобах у дітей. Розрахунок потреби в рідині та електролітах при різних ступенях ексикозу. Лікування первинного інфекційного токсикозу (нейротоксикозу). Імунотерапія інфекційних хвороб. Імунопрофілактика дитячих інфекцій:

календар щеплень, основні вакцинні препарати, організація щеплень, основні вакцинальні ускладнення.

Практичне заняття (4 год)

1. Принципи регідратаційної терапії при інфекційних хворобах у дітей.
2. Розрахунок потреби в рідині та електролітах при різних ступенях ексикозу.
3. Лікування первинного інфекційного токсикозу (нейротоксикозу).

Завдання для самосійної роботи (4 год)

1. Імунопрофілактика дитячих інфекцій: календар щеплень, основні вакцинні препарати.
2. Імунотерапія інфекційних хвороб: організація щеплень, основні вакцинальні ускладнення.
3. Протипоказання до проведення щеплень.

Рекомендована література:

1. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
2. Анестезіологія, інтенсивна терапія і реаніматологія. Навчальний посібник (ВНЗ I-III р.а) /А.А.Улько. – Медицина, 2018. – 256 с.
3. Протоколи з надання екстренної медичної допомоги рівня базової підтримки життя (BasicLifeSupport - BLS) -"Перший на місці події" : навчальний посібник / Г. Г. Рошчін [та ін.] ; за ред. Г.Г. Рошчина. - Київ : Юстон , 2018. - 119 с. : табл., іл.
4. Анестезіологія та інтенсивна терапія.(четверте видання) /Ф.С.Глумчер, Л П.Чепкій, Л.В.Новицька-Усенко та ін. /За ред. Професора Ф.С. Глумчер. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 360 с.
5. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації /

- І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с.
6. Невідкладні стани в педіатрії: посібник /Ю.В. Марушко, Г.Г.Шеф, Ф.С. Глузман та ін. Друге видання. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 440 с.
 7. Захворювання органів травлення у сімейній медицині. Навчальний посібник /Л.С.Бабинець, І,О.Боровик, Я.В. Андріюк. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. -328 с.
 8. Діагностика, лікування та профілактика грипу /І.В. Дзюблик, С.Г. Вороненко, П.П. Мироненко, Н.О. Виноград. - Медкнига, 2021. – 190 с.
 9. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики. Підручник /За ред.. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. –Київ.: ВСВ «Медицина,2018. -590 с
 - 10.Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчальний. метод. посібник. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А. П. Волоха. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 304 с.
 - 11.Інфекційні хвороби : енциклопедичний довідник. - Київ : РА-Гармонія, 2018. - 589 с.
 - 12.Педіатрія, дитячі інфекції в питаннях і відповідях.: навчальний. метод. посібник. - Тернопіль : ТДМУ: Укрмедкнига, 2019. - 307 с.
 - 13.Сучасні підходи до вакцинопрофілактика інфекційних захворювань дітей та дорослих. Навчальний посібник для студентів 4, 6 курсів медичних факультетів, а також лікарів-інтернів, педіатрів, сімейних лікарів./ – Крючко Т.О., Дубинська Г.М., Коваль Т.І., Ткаченко О.Я – Львів: «Магнолія 2006», 2020.-108 с.
 - 14.Інфекційні хвороби: підручник /В.М. Козько, Т.О.Соломенник, К.В. Юрко та ін. – К.:, ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
 - 15.Мікробіологія, вірусологія та імунологія в таблицях і схемах. Навчальний посібник у 4 частинах. Ч.2: Імунологія. Климнюк С.І., Творко М.С. – Укрмедкнига, 2021. – 156 с.

Накази МОЗ України.

1. Наказ МОЗ України від 16 вересня 2011 року № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу

медичних імунобіологічних препаратів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2011 року. за № 1159/19897.

2. Наказ МОЗ України від 21 серпня 2014 року № 585 «Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та його структурних підрозділів».
3. Наказ МОЗ України від 11.08.2014 № 551 «Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні».

Тема 66. Організація служби реанімації та інтенсивної терапії. Принципи реанімації при термінальних станах і клінічній смерті дитини. Загальні принципи і методи корекції дихальної недостатності. Інтенсивна терапія при гострому порушенні кровообігу у дітей, включаючи екстрені заходи при гострій серцевій і гострій судинній недостатності.

Практичне заняття (4 год)

1. Організація служби реанімації та інтенсивної терапії.
2. Принципи реанімації при термінальних станах і клінічній смерті дитини.
3. Загальні принципи і методи корекції дихальної недостатності.

Завдання для самосійної роботи (4 год)

1. Інтенсивна терапія при гострому порушенні кровообігу у дітей.
2. Екстрені заходи при гострій серцевій та судинній недостатності.
3. Синдром раптової смерті немовлят, причини, заходи профілактики.

Рекомендована література:

1. Анестезіологія, інтенсивна терапія і реаніматологія. Навчальний посібник (ВНЗ I-III р.а) /А.А.Улько. – Медицина, 2018. – 256 с.
2. Протоколи з надання екстренної медичної допомоги рівня базової підтримки життя (BasicLifeSupport - BLS) - "Перший на місці події" : навчальний посібник / Г. Г. Рошчін [та ін.] ; за ред. Г.Г. Рошчіна. - Київ : Юстон , 2018. - 119 с. : табл., іл.

3. Анестезіологія та інтенсивна терапія.(четверте видання) /Ф.С. Глумчер, Л.П.Чепкій, Л.В.Новицька-Усенко та ін. /За ред. Професора Ф.С. Глумчер. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 360 с.
4. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с.
5. Невідкладні стани в педіатрії:посібник /Ю.В. Марушко, Г.Г.Шеф, Ф.С. Глузман та ін. Друге видання. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 440 с.
6. Захворювання органів травлення у сімейній медицині. Навчальний посібник /Л.С.Бабинець, І,О.Боровик, Я.В. Андріюк. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. -328 с.
7. Діагностика, лікування та профілактика грипу /І.В. Дзюблик, С.Г. Вороненко, П.П. Мироненко, Н.О. Виноград. - Медкнига, 2021. – 190 с.
8. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики. Підручник /За ред.. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. –Київ.: ВСВ «Медицина,2018. -590 с
9. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчальний. метод. посібник. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А. П. Волоха. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 304 с.
- 10.Інфекційні хвороби : енциклопедичний довідник. - Київ : РА-Гармонія, 2018. - 589 с.
- 11.Педіатрія, дитячі інфекції в питаннях і відповідях.: учебноепособие. - Тернопіль : ТДМУ: Укрмедкнига, 2019. - 307 с.
- 12.Сучасні підходи до вакцинопрофілактика інфекційних захворювань дітей та дорослих. Навчальний посібник для студентів 4, 6 курсів медичних факультетів, а також лікарів-інтернів, педіатрів, сімейних лікарів./ – Крючко Т.О., Дубинська Г.М., Коваль Т.І., Ткаченко О.Я – Львів: «Магнолія 2006», 2020.-108 с.
- 13.Інфекційні хвороби: підручник /В.М. Козько, Т.О.Соломенник, К.В. Юрко та ін. – К.:, ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.

14. Мікробіологія, вірусологія та імунологія в таблицях і схемах. Навчальний посібник у 4 частинах. Ч.2: Імунологія. Климнюк С.І., Творко М.С. – Укрмедкнига, 2021. – 156 с.

Накази МОЗ України.

15. Наказ МОЗ України від 16 вересня 2011 року № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2011 року за № 1159/19897.

16. Наказ МОЗ України від 21 серпня 2014 року № 585 «Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та його структурних підрозділів».

17. Наказ МОЗ України від 11.08.2014 № 551 «Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні».

Тема 67. Інтенсивна терапія при первинному інфекційному токсикозі, нейротоксикозі, синдромі токсикозу з ексикозом.

Практичне заняття (4 год)

1. Інтенсивна терапія при первинному інфекційному токсикозі.
2. Алгоритм невідкладної допомоги при нейротоксикозі у дітей.
3. Принципи інтенсивної терапії при синдромі токсикозу з ексикозом.

Завдання для самосійної роботи (4 год)

1. Токсико-ексикоз при гострих кишкових інфекціях. Етіологічна структура. Клініко-лабораторна діагностика.
2. Нейротоксикоз при гострих кишкових інфекціях. Етіологічна структура. Види ексикозу. Клініко-лабораторна діагностика.
3. Регідраційна терапія. Види регідраційної терапії. Критерії ефективності.

Рекомендована література:

1. Анестезіологія, інтенсивна терапія і реаніматологія. Навчальний посібник (ВНЗ І-ІІІ р.а) /А.А.Улько. – Медицина, 2018. – 256 с.

2. Протоколи з надання екстренної медичної допомоги рівня базової підтримки життя (BasicLifeSupport - BLS) - "Перший на місці події" : навчальний посібник / Г. Г. Рошнін [та ін.] ; за ред. Г.Г. Рошніна. - Київ : Юстон , 2018. - 119 с. : табл., іл.
3. Анестезіологія та інтенсивна терапія.(четверте видання) /Ф.С. Глумчер, Л. П.Чепкій, Л.В.Новицька-Усенко та ін. /За ред. Професора Ф.С. Глумчер. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 360 с.
4. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с.
5. Невідкладні стани в педіатрії:посібник /Ю.В. Марушко, Г.Г.Шеф, Ф.С. Глузман та ін. Друге видання. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 440 с.
6. Захворювання органів травлення у сімейній медицині. Навчальний посібник /Л.С.Бабинець, І.О.Боровик, Я.В. Андріюк. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. -328 с.
7. Діагностика, лікування та профілактика грипу /Л.В. Дзюблик, С.Г. Вороненко, П.П. Мироненко, Н.О. Виноград. - Медкнига, 2021. – 190 с.
8. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики. Підручник /За ред.. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. –Київ.: ВСВ «Медицина,2018. -590 с
9. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчальний. метод. посібник. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А. П. Волоха. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 304 с.
- 10.Інфекційні хвороби : енциклопедичний довідник. - Київ : РА-Гармонія, 2018. - 589 с.
- 11.Педіатрія, дитячі інфекції в питаннях і відповідях.: учебноепособие. - Тернопіль : ТДМУ: Укрмедкнига, 2019. - 307 с.
- 12.Сучасні підходи до вакцинопрофілактика інфекційних захворювань дітей та дорослих. Навчальний посібник для студентів 4, 6 курсів медичних факультетів, а також лікарів-інтернів, педіатрів, сімейних лікарів./ – Крючко

Т.О., Дубинська Г.М., Коваль Т.І., Ткаченко О.Я – Львів: «Магнолія 2006», 2020.-108 с.

13. Інфекційні хвороби: підручник /В.М. Козько, Т.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.

14. Мікробіологія, вірусологія та імунологія в таблицях і схемах. Навчальний посібник у 4 частинах. Ч.2: Імунологія. Климнюк С.І., Творко М.С. – Укрмедкнига, 2021. – 156 с.

Накази МОЗ України.

13. Наказ МОЗ України від 16 вересня 2011 року № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2011 року. за № 1159/19897.

14. Наказ МОЗ України від 21 серпня 2014 року № 585 «Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та його структурних підрозділів».

15. Наказ МОЗ України від 11.08.2014 № 551 «Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні».

Тема 68. Інтенсивна терапія при коматозних станах: діабетична кома, гіпоглікемічна кома, азотемічна кома (уремія), надниркова кома.

Практичне заняття (4 год)

1. Діабетична (гіперглікемічна) кома, патогенетичні механізми розвитку та шляхи попередження.

2. Інтенсивна терапія при діабетичній (гіперглікемічній) комі.

3. Алгоритм надання невідкладної допомоги при гіпоглікемічній комі.

Завдання для самосійної роботи (4 год)

1. Принципи розрахунку інсуліну короткої та довготривалої дії.

2. Особливості невідкладної допомоги при азотемічній (уремічній) комі.

3. Інтенсивна терапія при наднирковій комі.

Рекомендована література:

1. Анестезіологія, інтенсивна терапія і реаніматологія. Навчальний посібник (ВНЗ І-ІІІ р.а) /А.А.Улько. – Медицина, 2018. – 256 с.
2. Протоколи з надання екстренної медичної допомоги рівня базової підтримки життя (BasicLifeSupport - BLS) -"Перший на місці події" : навчальний посібник / Г. Г. Роцін [та ін.] ; за ред. Г.Г. Роціна. - Київ : Юстон , 2018. - 119 с. : табл., іл.
3. Анестезіологія та інтенсивна терапія.(четверте видання) /Ф.С. Глумчер, Л. П.Чепкій, Л.В.Новицька-Усенко та ін. /За ред. Професора Ф.С. Глумчер. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 360 с.
4. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів ІV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с.
5. Невідкладні стани в педіатрії:посібник /Ю.В. Марушко, Г.Г.Шеф, Ф.С. Глузман та ін. Друге видання. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 440 с.
6. Захворювання органів травлення у сімейній медицині. Навчальний посібник /Л.С.Бабинець, І,О.Боровик, Я.В. Андріюк. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. -328 с.
7. Діагностика, лікування та профілактика грипу /І.В. Дзюблик, С.Г. Вороненко, П.П. Мироненко, Н.О. Виноград. - Медкнига, 2021. – 190 с.
8. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики. Підручник /За ред.. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. –Київ.: ВСВ «Медицина,2018. -590 с
9. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчальний. метод. посібник. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А. П. Волоха. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 304 с.
- 10.Інфекційні хвороби : енциклопедичний довідник. - Київ : РА-Гармонія, 2018. - 589 с.
- 11.Педіатрія, дитячі інфекції в питаннях і відповідях.: учебноепособие. - Тернопіль : ТДМУ: Укрмедкнига, 2019. - 307 с.

12.Сучасні підходи до вакцинопрофілактика інфекційних захворювань дітей та дорослих. Навчальний посібник для студентів 4, 6 курсів медичних факультетів, а також лікарів-інтернів, педіатрів, сімейних лікарів./ – Крючко Т.О., Дубинська Г.М., Коваль Т.І., Ткаченко О.Я – Львів: «Магнолія 2006», 2020.-108 с.

13.Інфекційні хвороби: підручник /В.М. Козько, Т.О.Соломенник, К.В. Юрко та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.

14.Мікробіологія, вірусологія та імунологія в таблицях і схемах. Навчальний посібник у 4 частинах. Ч.2: Імунологія. Климнюк С.І., Творко М.С. – Укрмедкнига, 2021. – 156 с.

Накази МОЗ України.

15.Наказ МОЗ України від 16 вересня 2011 року № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2011 року. за № 1159/19897.

16.Наказ МОЗ України від 21 серпня 2014 року № 585 «Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та його структурних підрозділів».

17.Наказ МОЗ України від 11.08.2014 № 551 «Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні».

Тема 69. Інфузійна терапія при порушеннях водно-електролітного балансу і кислотно-лужного стану. Інтенсивна терапія при гострій нирковій недостатності. Інтенсивна терапія при гострих екзогенних інтоксикаціях (отруєннях).

Практичне заняття (4 год)

1. Інфузійна терапія при порушеннях водно-електролітного балансу і кислотно-лужного стану.

2. Принципи розрахунку об'єму рідини для інфузійної терапії.

3. Особливості регідраційної терапії при легкому ступені ексикозу.

Завдання для самосійної роботи (2 год)

1. Характеристика препаратів для інфузійної терапії, що найбільш часто використовуються в схемах медикаментозної корекції водно-електролітних порушень.
2. Інтенсивна терапія при гострій нирковій недостатності.
3. Інтенсивна терапія при гострих екзогенних інтоксикаціях (отруєннях).

Рекомендована література:

1. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.
2. Анестезіологія, інтенсивна терапія і реаніматологія. Навчальний посібник (ВНЗ І-ІІІ р.а) /А.А.Улько. – Медицина, 2018. – 256 с.
3. Протоколи з надання екстренної медичної допомоги рівня базової підтримки життя (BasicLifeSupport - BLS) -"Перший на місці події" : навчальний посібник / Г. Г. Рошчін [та ін.] ; за ред. Г.Г. Рошчина. - Київ : Юстон , 2018. - 119 с. : табл., іл.
4. Анестезіологія та інтенсивна терапія.(четверте видання) /Ф.С. Глумчер, Л.П.Чепкій, Л.В.Новицька-Усенко та ін. /За ред. Професора Ф.С. Глумчер. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 360 с.
5. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів ІV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с.
6. Невідкладні стани в педіатрії:посібник /Ю.В. Марушко, Г.Г.Шеф, Ф.С. Глузман та ін. Друге видання. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 440 с.
7. Захворювання органів травлення у сімейній медицині. Навчальний посібник /Л.С.Бабинець, І,О.Боровик, Я.В. Андріюк. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. -328 с.
8. Діагностика, лікування та профілактика грипу /І.В. Дзюблик, С.Г. Вороненко, П.П. Мироненко, Н.О. Виноград. - Медкнига, 2021. – 190 с.

9. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики. Підручник /За ред.. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. –Київ.: ВСВ «Медицина»,2018. -590 с
- 10.Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчальний. метод. посібник. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А. П. Волоха. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 304 с.
- 11.Інфекційні хвороби : енциклопедичний довідник. - Київ : РА-Гармонія, 2018. - 589 с.
- 12.Педіатрія, дитячі інфекції в питаннях і відповідях.: учебноепособие. - Тернопіль : ТДМУ: Укрмедкнига, 2019. - 307 с.
- 13.Сучасні підходи до вакцинопрофілактика інфекційних захворювань дітей та дорослих. Навчальний посібник для студентів 4, 6 курсів медичних факультетів, а також лікарів-інтернів, педіатрів, сімейних лікарів./ – Крючко Т.О., Дубинська Г.М., Коваль Т.І., Ткаченко О.Я – Львів: «Магнолія 2006», 2020.-108 с.
- 14.Інфекційні хвороби: підручник /В.М. Козько, Т.О.Соломенник, К.В. Юрко та ін. – К.:, ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
- 15.Мікробіологія, вірусологія та імунологія в таблицях і схемах. Навчальний посібник у 4 частинах. Ч.2: Імунологія. Климнюк С.І., Творко М.С. – Укрмедкнига, 2021. – 156 с.

Накази МОЗ України.

- 16.Наказ МОЗ України від 16 вересня 2011 року № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2011 року. за № 1159/19897.
- 17.Наказ МОЗ України від 21 серпня 2014 року № 585 «Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та його структурних підрозділів».
- 18.Наказ МОЗ України від 11.08.2014 № 551 «Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні».

Тема 70. Контроль змістового модуля.

Тема 71. Підсумковий модульний контроль.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Ведення найбільш поширених станів у дітей до 5 років у контексті інтегрованого ведення хвороб дитячого віку», 2015.
2. Алергічний риніт у дітей. Монографія. // Д. І. Заболотний, А. А. Лайко, О. М. Охотнікова [та ін.] - К.: Логос, 2016. – 216 с.
3. Анафілаксія. // Монографія за редакцією проф. Кузнецової Л.В., проф. Бабаджана В.Д., проф. Зайкова С.В. та співавторів// Київ, 2014. — 228 с.
4. Анемії [електронний навчально-методичний посібник] / Т.Т. Федорова, Г.Г. Луньова, Є.О. Кривенко, О.А. Олійник, Л.І. Сергієнко, О.П. Завадецька. – 2017.
5. Анестезіологія та інтенсивна терапія.(четверте видання) /Ф.С. Глумчер, Л. П.Чепкій, Л.В.Новицька-Усенко та ін. /За ред. Професора Ф.С. Глумчер. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 360 с.
6. Анестезіологія, інтенсивна терапія і реаніматологія. Навчальний посібник (ВНЗ I-III р.а) /А.А.Улько. – Медицина, 2018. – 256 с.
7. Бабінцева АГ. Диференційно-діагностичні критерії ступеня тяжкості порушень функціонального стану сечовидільної системи у доношених новонароджених дітей при патології раннього неонатального періоду. Клінічна та експериментальна патологія. 2017;16(4):7-12. doi: 10.24061/17274338.XVI.4.62.2017.45
8. Багдасарова ІВ, Фоміна СП. Хронічна хвороба нирок у дітей та стан замісної ниркової терапії в Україні. Український журнал нефрології та діалізу. 2015;1(45):3–7.
9. Банадига НВ. Диференційна діагностика та лікувальна тактика педіатра при повторних епізодах бронхообструктивного синдрому. Сучасна педіатрія. Україна. 2019; 7(103): 67-72.
- 10.Беш ЛВ, Мацюра ОІ, Якимович ХО, Пукаляк РМ, Луговський СВ. Труднощі диференціальної діагностики atopічного дерматиту в дітей. Здоров'я дитини. 2018;13(6):570-5.

11. Беш ЛВ, Фус СВ, Мацюра ОІ, Микитчин ОМ. Індивідуальний підбір програм харчування у дітей з різними формами алергії. Сучасна педіатрія. 2017; (7):64-70.
12. Бронхіальна астма у дітей: навчальний посібник / В.Г. Майданник, О.І. Сміян, П.І. Січненко та ін.; за ред. проф. В.Г. Майданника та проф. О.І. Сміяна. – Суми: Сумський державний університет, 2017. – 243 с.
13. Видиборець, С.В. Клініко-лабораторна характеристика синдрому масивного цитолізу пухлин / Видиборець С.В., Гайдукова С.М., Ременнік О.І., Андріяка А.О., Гартівська І.Р., Борисенко Є.О. // Сімейна медицина. – 2017. – № 4 (72). – С. 28 – 30.
14. Видиборець, С.В. Тромбоцитоз – диференційно-діагностична проблема у клінічній практиці / С.В. Видиборець. [Текст] // Сімейна медицина. – 2017. – № 1 (69). – С. 115 – 119.
15. Глогуш П, Охотнікова ОМ. Алергічний риніт у дітей дошкільного віку: клініко-алергологічна характеристика та коморбідність. Актуальні проблеми сучасної медицини. 2021; 8:32–40.
16. Глумчер Ф., Марушко Ю., Шеф Г. Невідкладні стани в педіатричній практиці. – Медицина, 2020. – 440 с.
17. Дезик ОЗ, Соломчак ДБ. Профілактика та метафілактика сечокам'яної хвороби: обґрунтування ролі лікаря первинної ланки. Україна. Здоров'я нації. 2017;2(43):36-9.
18. Дитяча пульмонологія: Навчальний посібник / Л.Л. Цимбаліста, З.В. Вовк, Н.Я. Митник та ін. – 2е видання. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 624 с.
19. Діагностика, лікування та профілактика грипу / Л.В. Дзюблик, С.Г. Вороненко, П.П. Мироненко, Н.О. Виноград. - Медкнига, 2021. – 190 с.
20. Дуда ЛВ, Охотнікова ОМ. (2018). Клініко-епідеміологічна характеристика найпоширеніших алергічних захворювань у дітей. Здоров'я дитини. 13(4): 345–355.
21. Дудник СВ. Стан здоров'я та деякі аспекти організації надання медичної допомоги дитячому населенню України. Україна. Здоров'я нації. 2018;1(47):26-33.

22. Ендокринологія / за ред. Комісаренко Ю. І., Михальчишин Г. П. - - 5-те вид, оновл. та доповн. - - Вінниця : Нова Книга, 2020. - - 536 с. 12
23. Ендокринологія: підручник / За ред. професора П. М. Боднара, - Вид. 4, перероб. та доп. - - Вінниця: Нова Книга, 2017. - - 456 с.
24. Запальні захворювання кишечника: експертна думка та практичні аспекти. URL: <http://health-ua.com/article/37806-zapaln-zahvoryuvannya-kishechniku-ekspertna-dumka-ta-praktichn-aspekti>.
25. Захворювання органів дихання в сімейній медицині / Л. С. Бабинець, І. О. Боровик, Я. В. Андріюк - К.: ВСВ «Медицина», 2019. - - 312 с.
26. Захворювання органів травлення у сімейній медицині. Навчальний посібник / Л. С. Бабинець, І. О. Боровик, Я. В. Андріюк. - - К.: ВСВ «Медицина», 2021. - - 328 с.
27. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчальний. метод. посібник. / Л. І. Чернишова, Ф. І. Лапій, А. П. Волоха. - - К.: ВСВ «Медицина», 2018. - - 304 с.
28. Інфекційні хвороби: енциклопедичний довідник. - - Київ : РА-Гармонія, 2018. - - 589 с.
29. Інфекційні хвороби: підручник / В. М. Козько, Т. О. Соломенник, К. В. Юрко та ін. - - К.: ВСВ «Медицина», 2019. - - 312 с.
30. Кардіологія дитячого віку: навчальний посібник / Ю. В. Марушко, Т. В. Марушко, Н. М. Руденко, інші. / За редакцією Ю. В. Марушка, Т. В. Марушко - - Київ-Хмельницький, 2018. - - 528 с.
31. Клінічна ендокринологія дитячого та підліткового віку. / за ред. Тронько М. Д., Большової О. В. Навчальний посібник. Бібліотека «Здоров'я України», Київ, 2016. - - 704 с.
32. Клінічна імунологія та алергологія : навч. посібник. / В. В. Чоп'як, Г. О. Потьомкіна, А. М. Гаврилюк та ін. - - К. : ВСВ «Медицина», 2017. - - 224 с.
33. Клінічна лабораторна діагностика / За ред. Л. Є. Лаповець. - - К.: ВСВ «Медицина», 2021. - - 472 с.
34. Клінічна лабораторна діагностика. Навчальний посібник за загальною редакцією Заслуженого лікаря України, доктора мед. наук, професора О. І.

- Волошина (видання друге, доповнене і перероблене). - Чернівці : Місто, 2018. – 223 с.
- 35.Клінічна педіатрія: підруч. для студентів закл. вищ. мед. освіти МОЗ України / В. М. Дудник [та ін.]; за ред. В. М. Дудник ; рец.: О. П. Волосовець, М. Л. Аряєв ; Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. - Вінниця : Нова книга, 2021. - 648 с.
- 36.Клінічна пульмонологія дитячого віку /О.В.Катілов, Д.В. Дмитрієв, К.Ю Дмитрієва. - Нова книга, 2020. -320 с.
- 37.**Клінічне обстеження дитини : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів /О.В. Катілов [та ін.]. - 2-ге вид. - Вінниця : Нова кн., 2019. - 518 с. : табл., іл.
- 38.Коробка ОВ. Гостре ураження нирок у доношених новонароджених після асфіксії та роль поліморфізму ACE, AGT2R1, eNOSгенів у його розвитку. Современная педиатрия. 2016;4:109-12. doi: 10.15574/SP.2016.76.109
- 39.Кривоносова О., Журавльова Л. Актуальні підходи до лікування хворих на цукровий діабет. – Медкнига, 2019. – 144 с.
- 40.Крючко ТО, Несіна ІМ, Пода ОА, Коленко ІО. (2016). Алгоритм диференційної діагностики захворювань кишечника у дітей. Дитячий лікар. 3(48): 21–24.
- 41.Курченко АІ, Плахотна ДВ, Красько ІМ, та ін. Сучасні погляди на механізми розвитку atopічного маршу. Астма та алергія. 2020; 4: 53-62.
- 42.**Лікувально-реабілітаційний масаж у педіатрії: навчальний посібник, електронний варіант [Л. О. Вакуленко, Д. В .Вакуленко, О.Р. Барладин]. – Тернопіль : ТНПУ, 2019. – 233 с
43. Майданник В.Г., Бутиліна О.В. Клінічна діагностика в педіатрії.-К.: «Дорадо-друк», 2012.- 286 с.
- 44.Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів ІV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с. : іл, табл.

45. Міжнародна класифікація хвороб і причин смерті, 10 -й перегляд (МКХ-10) <http://mkb10.com>
46. Мікробіологія, вірусологія та імунологія в таблицях і схемах. Навчальний посібник у 4 частинах. Ч.2: Імунологія. Климнюк С.І., Творко М.С. – Укрмедкнига, 2021. – 156 с.
47. МОЗ України. (2017). Про затвердження норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії. Наказ МОЗ № 1073 від 03.09.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1206-17>.
48. Найпоширені захворювання в дитячому віці /О.Р.Боярчук, В.О. Синицька, І. М. Горішний, Н.Ю. Щербатюк та ін. – Укрмедкнига, 2020. – 158 с.
49. Наказ N 436 від 31.08.2004 Про затвердження клінічних Протоколів лікування дітей зі спеціальності "Дитяча нефрологія"
50. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 3 листопада 2008 року № 627 «Про затвердження протоколу лікування дітей з інфекціями сечової системи і тубулоінтерстиційним нефритом».
51. Наказ МОЗ України N 364 від 20.07.2005 Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча гематологія"
52. Наказ МОЗ України № 530 від 25.02.2020 “Про затвердження стандартів охорони здоров'я при туберкульозі” [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/Nakaz_MOZ_vid_25.02.2020_530_Standarty_medopomogy_pry_TV.pdf
53. Наказ МОЗ України №1462 від 27.06.2019 “Про затвердження Інструкції з мікробіологічної діагностики туберкульозу” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0886-19>
54. Наказ МОЗ України від 11.08.2014 № 551 «Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні».
55. Наказ МОЗ України від 16 вересня 2011 року № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу

- медичних імунобіологічних препаратів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2011 року. за № 1159/19897.
- 56.Наказ МОЗ України від 21 серпня 2014 року №585 «Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та його структурних підрозділів».
- 57.Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 року №751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за №2001/22313.
- 58.Настанова 00656. Ювенільний ідіопатичний артрит (ювенільний ревматоїдний артрит). Настонови на засадах доказової медицини, створені DUODECIMMedicalPablications, Ltd //Адаптовані для України групою експертів МОЗ України від 2017-01-20.
- 59.Невідкладні стани в педіатрії: посібник /Ю.В. Марушко, Г.Г.Шеф, Ф.С. Глузман та ін. Друге видання. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 440 с.
- 60.Невідкладні стани в педіатричній практиці : навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації, лікарів-інтернів / Ю.В. Марушко та ін. - Київ : Медицина, 2016. - 399 с.: табл., іл.
- 61.Некротизуючий ентероколіт у новороджених / І.О. Македонский; Т.К. Знаменська; Т.К. Мавропуло; та ін. – Житомир: Видеvecь О.О. Євєнюк, 2019.- 208 с.
- 62.Няньковський С.Л., Івахненко О.С. Дієтотерапія функціональних порушень шлунково-кишкового тракту в дітей першого року життя //Новости медицины и фармации в Украине. – 2010. – № 5. – С. 15.
- 63.Обсяг та методики обстеження об'єктивного статусу у дітей з ЛОР-патологією: навчально-методичний посібник/А.А.Лайко, Д.Д. Заболотня, В.В. Синяченко, Ю.В. Гавриленко. - К.: Логос, 2018. -170 с.
- 64.Основи електрокардіографії /За ред.. О.Й. Жарінова, В.О. Куца. – Київ: Четверта хвиля, 2020. – 146 с.

65. Основи імунології: функції та розлади імунної системи: посібник : пер. 6-е видання / Абул К. Аббас, Ендрю Г. Ліхтман, Шив Піллай; наук. ред. пер. Валентина Чоп'як. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – viii, 328 с. ISBN: 978-617-505-808-4
66. Основи педіатрії за Нельсоном: переклад 8-го англ. видання : у 2 томах. Том 1 / Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – XIV, 378 с.
67. Отоларингологія: підручник / Д.І. Заболотний, Ю.В. Мінін, С.Б. Безшапочний, Ю.В. Деєва. Четверте видання. – К., ВСВ «Медицина», 2020. – 504 с.
68. Охотнікова О. М., Шарикадзе О. В. та ін.. Шкірні прик-тести: методи проведення, особливості оцінки та можливості використання. - Метод. рек. – Київ. - 2018. – 62 с.
69. Патолофізіологія системи крові. Навчальний посібник / В.О.Костенко, О.Є. Акімов, А.М.Єлінська, І.О. Ковалева // за ред.. В.О.Костенко.- Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2020. -164 с.
70. Педіатрія (гастроенерологія та патологія раннього віку) / О. П. Волосовець, О.В.Зубаренко, С. П. Кривопустов [та ін.]. – Одеса: Друкарський дім, 2017 – 264 с.
71. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики. Підручник / За ред.. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. – Київ.: ВСВ «Медицина», 2018. -590 с
72. Педіатрія: підручник для студ. вищих навч. закладів IV рівня акредит/ за ред. проф. О.В. Тяжкої.- Вид. 5-те виправ. та допов.- Вінниця: Нова Книга, 2018. -1152 с.
73. Педіатрія: Підручник / Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін.; за ред. Т.О. Крючко, О.Є.Абатурова. – К.:, ВСВ «Медицина» 2021, - 224 с.
74. Практичні навички в педіатрії: навчальний посібник / Курдюмова Н.О., Поліщук Т.Г., Пашко О.А. та ін. // К-Медицина, 2018. – 296 с.

- 75.Проблемні питання дитячої ревматології. Монографія. /За ред. Ю.Г.Антипкіна, О.М.Охотнікової, О.А.Ошлянської, Л.І.Омельченко.- К.: Логос, 2019.- 697с.
- 76.Проблемні питання дитячої ревматології. Монографія. /За ред. Ю.Г.Антипкіна, О.М.Охотнікової, О.А.Ошлянської, Л.І.Омельченко.- К.: Логос, 2019.- 697с.
- 77.Пропедевтична педіатрія /за ред. проф. В.Г. Майданника – Винниця, Нова книга, 2018.- 880.
- 78.**Пропедевтична педіатрія : підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / В. Г. Майданник [та ін.]. - 2-ге вид., випр. та допов. - Вінниця : Нова кн., 2018. - 871 с. : табл., іл.
79. Протоколи з надання екстренної медичної допомоги рівня базової підтримки життя (BasicLifeSupport - BLS) - "Перший на місці події" : навчальний посібник / Г. Г. Роцін [та ін.] ; за ред. Г.Г. Роціна. - Київ : Юстон , 2018. - 119 с. : табл., іл.
- 80.**Профілактика туберкульозу : навчальний посібник для студентів і лікарівінтернів ВНМЗ IV рівня акредитації та лікарів / В.І. Петренко, М.Г. Долинська, А.В. Александрін, В.В. Петренко – Київ : ТОВ «Ріджи», 2017. – 88 с.
- 81.Ревматологія дитячого віку: навчальний посібник /Т.В. Марушко, Ю.В. Марушко. - Київ, 2019. 256 с.
- 82.РЕЄСТР медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги (База стандартів медичної допомоги в Україні)
<http://www.dec.gov.ua/mtd/index.html>
- 83.Рекомендації ЕААСІ/GA2LEN/ EDT/WAO щодо визначення, класифікації, діагностики та лікування кропив'янки (перегляд та редакція 2017 р.) //Клінічна імунологія. Алергологія. Інфектологія, 2018.- №3. - С. 39-50.
- 84.Ременнік О.І. Сучасні підходи до оптимізації профілактики ризику виникнення синдрому масивного цитолізу пухлини / Ременнік О.І.,

Андріяка А.О., Гартовська І.Р., Борисенко Є.О., Видиборець С.В.,
Гайдукова С.М. //Сімейна медицина. – 2017. –№ 4 (72). - С. 70 – 73.

- 85.Сайдакова НО, Шуляк ОВ, Дмитришин СП, Яцина ОІ, Шило
ВМ,Мельничук ЯМ та ін. Загальна картина стану урологічної служби,
основних показників діяльності, епідеміологічних процесів в Україні
(2016-2017 роки). Урологія. 2018;3(22):6-10. doi: 10.26641/2307-
5279.22.3.2018.143265.
- 86.Сорокман ТВ, Лозюк ІЯ. (2021). Харчова поведінка та характеристика
харчування дітей дошкільного віку. Сучасна педіатрія. Україна. 5(117):
29-34. doi 10.15574/SP.2021.117.29.
- 87.Сучасні підходи до вакцинопрофілактика інфекційних захворювань дітей
та дорослих. Навчальний посібник для студентів 4, 6 курсів медичних
факультетів, а також лікарів-інтернів, педіатрів, сімейних лікарів./ –
Крючко Т.О., Дубинська Г.М., Коваль Т.І., Ткаченко О.Я – Львів:
«Магнолія 2006», 2020.-108 с.
- 88.Уманець ТР. Сучасна стратегія ведення дітей з алергією. Педіатрія.
2019;1(48):32-3.
- 89.Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям з вірусним
гепатитом С. – 2016. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>
- 90.Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям з вірусним
гепатитом В. – 2017. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>
- 91.Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям з ГЕРХ. –
2013. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>
- 92.Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям з хворобою
Крона. – 2015. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>
- 93.Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із
виразковою хворобою шлунку і 12-палої кишки. – 2013. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>
- 94.Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із
виразковим колітом. – 2015. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>

95. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із захворюваннями органів травлення. Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 59 від 29.01.2013 р.
96. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із захворюваннями підшлункової залози. – 2013. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>
97. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із функціональними гастроінтестинальними розладами. – 2013. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>
98. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям муковісцидозом. – 2013. <http://d-l.com.ua/files/37382816.pdf>
99. Уніфікований клінічний протокол первинної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги "Бронхіальна астма у дітей": Наказ МОЗ України № 2856 від 23 грудня 2021 року [Електронний документ]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2856282-21#Text>
100. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Запальні захворювання кишечника (хвороба крона, виразковий коліт). Наказ МОЗ України від 11.02.2016 № 90. — URL: http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2016_90_Krona/2016_90_YKPMD_Kron.pdf
101. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Медикаментозна алергія, включаючи анафілаксію: Наказ МОЗ України від 30 грудня 2015 року № 916 [Електронний документ]. - Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>.
102. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Атопічний дерматит: Наказ МОЗ України від 04. 07. 2016 року № 670 [Електронний документ]. - Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>.

103. Фізикальні та інструментальні методи дослідження в дитячій кардіології: навчальний посібник:/Т.О. Крючко, С.М. Таняньська, І.О. Коленко, Н.В. Кузьменко, Т.О. Педченко // За ред..Т.О. Крючко, С. М. Таняньської. – Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2022. -156с.
- 104.** Фтизіатрія : навчальний посібник / А.Г. Ярешко, М.В. Куліш, А.К. Вородюхіна. – Полтава : «Астрая», 2021. – 186 с.
105. Функціональні розлади шлунково-кишкового тракту (Римські критерії IV – вибрані питання). /Т.Д. Звягінцева, І.М. Скрипник, С.М. Ткач, Н.В. Харченко. – К., 2017. – 56 с.
- 106.** Харчування дітей перших років життя (0-23 місяців) : клінічна настанова /Катілов О.В., Ванзар А.В., Белоусова О.О—Вінниця: Нова Книга, 2019.-64с.
107. Хвороби зовнішнього вуха у дітей. Клініка, діагностика та лікування / Д.І Заболотний, В.В. Березнюк, Д.Д. Заболотня, ВВ. Ткаліна та ін. - К.: Логос,2017. -96 с.
108. Шардрін О. Г., Ігнатко Л. В. Сучасні підходи до діагностики та лікування гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби у дітей // Здоров'я України. Спец. випуск «Гатсроентерологія, гематологія, колопроктологія». 2016. № 3 (41). URL: <http://health-ua.com/article/4328-suchasn-pdhodi-dodagnostiki-talkuvannya-gastroezofagealno-reflyuksno-hvorob>
109. Ювенільна системна склеродермія: проблеми діагностики та лікування (лекція) .В.Бережний, Т.В. Тараненко. – Современная педиатрия, 7(87) 2017. –С. 21-27.
110. Яковлева Н.Ю., Охотнікова О.М. Генетичні аспекти алергічних захворювань. [Огляд літератури]. // Клінічна імунологія. Алергологія. Інфектологія. – 2017. - № 2 (99). – С. 61-66.
111. Allergic Rhinitis and Impact of Asthma (ARIA) – 2016, 2018, 2021.
- 112.** An Overview of Rickets in Children. Rahul ChanchlaniPaul NemerRajiv SinhaLena NemerVinod KrishnappaEtienne SochettFayez SafadiRupesh Raina12345436Figure 173

113. Ansotegui et al. World Allergy Organization Journal (2020) 13:100080<http://doi.org/10.1016/j.waojou.2019.100080>
114. Antonella M, Graham R. EAACI GUIDELINES Allergen Immunotherapy Guidelines Part 2: Recommendations, 2017. EAACI, P 190.
115. Barut K, Adrovic A, Sahin S. (2017). Juvenil Idiopathic Arthritis. Balcan Med J. Mar\$ 34(2): 90-101.
116. Baumgart DC. (2017). Crohn's Disease and Ulcerative Colitis, From Epidemiology and Immunobiology to a Rational Diagnostic and Therapeutic Approach: 695.
117. Belkaya S. Autosomal Recessive Cardiomyopathy Presenting as Acute Myocarditis/S.Belkaya, A.R.Kontorovich, M. Byun et al. //J Am Cool Cardiol. – 2017/ - №69(13). – P. 1653-1665.
118. Bonato M, Bazzan E, Snijders D, Tinè M, Biondini D, Turato G, et al. Clinical and Pathologic Factors Predicting Future Asthma in Wheezing Children. A Longitudinal Study. Am J Respir Cell Mol Biol. 2018 Oct;59(4):458-466.
119. Bousquet J, Hellings PW, Aberer W, Agache I, Akdis CA, Akdis M, et al. Next-generation ARIA care pathways for rhinitis and asthma: a model for multimorbid chronic diseases. ClinTransl Allergy. 2019 Sep 9;9, 44.
120. Carroll MW, Kuenzig ME, Mack DR et al. (2019). The Impact of Inflammatory Bowel Disease in Canada 2018: Children and Adolescents with IBD. J Can Assoc Gastroenterol. 2(1): 49–67. <https://doi.org/10.1093/jcag/gwy056>; PMID:31294385 PMCID:PMC6512244.
121. Caskey F, Castledine C, Dawnay A, Farrington K, Fogarty D, Fraser S,etal. UK RenalRegistry 18th Annual Report of the Renal Association. Nephron. 2016 [cited 2017 May 10];132(1). Availablefrom: https://www.renalreg.org/wp-content/uploads/2015/01/web_book_07-04-16.pdf
122. [CDC](https://www.cdc.gov/tb/). Tuberculosis (TB). December 31, 2018
123. Clinical Immunology and Allergology// BazhoraYu.I., Goncharuk S.F. – «Новакнига», 2017. – 272 с.

124. D'Elia C, Gozal D, Bruni O, Goudouris E, Meira E Cruz M. Allergic rhinitis and sleep disorders in children - coexistence and reciprocal interactions. *J Pediatr (Rio J)*. 2021 Dec 31:S0021-7557(21)00176-5.
- 125.** Denkinger CM, Schumacher SG, Gilpin C, et al. Guidance for the Evaluation of Tuberculosis Diagnostics That Meet the World Health Organization (WHO) Target Product Profiles: An Introduction to WHO Process and Study Design Principles. *J Infect Dis*. 2019;220(Suppl 3):S91-S98. doi:10.1093/infdis/jiz097.
126. Doi K, Nishida O, Shigematsu T, Sadahiro T, Itami N, Iseki K, et al. The Japanese Clinical Practice Guideline for acute kidney injury 2016. *Journal of Intensive Care* [Internet]. 2018[cited 2018 Nov 22];6:48. Available from: <https://jintensivecare.biomedcentral.com/articles/10.1186/s40560-018-0308-6> doi: 10.1186/s40560-018-0308-6
127. Enns RA, Hookey L, Armstrong D et al. (2017). Clinical Practice Guidelines for the Use of Video Capsule Endoscopy. *Gastroenterology*. 152(3): 497–514. <https://doi.org/10.1053/j.gastro.2016.12.032>; PMID:28063287.
128. Escher M. Small intestinal capsule endoscopy: Recommendations and limitations of the new ESGE guideline (2015). *Dtsch Med Wochenschr*.13: 140. <https://doi.org/10.1055/s-0041-102450>
129. European Society for Paediatric Nephrology ESPN; [Internet]. 2015[cited 2016 Nov 5]. Available from: <http://espn-online.org/index.php>
130. Ferris ME, Miles JA, Seamon ML. Adolescents and Young Adults with Chronic or End-Stage Kidney Disease. *Blood Purif*. 2016;41:205-10. doi: 10.1159/000441317.
131. Global Initiative for asthma (GINA, 2015-2017-2018-2019-2021) www.ginasthma.org
132. <http://pedinfo.wustl.edu> - електронні ресурси з педіатрії.
133. <http://www.nbu.gov.ua/portal/> сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського
134. <http://www.nlm.nih.gov> – сайт національної медичної бібліотеки

135. <http://www.scirus.com> – науково-орієнтовна пошукова система
136. <https://phc.org.ua/news/statistika-vil-i-tb-v-ukraini-sichen-2020-roku>
137. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/tuberculosis>
138. IPNA. International Pediatric Nephrology Association. International Pediatric Nephrology Association [Internet]. 2017 [updated 2017; cited 2017 May 5]. Available from: <https://ipna-online.org/>
139. Journal of Intensive Care [Internet]. 2018[cited 2018 Nov 22];6:48. Available from: <https://jintensivecare.biomedcentral.com/articles/10.1186/s40560-018-0308-6>
doi: 10.1186/s40560-018-0308-6
- 140.** Kurpita V, Kuzin I, Riabchenko K, et al. Tuberkuloz v Ukraini: Analitychno-statystychnyi dovidnyk za 2018 rik. Kyiv: Tsentr hromadskoho zdorovia MOZ Ukrainy;2019 [cited 2021 Trav 24]:45 (Ukr). Available from:https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/TB_surveillance_statistical-information_2018_dovidnyk.pdf.
141. Lifestyle Intervention in Gastroesophageal Reflux Disease / Ness-Jensen E. et. al. // Clinical Gastroenterology and Hepatology. 2016. Vol. 14, Issue 2. P. 175–182. doi: 10.1016/j.cgh.2015.04.176
142. Malfertheiner P, Megraud F, O'Morain C et al. Management of Helicobacter pylori infection – the Maastricht V/Florence Consensus Report. Gut 2017; 66 (1): 6–30.
143. Marek Jute et al International consensus on allergy immunotherapy (2015) J.Allergy clinimmunol, 136(3), P: 556-567.
144. National Institute for Health and Care Excellence (2019) Acute kidney injury: prevention, detection and management. NICE guideline [NG148]
145. Neumann H, Fujishiro M, Wilcox CM, Monkemuller K. (2017). Present and future perspectives of virtual chromoendoscopy with I-Scan and optical enhancement technology. Dig Endosc. 26(1): 43–51. <https://doi.org/10.1111/den.12190>; PMID:24373000

146. Norouzinia M, Chaleshi V, Alizadeh AHM, Zali MR. (2017). Biomarkers in inflammatory bowel diseases: insight into diagnosis, prognosis and treatment. *Gastroenterol Hepatol Bed Bench.* 10: 155–167.
- 147.** Nutrition Counseling and Education Skills: A Guide for Professionals 7th Edition/Judith Beto, Betsy Holli , - 2018, p. 220-245.
- 148.** Nutrition in Public Health 4th Edition /Sari Edelstein,- 2018.-p.183-225.
- 149.** OLFUS study supports safety, efficacy of DBV's Viaskin Peanut patch in children with peanut allergy, <http://www.dbvtechnologies.com/>
150. Pediatric Gastroesophageal Reflux Clinical Practice Guidelines: Joint Recommendations of the North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition and the European Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition / Rosen R. et. al. // *Journal of Pediatric Gastroenterology and Nutrition.* 2018. Vol. 66, Issue 3. P. 516–554. doi: 10.1097/mpg.0000000000001889
151. Pediatric Gastroesophageal Reflux Disease: Developing Drugs for Treatment; Draft Guidance for Industry; Availability //Federal Register. 2017. Vol. 82, Issue 207. P. 49837–49838. Available at: <https://www.federalregister.gov/d/2017-23436/p-3>
152. Peter M. (2017). Pediatric Inflammatory Bowel Disease: 754. URL: https://books.google.com.ua/books?id=Au8mDwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=uk&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false.
- 153.** Practical skills in pediatrics: common pediatric emergencies: e-handbook for the 6th year students of higher medical education institutions. T.O. Kryuchko, T.V. Kushnereva, O.Y. Tkachenko, O.A. Poda, M.O. Melnyk. *Електронний посібник.* 2021/
154. Schuler Iv CF, Montejo JM. Allergic Rhinitis in Children and Adolescents. *Immunol Allergy Clin North Am.* 2021 Nov;41(4):613-625.
155. Tian T. A. Cardiomyopathy Wich Acctptadle Prognosis n Cildren /Tian T., Yang V, Znou L. et al. // *Heat Lung Circ.* – 2018 Jan 27 (1). – P. 28-32.
156. Van den Bruel A, Jones C, Thompson M, Mant D. (2016). C-reactive protein point-of-care testing in acutely ill children: a mixed methods study in

- primary care. *Arch Dis Child.* 101(4): 382–5.
<https://doi.org/10.1136/archdischild-2015-309228>; PMID:26757989.
157. Wang Zhi Zhi, Shi KE, Peng JIE. (2017). Serologic testing of a panel of five antibodies in inflammatory bowel diseases: Diagnostic value and correlation with disease phenotype *Biomedical Reports.* 6: 401–410.
<https://doi.org/10.3892/br.2017.860>; PMID:28413638 PMCid:PMC5374894.
158. Weilert F, Binmoeller KF. (2017). New endoscopic technologies and procedural advances for endoscopic hemostasis. *Clin Gastroenterol Hepatol.* 14(9): 1234–1244. <https://doi.org/10.1016/j.cgh.2016.05.020>; PMID:27215365
159. Winderman R, Rabinowitz SS, Vaidy K, Schwarz SM. (2019). Measurement of Microvascular Function in Pediatric Inflammatory Bowel Disease. *Journal of Pediatric Gastroenterology and Nutrition.* 68(5): 662–668.
<https://doi.org/10.1097/MPG.0000000000002252>; PMID:30601366.
160. Wollenberg A. et al. Consensus-based European guidelines for treatment of atopic eczema (atopic dermatitis) in adults and children: part II. *J Eur Acad Dermatol Venereol.* 2018 Jun;32(6):850-78.
161. Wollenberg A. et al. Consensus-based European guidelines for treatment of atopiceczema (atopic dermatitis) in adults and children: part 1 *JEADV* 2018, 32, 657-682.
162. World Gastroenterology Organisation Global Guidelines: GERD //Global Perspective on Gastroesophageal Reflux Disease. 2015. URL: <http://www.worldgastroenterology.org/guidelines/global-guidelines/gastroesophageal-reflux-disease/gastroesophageal-reflux-disease-english>
- 163.** Wu S, Zhang Y, Sun F, et al. Adverse Events Associated With the Treatment of Multidrug-Resistant Tuberculosis: A Systematic Review and Meta-analysis. *Am J Ther.* 2016;23(2):e521-30.
doi:10.1097/01.mjt.0000433951.09030.5a.
164. Wurster LM, Ginner L, Kumar A et al. (2018). Endoscopic optical coherence tomography with a flexible fiber bundle. *J Biomed Opt.* 23(6): 1–8.
<https://doi.org/10.1117/1.JBO.23.6.066001>; PMID:29900706.

165. Xi Luo, Xiao;Xu Guo, Wei-Feng Wang et al. (2016). Autofluorescence imaging endoscopy can distinguish non;erosive reflux disease from functional heartburn: A pilot study. *World J Gastroenterol.* 22(14): 3845–3851. <https://doi.org/10.3748/wjg.v22.i14.3845>; PMID:27076770
PMCID:PMC4814748.
166. You JY. (2018). Features and management of very early onset inflammatory bowel disease. *Zhongguo Dang Dai Er Ke Za Zhi.* 20(5): 341–345.